

ingediend op **13-U** (2024-2025) – Nr. 1
15 november 2024 (2024-2025)

Beleids- en begrotingstoelichting

Werk

Begroting 2025

I. INHOUD

II.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
III.	SAMENVATTING.....	7
IV.	BELEIDSVELD I: WERK.....	9
1.	ISE: ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB.....	9
1.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Activering	9
	SD1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt	9
1.2.	Operationele doelstellingen.....	9
	OD1: Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven	9
1.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	20
2.	ISE LOOPBANEN.....	46
2.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Loopbanen ...	46
	SD2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé.....	46
2.2.	Operationele doelstellingen.....	46
	OD2: Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé.....	46
2.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	49
3.	ISE: DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB.....	62
3.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Duurzame arbeidsmarkt	62
	SD3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren	62
3.2.	Operationele doelstellingen.....	62
	OD3: Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in ondernemingen	62
3.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	63
4.	ISE: THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB	68
4.1.	Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Thema- overschrijdend	68
	SD4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken	68
4.2.	Operationele doelstellingen.....	68
	OD4: Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk	68
	OD5: Een structurele rol voor de lokale besturen	71
	OD6: Een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt	73
	OD7: Een efficiënte en slagkrachtige overheid	74
4.3.	Budgettair kader voor het begrotingsjaar	80
V.	BELEIDSVELD II: COMPETENTIES	91
1.	ISE COMPETENTIES	91

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Competenties	91
SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan	91
1.2. Operationele doelstellingen.....	91
OD 8: Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt	91
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	96
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER	
BELEIDSVELD	106
1. Apparaatskredieten.....	106
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	115
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	119
VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	120
IX. BIJLAGE 'ISE INDICATOREN'	128

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

“Iedereen draagt bij, iedereen werkt mee. Om de Vlaamse welvaart te garanderen, nu én in de toekomst.”

De Vlaamse arbeidsmarkt staat onder toenemende druk. Hoewel er vandaag meer mensen aan het werk zijn dan ooit tevoren, blijft het moeilijk om openstaande vacatures in te vullen. De vergrijzing stelt ons voor een **ongeziene uitdaging op het vlak van talent**, een uitdaging die de komende jaren alleen maar groter zal worden. Vanaf nu tot 2032 zullen er jaarlijks naar verwachting ongeveer 80.000 werknemers onze arbeidsmarkt verlaten, wat betekent dat we meer dan ooit gekwalificeerde arbeidskrachten nodig hebben om onze economische en maatschappelijke activiteiten sterk te houden. Alleen zo kunnen we de welvaart en het welzijn in Vlaanderen veiligstellen voor de toekomstige generaties.

Nochtans is er vandaag een groot **onbenut potentieel op de Vlaamse arbeidsmarkt**. Velen beschikken over talent en de wil om bij te dragen, maar worden belemmerd door drempels zoals taal, zorg, mobiliteit of financiële overwegingen. Anderen hebben kwaliteiten die ze nog niet ten volle hebben kunnen ontdekken of ontwikkelen. En bij nog anderen ligt de nadruk vaak onterecht op wat niet meer mogelijk is op de werkvloer, in plaats van op wat wél kan.

In Vlaanderen is bijvoorbeeld maar 54% van de **vrouwen met een migratieachtergrond** aan de slag, tegenover 76% van de vrouwen geboren in België. Dit cijfer blijft zorgwekkend laag liggen, zeker aangezien de werkzaamheidsgraad van deze groep in de meeste andere EU-landen ruim boven de 60% ligt. Als we erin slagen om drempels en hindernissen – zowel in de persoonlijke situatie als in het arbeidsmarktsysteem weg te werken, is dit een belangrijk arbeidspotentieel dat we kunnen mobiliseren voor de arbeidsmarkt. We weten dat deze vrouwen vaak actief zijn in vrijwilligerswerk en gezinscontext. De competenties die ze daar inzetten en leren, kunnen de motivatie opbouwen om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten.

Mijn ambitie is om dit en ander potentieel te **ontsluiten en actief in te zetten voor onze arbeidsmarkt**. Meer mensen aan het werk betekent niet alleen gezondere overheidsfinanciën, maar biedt vooral waardevolle en emanciperende kansen aan mensen. Werk zorgt ervoor dat mensen erbij horen, biedt hen bestaanszekerheid en laat hen toe een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dit zijn waarden die we meer op het voorplan moeten brengen.

Met deze beleidsnota wil ik het startschot geven voor een **talentstrategie voor de arbeidsmarkt**, waarvoor ik zoveel mogelijk werknemers én werkgevers, maar ook maatschappelijke actoren, sectoren en domeinen warm wil maken. Samen streven we ernaar zo snel mogelijk een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken en te overschrijden.

Mijn talentstrategie voor de arbeidsmarkt rust op **vijf pijlers** die meteen de strategische doelstellingen vormen van mijn beleidsnota.

- Ten eerste wil ik **meer talent aan de slag** krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt, zowel werkzoekenden als niet-beroepsactieven. We versterken het activeringsbeleid en hervormen VDAB om dit mogelijk te maken.
- Ten tweede wil ik **mensen die aan de slag zijn ook aan de slag houden** door in te zetten op actieve en werkbare loopbanen die er mee voor kunnen zorgen dat we de instroom in langdurige ziekte en invaliditeit ook preventief tegengaan.
- Ten derde wil ik **talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren**. De werkvloer van de toekomst zet hierop in en ik wens sectoren en ondernemingen in deze uitdaging te ondersteunen.
- Ten vierde wil ik sterker inzetten op **opleiding, omscholing en bijscholing** doorheen de loopbaan. Excellent onderwijs is en blijft de beste kennis- en kansenmachine. Toch wil ik ook een minister van levenslang leren zijn, die niet alleen inzet op excellent onderwijs, maar ook op vorming en opleiding na het verlaten van de schoolbanken. Zo versterken we de productiviteit van onze economie, de wendbaarheid van onze arbeidsmarkt én de loopbanen van werknemers.
- Als sluitstuk wens ik ook in te zetten op het aantrekken van talent van buiten Vlaanderen met het invullen van tekorten voor ogen en met aandacht voor de maatschappelijke impact en draagkracht. Hierbij gaat het om hooggeschoolde kennismigratie en het invullen van middengeschoolde knelpuntberoepen die een meerwaarde betekenen voor onze economie én samenleving.

Om de ambitie van een werkzaamheidsgraad van 80% te realiseren en te overschrijden, zal het nodig zijn dat eenieder zijn **verantwoordelijkheid** opneemt. Ik reken erop dat **iedereen zijn steentje bijdraagt** om een warme en welvarende Vlaamse gemeenschap mogelijk te maken. We bieden kansen en vertrouwen aan wie zich inzet, maar we verwachten ook dat kansen worden benut. Wie daar niet verantwoordelijk mee omgaat, **zal sneller worden gesanctioneerd**. Zo garanderen we **een gelijke behandeling** voor al wie actief is op onze arbeidsmarkt en versterken we de legitimiteit en het draagvlak van ons arbeidsmarktbeleid naar de toekomst.

Daarnaast is het belangrijk om de administratieve lasten tot een minimum te beperken, zodat zowel werkgevers als werknemers zich kunnen focussen op wat belangrijk is: het creëren van werkgelegenheid en het inzetten van talent. Ik doe een oproep naar al wie actief is op de arbeidsmarkt (werknemers, werkgevers, lokale besturen, sectoren, andere actoren, ...) om **mee de schouders te zetten onder onze talentstrategie**, om de eigen verantwoordelijkheden en engagementen op te nemen, én om samen te werken en resultaat te boeken op het terrein. De zorg om een werkzaam Vlaanderen is een gedeelde zorg én verantwoordelijkheid waarin eenieder zijn rol te spelen heeft. Vanuit die invalshoek wil ik ook overleggen met de Vlaamse sociale partners in het tripartiete VESOC-overleg en trachten een VESOC-akkoord(en) te sluiten.

Ook binnen de overheid dringt een versterkte samenwerking en coördinatie zich op. De bevoegdheid Werk wordt hoe langer hoe meer een horizontale bevoegdheid, die afstemming en coördinatie vergt over de domeinen (welzijn, onderwijs, mobiliteit, financiën, sociale economie, inburgering en integratie, ...) heen. Daarom neem ik het initiatief om binnen de Vlaamse regering een **structureel overleg rond Werk** op te richten over de beleidsdomeinen heen. Die heeft als doel om krachten te bundelen en de werkzaamheidsgraad op te krikken. Samen kunnen we drempels tot de arbeidsmarkt in kaart brengen en wegwerken. Denk maar aan inkomensvallen, erkenning van buitenlandse diploma's, plaatsen in de kinderopvang,

mobiliteitsbelemmeringen, combinatie arbeid en zorg, huisvesting, taalopleiding en inburgering,

Een goed voorbeeld is inzetten op taalopleiding. Een goede kennis van onze **taal** is dé basisvoorwaarde voor de integratie van nieuwkomers, de beste garantie op een succesvolle schoolcarrière en een duurzame job. Intussen is één op drie werkzoekenden bij VDAB anderstalig. Daarom maken we werk van een aanklappend, overkoepelend en ambitieus beleid, waarin zowel VDAB, inburgeringsinstanties, onderwijsverstrekkers als lokale besturen een rol opnemen.

Met de nieuwe federale regering wil ik duidelijke afspraken maken over een **arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt**, via asymmetrische afspraken waar nodig. De mate waarin we in Vlaanderen succes kunnen boeken, hangt immers ook af van de federale hefboomen. Werken meer lonend maken, is hier een belangrijk onderdeel van.

Ten slotte wil ik **transparant en eerlijk** zijn over de besparingen waar we in ons beleidsdomein mee geconfronteerd worden. We staan voor de uitdaging om aanzienlijke besparingen te doen, die voornamelijk in 2025 en 2026 voelbaar zullen zijn (respectievelijk 79,1 mio en 128,6 mio euro). Gegeven de aanzienlijke besparingen is de klassieke kaasschaafmethode niet langer mogelijk. We maken daarom onderbouwde keuzes die passen in een versterkte focus op de kerntaken en waar mogelijk de rationalisering op arbeidsmarktsubsidies zoals ingeschreven in het regeerakkoord en ingegeven door de krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt. Een groot deel van deze besparingen wordt gerealiseerd via het programmadecreet bij BO 2025, namelijk 46,3 mio euro. De overige besparingen worden verdeeld over verschillende maatregelen, maar de keuzes zijn nog niet definitief. Daarom wordt een oefening gestart om de verdere besparingsmogelijkheden in kaart te brengen. We ontzien hierbij structurele maatregelen met een bewezen impact op o.a. de werkgelegenheid en productiviteit in de mate van het mogelijke.

We doen dat om in de toekomst slagkrachtiger te worden in de uitoefening van onze **kerntaken**, namelijk mensen aan het werk krijgen en houden. Een slagkrachtige overheid die keuzes maakt en focust op het kwalitatief en kosten-efficiënt uitvoeren van haar kerntaken, kan immers meer resultaat boeken dan een overheid die te uitgebreide opdrachten opneemt.

Binnen deze focus op kerntaken past ook de **hervorming van de VDAB**. Het is mijn intentie om zo snel mogelijk de nieuwe afgeslankte raad van bestuur samen te stellen en een intern veranderingsmanagementteam aan het werk te zetten om de hervorming van VDAB te begeleiden en te ondersteunen. Met de nieuwe raad van bestuur zal ik vervolgens de gesprekken starten over een nieuwe beheersovereenkomst waarin we de heldere doelstellingen, prioriteiten en middelen voor de volledige legislatuur vastleggen.

Daarnaast zijn mijn diensten ook nabij en aanwezig waar nodig, dichtbij en aanspreekbaar voor werknemers, werkgevers en partners. Zeker daar waar het minder goed gaat, bijvoorbeeld bij collectief ontslag en herstructurering, staan we klaar om werknemers te begeleiden naar nieuwe loopbaankansen en -perspectieven. Daar hebben ze recht op.

Zoveel mogelijk mensen aan het werk om onze welvaart en ons welzijn te verzekeren voor nu en de toekomstige generatie Vlamingen, daar gaan we voor!

Zuhal Demir

III. SAMENVATTING

BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA

TOTAAL - WERK, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	279.854	500	0	3.258.802	3.265.768
Bijstelling BO 2025	4.039	-500	0	-384.523	-388.604
BO 2025	283.893	0	0	2.874.279	2.877.164

Het globale beleidsbudget voor Werk bedraagt bij begrotingsopmaak 2025 2,9 miljard VAK en VEK. Dit betekent dat de beschikbare beleidsbudgetten bij de start van deze legislatuur dalen met 385 miljoen in VAK en 389 miljoen in VEK ten aanzien van de budgetten die beschikbaar zijn bij de begrotingsaanpassing 2024.

We ramen in 2025 4 miljoen meer ontvangsten te realiseren op de beleidskredieten. Het gaat hier om ontvangsten die terugvloeien naar de algemene middelen. Voor wat betreft de toegewezen ontvangsten, die via de begrotingsfondsen kunnen heraangetrokken worden voor beleidsuitgaven, verwachten we echter dat deze in 2025 zullen terugvallen op nul.

PROGRAMMA TD - WERK

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	279.854	500	0	2.991.239	2.998.205
Bijstelling BO 2025	4.039	-500	0	-374.894	-378.975
BO 2025	283.893	0	0	2.616.345	2.619.230

Het programma TD 'Werk' stemt overeen met het beleidsveld 'Werk' en herbergt vier van de vijf inhoudelijke structuurelementen (ISE) die binnen Werk onderscheiden worden. Het gaat hier om:

- de ISE Thema-overschrijdend
- de ISE Activering
- de ISE Loopbanen
- en de ISE duurzame arbeidsmarkt

Het programma TD bevat 2,6 miljard beleidskredieten in VAK en VEK. Dit is goed voor 91% van de totale beleidskredieten. Van deze 2,6 miljard is 1,7 miljard voorzien voor de maatregel Dienstencheques.

De globale daling van de beleidskredieten situeert zich overwegend (voor 97%) op de beleidskredieten voor deze ISE's.

De verwachte ontvangsten, waarvan hierboven sprake, worden volledig gerealiseerd op dit programma.

PROGRAMMA TI - COMPETENTIES

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	0	0	267.563	267.563
Bijstelling BO 2025	0	0	0	-9.629	-9.629
BO 2025	0	0	0	257.934	257.934

Het programma TI 'Competenties' stemt overeen met het beleidsveld Competenties en bestaat slechts uit één ISE, eveneens 'Competenties' genaamd. De kredieten voor het beleid rond competenties bedraagt 258 keuro VAK en VEK of 9% van de globale beleidskredieten.

Het beschikbaar beleidskrediet voor deze ISE daalt bij begrotingsopmaak 2025 met 9,6 miljoen. Dit stemt overeen met 2,5 percent van de globale daling op de beleidskredieten.

In de volgende paragrafen gaan we dieper in op de maatregelen die onder elk van deze ISE's schuilen en de kredietevolutes die zich voor elk van deze ISE's en de onderliggende maatregelen voordoen bij begrotingsopmaak 2025.

IV. BELEIDSVELD I: WERK

1. ISE: ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Activering

SD1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt

Het geheel van acties onder dit inhoudelijk structuurelement kadert binnen **strategische doelstelling 1: Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt.**

We willen **meer mensen aan de slag krijgen en houden** op de Vlaamse arbeidsmarkt. Het streefdoel is om zo snel mogelijk een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken en te overschrijden én de vele moeilijk invulbare vacatures in te vullen. Dit vraagt om versterkte inspanningen op vlak van de activering van **werkzoekenden, langdurig zieken en andere niet-beroepsactieven**. De werkzaamheidssprong die we voor ogen hebben, is in de eerste plaats ook een "inclusiesprong", omdat we – om de werkzaamheidsgraad te verhogen – steeds meer groepen niet-werkenden met tal van drempels (gezondheid, welzijn, armoede, mobiliteit, geletterdheid, kinderopvang, discriminatie, financiële drempels, ...) bij de arbeidsmarkt zullen moeten betrekken.

Als indicator verbonden aan de ISE activering / SD1 voegen we hier de **werkzaamheidsgraad (20-64 jaar)** toe, met een waarde van 76,8% in 2023. Dit percentage stemt overeen met het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd van 20-64 jaar. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage IX.

1.2. Operationele doelstellingen

OD1: Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven

Een versterking van het activeringsbeleid is mogelijk via een hervorming van de VDAB, met focus op een aanklappende bemiddeling en controle, een structurele rol voor de lokale besturen en een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt. We bemiddelen werkzoekenden naar werk en zetten ook in op het aanpakken van drempels en randvoorwaarden zoals loonkost, begeleiding, kinderopvang, mobiliteit, en dit in samenwerking met tal van partners, beleidsdomeinen én overheden. We helpen werkgevers ook om hun vacatures in te vullen en zetten in op een verduurzaming van de matching via ondersteuning zodra mensen aan de slag zijn.

Daarnaast is er ook nood aan federale arbeidsmarkthervormingen om de welvaart in Vlaanderen te versterken. We vragen aan de federale overheid om maatregelen te nemen richting een maximale activering en om werken meer lonend te maken. We anticiperen op deze mogelijke toekomstige hervormingen en zorgen ervoor dat VDAB is voorbereid om zowel werkgevers als werkzoekenden te ondersteunen in de overgang naar een activeringsgerichte en inclusieve arbeidsmarkt.

Algemene principes voor een versterkt activeringsbeleid

Dienstverlening op maat, gericht op matchen van werkzoekenden met vacatures

- Het matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is dé **kerntaak** van VDAB, waarop maximale capaciteit en middelen moeten worden ingezet. Dit omvat het bemiddelen van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt, vacaturegericht opleiden en matchen van werkzoekenden met vacatures van werkgevers.
- VDAB voorziet voor alle werkzoekenden een breed aanbod van dienstverlening dat op maat ingezet kan worden volgens de specifieke noden van de werkzoekende.
- Werkgevers zijn een cruciale schakel in het matchingsverhaal: samen werken we aan oplossingen voor de steeds moeilijker in te vullen vacatures
- De term "werkzoekenden" refereert naar alle personen die bij VDAB ingeschreven zijn als werkzoekende, ongeacht het statuut. De term "niet-beroepsactief" verwijst naar personen zonder werk die genieten van een leefloon, ziekte- of andere vervangingsuitkering of geen uitkering ontvangen. Eens ingeschreven bij VDAB spreken we over "voormalig niet-beroepsactieven" en vallen deze mee onder de algemene term werkzoekenden.

Gelaagde dienstverlening met het oog op betere resultaten en kostenefficiëntie

- Zowel langs de kant van de werkzoekenden als langs de werkgeverskant voorzien we een gelaagde dienstverlening. VDAB voorziet een digitale laag waarin werkgevers en zelfredzame werkzoekenden de gepaste digitale instrumenten aangereikt krijgen om passende profielen en passende vacatures te vinden. Naast de matching vanuit de VDAB, delen profielgegevens van werkzoekenden die daarvoor toestemming geven met private arbeidsmarkt bemiddelaars zodat zij gepaste vacatures kunnen delen en helpen bij het invullen van openstaande vacatures.
- Voor niet-zelfredzame werkzoekenden investeren we in het verhogen van het arbeidspotentieel door middel van arbeidsmarktgerichte opleiding en begeleiding. Om de competentiekloof aan te pakken, is competentieversterking niet uitsluitend voor vaktechnische maar ook voor flankerende competenties en 21ste -eeuwse vaardigheden (bv. taal, digitale geletterdheid) – een noodzakelijk onderdeel van de bemiddeling alsook arbeidsattitude en integratie op de werkvloer.
- Werkgevers met vacatures die kansen bieden aan niet-zelfredzame werkzoekenden, kunnen rekenen op extra ondersteuning op maat bij de matching, o.a. via vacaturegerichte opleiding en werkplekleren.
- Daarnaast evalueren we ons aanbod en onze dienstverlening ten aanzien van de groeibedrijven, ondernemingen die volop inspelen op de transitie en technische profielen zoeken cfr. ons industrieel beleid en onze ambitie naar een hogere productiviteit.
- In lijn met de sourcingstrategie (zie verder) focust VDAB zich met het eigen personeel prioritair op de neutrale inschatting, oriëntering, trajectbepaling en opvolging, vacaturegerichte opleiding en matching van werkzoekenden evenals op versterkte controle en versnelde sanctionering. Waar nodig verwijst VDAB door naar gespecialiseerde of intensieve dienstverlening door een privé- en/of publieke partnerorganisatie, en dit zowel voor bemiddeling als competentieversterking. VDAB blijft daarbij als 'vertrouwde gids' instaan voor de opvolging van alle werkzoekenden. De coördinatie van het traject wordt, in het kader van de

mogelijkheid tot proeftuinen, in die gevallen in samenspraak met de lokale besturen bepaald.

Stimuleren van niet-beroepsactieve personen richting werk

Om te groeien naar een werkzaamheidsgraad van 80% en deze te overschrijden, komt het erop aan om meer niet-beroepsactieve burgers te betrekken bij de Vlaamse arbeidsmarkt (naast retentie van werkenden verhoogde uitstroom van werkzoekenden). Dit vereist een kostenefficiënte bereikstrategie met een doorgedreven samenwerking met (institutionele) partners buiten VDAB die de groep van niet-beroepsactieven vanuit hun (reguliere) werking kunnen aanspreken over de opportuniteiten van werk.

We streven (lokale) partnerschappen na die niet-beroepsactieven met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel identificeren, sensibiliseren en enthousiasmeren om stappen naar werk te zetten/ zich in te schrijven bij VDAB. Lokale besturen vormen hierin een belangrijke schakel/strategische partner, o.a. via de lopende ESF-projecten "lokale partnerschappen" gericht op outreach en integrale dienstverlening naar moeilijk te activeren groepen met bijzondere focus op huisvrouwen met een migratieachtergrond. We houden rekening met het Pact "Samen en Lokaal voor werk" dat VVSG en SERV in opdracht van de vorige Vlaamse Regering hebben gesloten om de samenwerking te versterken.

Daarnaast zet VDAB versterkt in op nabijheid van de dienstverlening via infosessies, oriënteringen en opleidingen dichtbij de te activeren groepen (bijvoorbeeld via de horecatrailer, techniektrailer, poetsmobiel,...) in steden en gemeenten waar er een lagere werkzaamheidsgraad is. **De doelstelling hierbij is om zo gericht en nabij mogelijk** (niet-beroepsactieve) mensen te informeren en oriënteren in hun eigen wijk.

Vanuit VDAB steeg de voorbije jaren het bereik van nieuwe groepen van voormalig niet-beroepsactieven: werkzoekenden met een ziekte-uitkering, leefloongerechtigden, de ruime categorie van vrij ingeschreven werkzoekenden,... Zowel de versterkte samenwerking met lokale besturen en RIZIV/ziekenfondsen, communicatiecampagnes met positieve beeldvorming rond werk (opportuniteiten), als de inschrijvingsverplichting van een aantal groepen (sociale huurders, inburgeraars, leefloongerechtigden) liggen hieraan ten grondslag. Om dit bereik verder te verruimen zetten we vanuit de Vlaamse overheid in op volgende hefbomen.

Drempels in kaart brengen en wegwerken

Niet-beroepsactieven kampen vaak met verschillende drempels die hen weerhouden de stap richting werk te zetten (o.a. nood aan betaalbare kinderopvang, mobiliteit, kennis van de Nederlandse taal en huisvesting).

In lijn met het regeerakkoord vragen we aan alle relevante beleidsdomeinen om de drempels naar werk van niet-beroepsactieven in kaart te brengen en maximaal weg te werken (o.a. snellere erkenning van buitenlandse diploma's, meer plaatsen in de kinderopvang). Hierbij zetten we ook in op een inhaalbeweging voor vrouwen met een

migratieachtergrond op de arbeidsmarkt. Het kwalitatief onderzoek van de VDAB op basis van 232 getuigenissen dient als basis.

De Vlaamse Regering voorziet o.a. in investeringen in kinderopvang, mobiliteit, inburgering en integratie en sociale huisvesting om drempels naar werk weg te werken. Ik zal het initiatief nemen om hiervoor een structureel overleg op te richten in samenspraak met de bevoegde vakministers.

Focus op prioritaire segmenten

Als publieke dienstverlener weigert VDAB niemand die om dienstverlening vraagt. Tegelijk is het nodig om – gegeven de beperkte middelen – prioriteiten te bepalen. Daarom legt VDAB, samen met cruciale partners zoals bv. de lokale besturen, de komende jaren de focus op het bereiken van niet-beroepsactieven die niet zelfredzaam zijn, maar nog wel arbeidspotentieel hebben. Binnen een globale doelstelling worden in de nieuwe beheersovereenkomst, naast de reguliere doelgroep van werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, drie prioritaire bevolkingsgroepen naar voren geschoven: RIZIV-gerechtigden, leefloongerechtigden en inburgeraars. Vrouwen met een migratie-achtergrond maken deel uit van deze groepen en zullen bijzondere aandacht krijgen.

Sterke samenwerking met (institutionele) partners

We bouwen verder samenwerkingen uit vanuit een ecosysteemstrategie. Door het aanhaken op en versterken van de ecosystemen rond niet-beroepsactieve burgers, brengen we de activeringsgedachte binnen in andere systemen. Nog meer dan in het verleden, werken we toe naar afgesproken, gezamenlijke doelstellingen én resultaten, en helder benoemde rollen en verantwoordelijkheden zowel op organisatieniveau als op het terrein.

– Samenwerking RIZIV/ziekenfondsen

We vernieuwen de raamovereenkomst tussen RIZIV, de ziekenfondsen en VDAB om langdurig zieken te activeren, met als doelstelling minstens 12.000 terug-naar-werktrajecten per jaar en een groeipad naar minstens 20.000 terug-naar-werktrajecten in 2029. Dit groeipad realiseren we door de federale regering op te roepen om de ziekenfondsen te responsabiliseren om actief werk te maken van de toeleiding van langdurig zieken met een arbeidspotentieel naar een traject naar werk (i.e. conform hun bevoegdheid tot socioprofessionele re-integratie van RIZIV-gerechtigden). Daarenboven pleiten we ervoor om spontane inschrijving bij VDAB op eigen initiatief van de zieken veralgemeend mogelijk te maken (i.e., verduurzaming en uitbreiding van het pilootproject Route C). In deze overeenkomst maken we ook afspraken over de nodige gegevensuitwisseling. Verder introduceren we de terug-naar-werkbenadering in de gezondheidszorg via de huisartsen, de eerstelijnszones en de revalidatiecentra. Via de projecten vindplaatsgericht en outreachend bereiken van personen met gezondheidsuitdagingen in een welzijns- en zorgsetting zetten we tot eind 2025 in op het informeren, sensibiliseren en motiveren van personen met gezondheidsuitdagingen om stappen naar werk te zetten, mogelijk via een inschrijving bij VDAB. Deze projecten richten zich ook naar zorgprofessionals zodat ze personen gericht kunnen doorverwijzen. De bedoeling van de projecten is om bij te dragen aan een hoger bereik van personen met een erkenning arbeidsongeschiktheid, maar in de welzijns- en zorgsetting kunnen zij ook

personen met een ander statuut bereiken. Er is eveneens aandacht voor evaluatie en potentiële federale engagementen inzake de toeleiding van personen met een RIZIV-uitkering.

Als sluitstuk pleiten wij bij de federale overheid voor een verplichte inschrijving bij VDAB van zieken zonder arbeidscontract waarvan de arts oordeelt dat een volledige of gedeeltelijke terugkeer naar werk mogelijk is.

- Samenwerking lokale besturen/OCMW's

We versterken de samenwerking met lokale besturen en OCMW's (zie ook verder onder OD5). Enerzijds omdat lokale besturen en andere betrokken lokale actoren vaak het best geplaatst zijn om niet-beroepsactieven te verleiden om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten. Anderzijds omdat OCMW's bevoegd zijn om leefloongerechtigden te activeren. VDAB kan hen in die taak ondersteunen.

De verplichte inschrijving bij VDAB van leefloongerechtigden wordt verankerd in een samenwerkingsakkoord met de federale overheid dat minimaal voorziet in een werkingskader over data-uitwisseling, een kwaliteitskader voor de toepassing van de billijkheids- en gezondheidsredenen en het opvolgen van de verplichte inschrijving.

De samenwerkingsovereenkomsten tussen VDAB en Vlaamse steden en gemeenten worden vernieuwd en geconcretiseerd in nieuwe (boven) lokale actieplannen. We richten ons hierbij prioritair op de Vlaamse steden en gemeenten waar de werkzaamheidsgraad het laagst is.

- Samenwerking Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas en Amal

We versterken de samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas en Amal. VDAB werkt mee aan de geïntegreerde begeleiding van inburgeraars, onder regie van de agentschappen voor integratie en inburgering en samen met het lokale bestuur/OCMW. Op die manier werken we samen aan een gedegen taalkennis, toegang tot werk en participatie van nieuwkomers aan onze samenleving. De VDAB zet daarnaast prioritair in op het activeren van erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden en niet op asielzoekers in procedure. Wie de beslissing kreeg om hier te mogen blijven, helpen we samen het Agentschap voor Integratie en Inburgering zo snel mogelijk aan een job.

- Samenwerking met andere partners

Daarnaast versterken we de samenwerking met andere institutionele partners om de activeringsgedachte binnen te brengen en vanuit gedeelde belangen gezamenlijke doelstellingen te formuleren. Deze partners kunnen werk bespreekbaar maken binnen hun eigen werking en een doorverwijfsfunctie opnemen door niet-beroepsactieve burgers met een arbeidswens toe te leiden richting VDAB. In samenwerking met het Agentschap Wonen zetten we bijvoorbeeld in op het bereiken en activeren van sociale huurders die niet aan het werk zijn. We breiden de bestaande inschrijvingsverplichting bij de VDAB uit tot een werkbereidheidstoets, aan de hand van het propellermodel van de VDAB. In die periode doet de VDAB maximale inspanningen om de sociale huurders te activeren. In samenwerking met het Agentschap Opgroeien kunnen we kwetsbare en baanloze gezinnen (opnieuw) motiveren voor de arbeidsmarkt. Daarnaast willen we inzetten op samenwerking met Justitie (federaal), het Agentschap Justitie en Handhaving en partners van de hulp- en dienstverlening rond het activeren van gedetineerden (zie verder). Meer concreet willen we dat meer gedetineerden kansen krijgen om te werken en/of een beroep aan te leren in de gevangenis. Met onderwijs werken we samen rond de preventie van NEET-jongeren via het verbeteren van een vlotte overgang tussen onderwijs en werk.

Screening van arbeidswens en arbeidspotentieel

We verwachten dat organisaties gericht niet-beroepsactieven naar VDAB doorverwijzen, waar ze op basis van een eerste screening een arbeidswens (uitgezonderd segmenten die verplicht bij VDAB moeten inschrijven) en/of arbeidspotentieel detecteren. VDAB reikt organisaties voor deze screening een kader aan waardoor beschikbare data uniform en gestructureerd in beeld komt. VDAB zal deze arbeidswens van ingeschreven voormalig niet-beroepsactieven verder stimuleren en verkennen, en het arbeidspotentieel van de betrokkene (verder) inschatten en versterken.

Voor niet-beroepsactieven die zich verplicht moeten inschrijven pleiten we voor een eerste inschatting van het arbeidspotentieel door OCMW's/lokale besturen (conform de gezondheids- en billijkheidsredenen), ziekenfondsen (inschatting categorie 4). Daarnaast mikken we op meer doorstroom van sociale huurders. We breiden de bestaande inschrijvingsverplichting bij de VDAB uit tot een werkbereidheidstoets, aan de hand van het propellermodel van de VDAB.

Juridische basis voor datadeling

Om de verschillende groepen van niet-beroepsactieven (zoals leefloongerechtigden, RIZIV-gerechtigden en personen met een handicap) gekend bij institutionele instanties systematisch te kunnen bereiken, sluiten we een samenwerkingsakkoord over de nodige data-uitwisseling tussen VDAB, de lokale besturen en de betrokken federale instellingen (bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het RIZIV, de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie en de Directie-Generaal voor Personen met een Handicap).

Aanklappend bemiddelen en matchen van werkzoekenden

We versterken het activeringsbeleid via meerdere sporen:

- Trajectbepaling: snelle inschatting en oriëntering
De VDAB nodigt vandaag al de nieuw ingeschreven werkzoekenden uit voor een persoonlijk contact, hetzij telefonisch hetzij via een fysiek gesprek. Voor wie er nood aan heeft, wordt binnen de 3 maanden een individueel begeleidingstraject opgestart.
VDAB zal zich herorganiseren met als doel een vlotte en neutrale trajectbepaling, gericht op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt, met als finale doelstelling tewerkstelling (als werknemer of zelfstandige). Om de efficiëntie te verhogen, wordt het inschattingsproces ten aanzien van diverse segmenten (bv. inburgeraars, zieken) verder geoptimaliseerd en zo uniform mogelijk gemaakt in samenwerking met de partners (screening arbeidswens en arbeidspotentieel).
Voor werkzoekenden die nood hebben aan ondersteuning via individueel of collectief maatwerk zet VDAB in op een vlotte en tijdige indicering van burgers met een arbeidsbeperking. In overleg met de minister bevoegd voor Sociale Economie, VDAB en de sectoren versnellen en optimaliseren we het proces van indicering. Eveneens in overleg onderzoeken we de mogelijkheden om de toeleiding naar de beschikbare plaatsen in collectief maatwerk te verbeteren.

Om een persoon te indiceren is het belangrijk om zijn of haar functioneren op de werkvloer te observeren en te registreren. Daarom moeten we al tijdens het traject naar werk – zoals tijdens werkplekleren – voldoende informatie bij begeleiders, maatwerkbedrijven en werkgevers verzamelen over een eventuele behoefte aan werkondersteunende maatregelen. Verder werken we ook aan duidelijke en transparante informatie over het indiceringsproces zodat alle betrokkenen – personen, intermediairen (zoals CLB's, begeleiders arbeidsmatige activiteiten, ...) en werkgevers en de maatwerkbedrijven – beter geïnformeerd zijn over nuttige informatie die zij kunnen aanleveren om een persoon te indiceren. We maken samen met de minister van Sociale Economie concrete afspraken met de VDAB over de monitoring en een periodieke rapportering.

– Aanklappende activeringsaanpak

Van elke werkzoekende wordt een substantiële inspanning verwacht om naar werk te zoeken, zich om te scholen naar een knelpuntberoep of een samenlevingsjob op te nemen. We versterken de activering van wie vandaag al langdurig werkloos is en voorkomen dat nieuwe werkzoekenden instromen in de langdurige werkloosheid.

Door de wijzigende klantenpopulatie (geen of beperkte werkervaring, anderstaligen, beperkte digitale vaardigheden) hebben meer en meer werkzoekenden nood aan een combinatie van een doorgedreven inschatting, (her)oriëntering, bemiddeling, competentieversterking (inclusief werkplekleren) en begeleiding rond het wegwerken van arbeidsmarktgerichte drempels.

– Dienstverleningsaanbod op maat - bijsturen waar nodig

In de VDAB-dienstverlening zetten we in de eerste plaats in op dienstverlening op maat. Hiervoor zet VDAB in op een combinatie van acties en dienstverlening waaruit gekozen kan worden volgens de specifieke noden van het individu en noden en kansen op de arbeidsmarkt. Vanuit zijn regisseursrol doet VDAB ook maximaal beroep op gespecialiseerde partners die intensieve en gespecialiseerde dienstverlening bieden. Doorheen het hele traject dat de werkzoekende aflegt bij VDAB en partners, houdt VDAB het overzicht en volgt als vertrouwde gids het traject op vanuit de tweede lijn. De werkzoekende kan dan ook steeds terecht bij de VDAB-bemiddelaar, ook al loopt de begeleiding bij een partner van VDAB.

VDAB evalueert regelmatig of het dienstverleningsaanbod aan de noden van werkzoekenden tegemoetkomt en stuurt het aanbod bij waar nodig. In dit kader worden VDAB en de sociale partners gesensibiliseerd om samen te werken aan een hervorming van de individuele beroepsopleiding (IBO) om zo het instrument beter te laten aansluiten op de krappe arbeidsmarkt en waar mogelijk nog te vereenvoudigen om zo o.a. werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te geven. Verder onderzoeken we om, na de aanwerving, opleiding op maat te ondersteunen, vergelijkbaar met de principes van de IBO.

Personen in detentie of onder toezicht van justitie re-integreren via werk

Bij de opmaak van een nieuw Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden bekijken we hoe we vanuit de evaluatie van het huidige plan en de projecten gefinancierd door Europa WSE verder kunnen inzetten op multidisciplinaire omkadering om stappen naar werk te zetten in de periode van detentie.

Op die manier kunnen we een bijdrage leveren om gedetineerden te re-integreren in de maatschappij, recidivisme te voorkomen en detentieschade te reduceren, en kunnen we detentie omvormen naar een kans om te leren en te werken aan de loopbaan.

We willen inzetten op samenwerking met Justitie (federaal) (incl. Cellmade), het Agentschap Justitie en Handhaving en de partners van de hulp- en dienstverlening rond het activeren van gedetineerden (als groep van niet-beroepsactieve burgers). Meer concreet willen we dat meer gedetineerden kansen krijgen om te werken - en daarbij relevante werkervaring op te doen - en/of een (knelpunt)beroep aan te leren in de gevangenis. We zetten daarbij ook in op de samenwerking met Cellmade om ondernemingen aan te trekken die werk willen laten uitvoeren in de gevangenissen. Daarnaast blijven we inzetten op de begeleiding van gedetineerden naar de arbeidsmarkt aan het einde van hun periode van detentie.

Ook willen we met de justitiehuisen de samenwerking versterken om personen die onder toezicht van justitie staan maximaal te ondersteunen naar tewerkstelling, met respect voor de voorwaarden die hen zijn opgelegd (vb. elektronisch toezicht).

Tenslotte voorzien we een aanbod om na vrijlating de brug te maken tussen binnen en buiten de gevangenis en de re-integratie van de persoon na detentie te bevorderen. Uit onderzoek blijkt dat werk een belangrijke succesfactor is voor een geslaagde re-integratie in de maatschappij.

Ook werkzoekenden op weg naar ondernemerschap ondersteunen

Om werkzoekenden te ondersteunen om de stap naar ondernemen in hoofdberoep duurzaam te zetten, willen we het aanbod voor werkzoekenden met ondernemersambities doelmatig verderzetten. We bekijken hoe we de financiële incentives die voor starters al bestaan (transitiepremie) en de begeleiding, coaching en opleiding via trajecten naar ondernemerschap (in nauwe samenwerking met VLAIO) naar de toekomst op de meest coherente en doelmatige wijze kunnen inzetten.

Werk- en zorgtrajecten versterken

- Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt.
- We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het **geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten** verder kunnen versterken, verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut.
- Met de minister bevoegd voor sociale economie en de sector willen we bekijken hoe de **indicering en toeleiding vanuit VDAB** naar deze werk- en zorgtrajecten geoptimaliseerd en versneld kan worden.
- We vragen aan de **federale overheid** om drempels bij de deelname aan werk- en zorgtrajecten weg te werken. Voor personen voor wie VDAB herhaaldelijk heeft vastgesteld dat ook op langere termijn geen stappen naar betaald werk mogelijk zijn, vragen we een statuut buiten de werkloosheidsverzekering. We vragen ook om de opstap naar betaalde tewerkstelling te faciliteren door combinaties van loon met een uitkering mogelijk te maken.

- Consequente opvolging en versterkte controle en versnelde sanctionering
Het opvolgen en controleren van werkzoekenden met verplichtingen in het kader van de werkloosheidsuitkeringen en jongeren in beroepsinschakelingstijd blijft een logisch sluitstuk van het activeringsbeleid en een kerntaak van VDAB.
De afspraken met werkzoekenden worden op regelmatige basis opgevolgd in een persoonlijk gesprek om hun beschikbaarheid en zoekgedrag te ondersteunen en te controleren. We verwachten van werkgevers feedback over de sollicitaties zodat de VDAB ermee aan de slag kan.
Wie weigert mee te werken aan een passend traject, wordt gesanctioneerd inclusief de werkzoekenden die na 2 jaar een passend aanbod van een samenlevingsjob weigeren. De procedures voor die controle en sanctionering van werkzoekenden worden versterkt en ingekort, de doorlooptijd ervan wordt versneld, waarbij de sanctie sneller volgt op de inbreuk. Er zal worden onderzocht waar in het proces intern bij VDAB dit versterkt en sneller kan. Een actieplan hieromtrent wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Daarnaast zal onderzocht worden welke aanpassingen hiertoe vereist zijn aan de federale wetgeving. Sanctionering is evenwel nooit een doel op zich, maar een middel om zoveel mogelijk mensen aan de slag te krijgen en om de rechtvaardigheid en betaalbaarheid van onze sociale bescherming te vrijwaren.
Daar waar de opvolging van de rechten en plichten een bevoegdheid is van een andere overheid zoals een OCMW of het RIZIV, wordt werk gemaakt van duidelijke regelgeving en concrete afspraken over gegevensuitwisseling in functie van een consequente opvolging.

- Aandacht voor nazorg
Bij het nastreven van een 80% werkzaamheidsgraad dienen we niet enkel oog te hebben voor een snelle match, maar ook voor een duurzame uitstroom naar werk. Daar waar nodig voorziet VDAB ondersteuning tijdens en net na de matching om de investeringen van ondersteuning aan werkzoekenden te verduurzamen. Via job- en taalcoaching op de werkvloer tijdens het eerste jaar na aanwerving wordt de kans op duurzame tewerkstelling verhoogd, in het bijzonder wanneer er een kloof bestaat tussen de vereiste persoonlijke vaardigheden voor de functie en het profiel van de werknemer.
Daarnaast verkent VDAB de mogelijkheden en grenzen om de nodige competentieversterking na aanwerving te ondersteunen, vergelijkbaar met de principes van de IBO. Dit omdat heel wat werkgevers, gezien de krapte op de arbeidsmarkt, ervoor openstaan om werkzoekenden snel op hun werkvloer in te zetten, ook als er nog een competentiekloof aanwezig is.

Invullen van (knelpunt)vacatures

Werkgevers zijn een cruciale schakel in het activeren van werkzoekenden en het verhogen van de werkzaamheidsgraad en dus ook volwaardige klant van VDAB. Matchen van vraag en aanbod is een kerntaak van VDAB. Naast het werken op het aanbod, wil VDAB ook de vraagzijde - de werkgevers - ondersteunen en hun vacatures bij de werkzoekenden, langdurig zieken, personen met een arbeidsbeperking en niet-beroepsactieven brengen.

Zichtbaarheid geven aan vacatures van werkgevers op een VDAB-vacatureplatform

Voor een goed functionerende arbeidsmarkt is het noodzakelijk dat vraag en aanbod transparant zijn en elkaar makkelijk vinden. Een vacatureplatform waarop zoveel mogelijk vacatures te vinden zijn, is hiervoor een belangrijk instrument. De verzameling van vacatures gebeurt zowel via rechtstreekse melding aan VDAB als via data-uitwisseling met jobboards, uitzendkantoren en rekruteringsbedrijven. VDAB connecteert ook met platformen van andere partners (bv. lokale besturen, Actiris, Forem, Eures) of private organisaties. Hierdoor brengen we vacatures onder de aandacht van zoveel mogelijk mensen die werk zoeken en aan partners die kunnen toeleiden naar deze vacatures.

Hulp aan werkgevers bij het vinden van geschikt personeel

Naast het zichtbaar maken van vacatures willen sommige werkgevers ook hulp bij het vinden van geschikt personeel. Verschillende soorten vacatures vereisen een verschillende aanpak. Voor alle vacatures voorzien we digitale dienstverlening. Individuele en intensieve werkgeversdienstverlening willen we focussen op die vacatures waar de grootste meerwaarde kan geboden worden vanuit VDAB, met name op jobs die potentieel haalbaar zijn voor werkzoekenden in begeleiding bij VDAB of partners. We zullen we werkgevers sensibiliseren om open te staan voor de diversiteit op de arbeidsmarkt en om vacatures toegankelijker te maken voor een brede waaier aan profielen. We ondersteunen werkgevers in de matching bijvoorbeeld via vacaturegerichte opleidingen, werkplekleren, individueel maatwerk of arbeidspostaanpassingen.

Er kan ook gericht doorverwezen worden naar andere (private) spelers wanneer deze meer geschikt zijn. Ten slotte ondersteunen we private bemiddelaars om vacatures in te vullen door hen data aan te reiken en data met hen uit te wisselen. In dit verband evalueren we ook de bestaande samenwerking met de uitzendsector.

Op strategisch niveau wil VDAB de samenwerking rond een werkgeversaanpak versterken met o.a. VLAIO, DWSE, sociale partners, ... Met deze partners maken we goede afspraken over het bereik van werkgevers, de afstemming van maatregelen en het creëren van synergiën.

Loonkostsubsidies met beperkte effectiviteit afbouwen

In tijden van krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt zijn loonkostsubsidies geen kostenefficiënt arbeidsmarktinstrument. Uit evaluatieonderzoek blijkt dat de effectiviteit van permanente tewerkstellingssubsidies, zoals bijvoorbeeld doelgroepenkortingen, voor zittende werknemers niet kan aangetoond worden. De meeste mensen die met een lastenverlaging worden tewerkgesteld zouden anders ook aan de slag zijn. (Economisch adviescomité, 14 juli 2020). Bijgevolg maken we de beleidskeuze om **loonkostsubsidies met een beperkte effectiviteit (versneld) af te bouwen**.

- We zetten de **doelgroepvermindering voor oudere zittende werknemers** vervroegd stop. De eerder geplande stopzetting op 1 juli 2028 wordt vervroegd naar 1 juli 2025. Eerder nationaal en internationaal evaluatieonderzoek plaatste sterke vraagtekens bij de effectiviteit van zo'n aanwervingssubsidies. Volgens een recente wetenschappelijke publicatie in het vakblad Journal of Economic Behavior & Organization roept een aanwervingssubsidie voor oudere werknemers bovendien negatieve gedachten op bij werkgevers.
- De doelgroepverminderingen voor de aanwerving van jongeren en ouderen zijn sinds 1 juli 2024 in uitvoering. Daar blijven we het eerder geplande uitvoeringspad volgen.
- We maken ook de keuze om een aantal **andere maatregelen** waarvan de effectiviteit onvoldoende aangetoond kan worden vervroegd stop te zetten of af te schaffen.
 - We voorzien een volledige stopzetting van de maatregelen voor **gesubsidieerde contractuelen (GESCO) en het derde arbeidscircuit (DAC)** vanaf 2025. Deze maatregelen werden al uitgedoofd, maar de kosten verbonden aan het administratieve beheer en de uitvoering van deze maatregelen staan stelselmatig steeds minder in verhouding met de nog bestaande gesubsidieerde arbeidsplaatsen.
 - We schaffen de sectorale doelgroepvermindering voor **dienstbodes en huispersoneel** af. Het effect hiervan kan onvoldoende aangetoond worden. Bovendien is er met de dienstencheques een alternatief om arbeid en gezin beter te combineren. Ook het beperkte aantal VTE's verantwoordt een stopzetting van de maatregel.
- Verder zetten we in op monitoring en evaluatie van de kosteneffectiviteit van de doelgroepvermindering voor **personen zonder recente, duurzame werkervaring (in zijn huidige vorm)**. Deze personen zijn bij VDAB ingeschreven voor aanwerving en VDAB kan van deze personen de voorbije twee jaar het gebrek aan werkervaring vaststellen. De maatregel is in uitvoering van het VESOC Werkgelegenheidsakkoord "Iedereen nodig, Iedereen mee" in voege sinds 1 oktober 2023. Sinds 1 juli 2024 werden de leeftijdsgrenzen voor de doelgroep geschrapt, zodat ook ouderen en jongeren in aanmerking komen. Deze

maatregel richt zich op en past binnen een ruimer activerend beleid naar langdurig werkzoekenden en niet-beroepsactieven.

Gegeven de aanzienlijke besparing binnen het beleidsdomein werk is de klassieke kaasschaafmethode niet langer mogelijk, en wordt er geopteerd voor punctuele gerichte besparingen. Er wordt daarom een oefening opgestart die de resterende besparingsmogelijkheden in kaart zal brengen en in de mate van het mogelijke het onderscheid maakt tussen het ontzien van structurele maatregelen met bewezen impact op o.a. de werkgelegenheid en de productiviteit.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	386.749	-144.256	242.493	385.838	-142.791	243.047
Toelagen (interne stromen (IS))	601.298	-26.470	574.828	596.605	-16.642	579.963
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	988.047	-170.726	817.321	982.443	-159.433	823.010

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het ISE 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op volgende begrotingsartikelen:

Een drietal begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de werkhervattingstoeslag, de transitiepremie, de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus, en de middelen voor taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering.

Onder deze ISE zitten tot slot ook enkele toelages voor de VDAB: werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

In paragraaf 1.3.1. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

De middelen op dit inhoudelijk structuurelement dragen bij tot de realisatie van de strategische doelstelling 1: 'Talent aan het werk krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt'.

Bij BO 2025 dalen de ESR-uitgaven op het vastleggings- en het vereffeningskrediet voor dit inhoudelijk structuurelement met respectievelijk 144.256 keuro (-37,3%) en 142.791 keuro (- 37,0%) ten opzichte van BA 2024. Deze daling is – zowel voor het vastleggings- als voor het vereffeningskrediet – hoofdzakelijk toe te schrijven aan de impact van de begrotingsinspanningen die geleverd dienen te worden op de doelgroepverminderingen sociale zekerheid (-140.468 keuro VAK/VEK) en het effect van de verdere uitdoof van de maatregelen DAC en GESCO's -951 keuro VAK/VEK), versterkt door de beslissing van versnelde stopzetting van deze maatregelen (-593 keuro VAK/VEK).

De toelages onder dit ISE dalen eveneens, met 26.470 keuro VAK of -4,4% en 16.642 keuro VEK (-2,8%). Deze daling vloeit voornamelijk voort uit de besparing ten belope van 30.000 keuro VAK/VEK op de (werkings)toelage van de VDAB. Voor wat betreft de werkingstoelage zal de besparing voor 2025 worden ingevuld met een reeks ingrepen die op kortere termijn voldoende positieve financiële impact kunnen hebben. Zo zullen de lopende werkingskosten kritisch worden gescreend. Verder zullen de geplande IT projecten worden geherprioritiseerd. Dit zou een besparing van 20.000 keuro opleveren in 2025. Voor de overige 10.000 keuro worden nog kostenefficiëntiewinsten gezocht.

Tot slot is er de vermindering van de toelage voor investeringsuitgaven van VDAB voor de verdere bouw van de mastercampus in Roeselare, zoals voorzien (-10.000 keuro VAK). De hierboven beschreven mindergaven worden gedeeltelijk gecompenseerd door de indexatie van de VDAB-toelagen (8.495 keuro VAK / 8.323 keuro VEK) en de toevoeging van 5.599 keuro VAK/VEK in uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022.

Bovenstaande bewegingen samengenomen, betekenen een netto daling van het totale vastleggingskrediet van 170.726 keuro (-17,3%) en het totale reguliere vereffeningskrediet van 159.433 keuro (-16,2%).

1.3.1 Departement WEWIS

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2QA-WT - DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-

beroepsactieven'. Met dit beleid wil men de aanwerving en tewerkstelling van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt gericht ondersteunen.

Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-verminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en oudere werknemers, de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering en de niet-hervormde RSZ-vermindering voor gesubsidieerde contractuelen.

De naar kwalificerend werkplekieren geheroriënteerde maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder TB0-1TIE2VE-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structuurelement 'Competenties'.

Het Vlaamse doelgroepenbeleid omvat ook de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP – begrotingsartikel TB0-1TDE2QB-WT).

Ook de activeringsmaatregelen via RVA (begrotingsartikel TB0-1TDE2QC-WT) werden tot het hervormde doelgroepenbeleid gerekend, maar zijn intussen uitgedoofd.

Op 1 oktober 2023 is een nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring in voege gegaan (cfr. supra: operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'. Personen zonder recente, duurzame werkervaring worden gedefinieerd als personen die vóór hun indiensttreding minstens twee jaar als niet-werkende werkzoekende zijn ingeschreven bij de VDAB en die niet meer deeltijds leerplichtig zijn en de wettelijke pensioenleeftijd niet bereikt hebben in het kwartaal van indiensttreding. De aanwerving van zulke persoon genereert het recht op een werkgeversbijdragevermindering van maximaal 1.000 euro per kwartaal gedurende vier kwartalen. Deze nieuwe maatregel vervangt de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, die uitgedoofd werd.

Bij de politieke bilaterale BO 2024 werd beslist om de doelgroepverminderingen voor jongeren, oudere werkzoekenden en zittende oudere werknemers volledig te laten uitdoven met ingang van 1 juli 2024.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt onder de noemer 'Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies' bij BO 2025 beslist de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers vervroegd stop te zetten vanaf 1 juli 2025. Ook de GESCO-maatregel wordt met ingang van 1 juli 2025 versneld stopgezet (zie verdere toelichting bij TB0-1TDE2QH-IS).

De doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring kent vanaf 1 juli 2024 een aanpassing van de leeftijdsgrenzen. De maatregel wordt in zijn huidige vorm gecontinueerd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	218.488	218.488
<i>Index</i>	12	12
<i>Compensaties</i>	-10.548	-10.548
<i>Andere bijstellingen</i>	-129.932	-129.932
BO 2025	78.020	78.020

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:*1. Hervormd doelgroepenbeleid: Jongeren en oudere werknemers*

Als gevolg van de beslissing bij BO 2024 om de doelgroepverminderingen voor jonge en oudere werknemers uit te doen vanaf 1 juli 2024 dalen de geraamde uitgaven voor 2025 met 89.294 keuro (cfr. Tabel Netto Beleids Ruimte (NBR), lijn 'Doelgroepverminderingen'), waarvan 13.933 keuro bij de jongeren en 75.361 keuro bij de oudere werknemers.

Voor de oudere werknemers betekent de beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers vervroegd stop te zetten met ingang van 1 juli 2025 een bijkomende minderuitgave van 40.307 keuro (cfr. Tabel NBR, lijn 'Rationalisering arbeidsmarktsubsidies').

Dat geeft een totale daling van de geraamde uitgaven met 129.601 keuro.

Daarnaast wordt de buffer van 14.600 keuro die tijdens de Technische bilaterale bij begrotingsopmaak 2019 werd opgelegd en sindsdien verplicht werd behouden, niet meer nodig geacht.

Alles samen resulteert dit in een minderuitgave van 144.201 keuro voor het hervormd doelgroepenbeleid.

2. Oud doelgroepenbeleid (uitdovend/stopgezet)

De doelgroepverminderingen Activa Langdurig Werkzoekenden en Herstructurering werden beide definitief stopgezet op 31 december 2018. Op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2023 en de meest recente begrotingsramingen die door de RSZ werden aangeleverd, voorzien we voor 2025 geen budget meer voor de doelgroepvermindering Activa Langdurig Werkzoekenden.

Ook voor de doelgroepvermindering Herstructurering en voor de oude uitdovende doelgroepvermindering voor jongeren voorzien we sinds BO 2023 geen krediet meer.

3. Niet-hervormd doelgroepenbeleid

Het benodigde krediet voor deze oudere doelgroepmaatregelen wordt eveneens geraamd op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2023. Voor de raming van de uitgaven in 2025 moeten we ook rekening houden met de stopzetting van de

Gesco-maatregel vanaf 1 juli 2025 die bij BO 2025 werd beslist. Als gevolg van die beslissing en de evolutie van de realisaties daalt het benodigd krediet voor de bijdrageverminderingen voor GESCO's bij BO 2025 tot 282 keuro. Dat is een daling van 331 keuro (cfr. Tabel NBR, lijn 'Rationalisering Arbeidsmarktsubsidies') tegenover BA 2024 die gedeeltelijk gecompenseerd wordt door de toegekende index van 12 keuro.

Voor de doelgroepvermindering Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP) wordt sinds 2022 geen krediet meer voorzien.

De geraamde kost voor het niet-hervormd doelgroepenbeleid daalt dus met 319 keuro ten opzichte van BA 2024.

4. Doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring

In 2024 is deze doelgroepvermindering voor het eerst een volledig jaar van kracht, maar gezien de opstart op 1/10/2023 mogelijk nog niet op kruissnelheid. Sinds 1 juli 2024 werden de leeftijdsgrenzen voor de doelgroep aangepast. Voor 2024 wordt de uitgave geraamd op 18.450 keuro. In 2025 ramen we een verdere stijging van de uitgaven tot het voorziene plafond van 22.502 keuro. Bijgevolg wordt bij BO 2025 een krediet van 4.052 keuro naar dit begrotingsartikel overgeheveld vanuit de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TBE2AN-PR	-14.600	-14.600	Compensatie buffer jongeren voor opvangen meerkost nieuw systeem dienstencheques
Van TB0-1TDE2QH-WT	4.052	4.052	Financiering opstap 2025 nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring
TOTAAL	-10.548	-10.548	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Minderuitgave door uitdoof doelgroepvermindering voor jonge en oudere werknemers	-89.294	-89.294	De beslissing bij BO 2024 om de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers volledig uit te doen vanaf 1 juli 2024 doet de geraamde uitgaven met 89.294 keuro dalen in 2025.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: doelgroepvermindering zittende oudere werknemers	-40.307	-40.307	De beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering voor zittende oudere werknemers versneld stop te zetten

			vanaf 1 juli 2025, opgenomen in het Regeerakkoord, resulteert in een extra daling van de geraamde uitgaven met 40.307 keuro in 2025.
Volumedaling niet-hervormd doelgroepenbeleid	-31	-31	De uitgaven voor de doelgroepvermindering Gesco's nemen elk jaar af. Voor 2025 werd de minderausgave op 31 keuro geraamd.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: doelgroepvermindering Gesco's	-300	-300	De beslissing bij BO 2025 om de doelgroepvermindering Gesco's versneld stop te zetten vanaf 1 juli 2025, opgenomen in het Regeerakkoord, resulteert in een extra daling van de geraamde uitgaven met 300 keuro in 2025.
TOTAAL	-129.932	-129.932	

TB0-1TDE2QB-WT - VOP

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een zelfstandige met een arbeidsbeperking of een werkgever die een persoon met een arbeidsbeperking aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap. De VOP kadert dan ook onder operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Sinds 1 juli 2023 worden er binnen de VOP-maatregel geen nieuwe aanvragen meer goedgekeurd. Nieuwe aanvragen worden behandeld binnen het nieuwe beleidskader Individueel Maatwerk (IMW), waarin deze maatregel wordt ingekanteld. Enkel de lopende dossiers binnen VOP zullen verder worden betaald. De VOP is dus een aflopende maatregel met uiterste einddatum op 30 juni 2028.

Dit heeft een impact op de begrotingsraming voor 2025 voor de VOP, in die zin dat het totale budget wordt opgesplitst in enerzijds de afhandeling van de bestaande VOP-dossiers en anderzijds de nieuwe aanvragen die in de nieuwe maatregel 'Individueel Maatwerk' kaderen en aangerekend zullen worden op het begrotingsartikel TB0-1THC2UG-WT, dat de middelen bevat voor de loonpremie binnen IMW (zie BBT Sociale Economie, IMW-loonpremie (begrotingsartikel TB0-1THC2UG-WT)).

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	72.645	72.645
<i>Index</i>	1.453	1.453
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	74.098	74.098

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het totale VOP-krediet dat dient voor de behandeling van de nog lopende VOP dossiers bedraagt bij BA 2024 72.645 keuro in VAK en VEK. Dit krediet wordt verhoogd met 1.453 keuro index zodoende het beschikbare budget bij BO 2025 74.098 keuro VAK/VEK bedraagt. Na afloop van de overgangsmaatregelen VOP zal over een termijn van 5 jaren deze maatregel volledig zijn ingekanteld in IMW.

De huidige inschatting van de maatregel VOP baseert zich op het effectief aantal lopende dossiers. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van het aantal stopzettingen en het aantal aanvragen tot verlengingen en verhoging (waardoor ze ingekanteld worden in de maatregel individueel maatwerk). Door deze onzekere factoren in het nieuwe model, gecombineerd met een gebrek aan recente data (2024) die pas in de tweede helft van 2024 ter beschikking waren voor het eerste kwartaal van 2024, wordt voorzichtigheidshalve een status quo van het bestaande kredietbehoefte aangehouden (op de index na).

In het uitgavendecreet wordt wel een decreetsbepaling opgenomen die toelaat dat kredieten mogen herverdeeld worden tussen dit begrotingsartikel en het begrotingsartikel van de IMW-loonpremie (TB0-1THC2UG-WT), de rechtsopvolger van de VOP-maatregel. Zodoende kunnen, indien dit nodig zou blijken, de begrotingskredieten tijdens de loop van het begrotingsjaar worden herverdeeld in functie van de reële behoeften voor, enerzijds, de aflopende VOP maatregel en anderzijds, de loonpremie van de nieuwe IMW-maatregel.

TB0-1TDE2QC-WT - ACTIVERINGSUITKERINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvatte in het verleden de kredieten voor de betaling van de geactiveerde uitkeringen in het kader van het doelgroepenbeleid via de RVA. Het betreft de geactiveerde werkloosheidsuitkeringen kaderend in het Activaplan en de Activa Start voor jongeren, Activa Handicap voor personen met een handicap en Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP). De RVA was technisch operator van deze geregionaliseerde maatregelen.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Bij het in voege treden van het hervormde Vlaams doelgroepenbeleid werd de activering van werkloosheidsuitkeringen uitgedoofd. De uitdoofteriode liep af op 31 december 2018.

Op basis van de RVA-realisaties zien we dat er al een tijd geen of verwaarloosbare (minder dan 1 keuro in 2023) achterstallen worden aangerekend in het kader van de activamaatregelen. Bijgevolg voorzien we voor 2025 geen krediet meer.

TBO-1TDE2QD-WT - JOBBONUS PLUS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de JobbonusPLUS en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'. Via de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen is een relatief recente maatregel die samen met de jobbonus voor loontrekkenden in 2022 werd opgestart. De wettelijke basis wordt gevormd door het Decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2022 tot uitvoering van dit decreet.

De doelgroep zijn de personen die, op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep, recht hadden op een jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie. Deze premies zijn sinds refertejaar 2024 opgetrokken van 600 euro naar 650 euro (VR 2024 0305 DOC.0641/2BIS) (voor zelfstandigen die gestart zijn op of na 1 januari 2024). De eerste premie van 650 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie van 650 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De jobbonusPLUS en de transitiepremie kunnen niet gecumuleerd worden. In het geval dat een begunstigde reeds de transitiepremie ontvangt, zal hij/zij geen jobbonusPLUS meer kunnen krijgen. In het geval dat er reeds een jobbonusPLUS werd uitbetaald en

er daarna nog een transitiepremie wordt toegekend, zal het bedrag van de transitiepremie verminderd worden met het uitbetaalde bedrag van de jobbonusPLUS.

De jobbonus en de jobbonusPLUS zijn operationeel sterk aan elkaar gelinkt. Voor de uitbetaling van de jobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de jobbonus. Vervolgens wordt er gekeken wie van deze rechthebbenden gestart is als zelfstandige in hoofdberoep. Begunstigden van de jobbonusPLUS zullen op basis van controles en gegevens worden geïdentificeerd en vervolgens automatisch een jobbonusPLUS toegekend krijgen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	16.615	16.615
<i>Index</i>	366	366
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	16.981	16.981

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2025 wordt de uitbetaling van de eerste premie van 650 euro aan begunstigden die in 2025 starten als zelfstandige in hoofdberoep aangerekend, samen met de uitbetaling van de tweede premie van 650 euro voor starters van 2024 die na 12 maanden nog steeds zelfstandige zijn.

Bij BA 2024 is een krediet voorzien van 16.615 keuro. Dit krediet wordt behouden bij BO 2025. Daarnaast wordt er een index toegekend van 366 keuro wat het totale budget voor 2025 op 16.981 keuro brengt.

TB0-1TDE2QE-WT - WERKHERVATTINGSTOESLAG

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoeslag (WHT) is een maandelijks forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten als loontrekkende, als statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd, waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is. Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdoof van de WHT wordt geheroriënteerd naar (1) de nieuwe transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

De maatregel WHT draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	3.707	3.707
<i>Index</i>	91	91
<i>Compensaties</i>	-1.207	-1.207
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	2.591	2.591

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor de lopende dossiers in deze uitdovende maatregel wordt voor 2025 een krediet van 2.591 keuro VAK/VEK (inclusief 91 keuro index) voorzien op dit begrotingsartikel.

De middelen die in 2025 vrijkomen omwille van de uitdooft van de werkhervattingstoelag, worden geheroriënteerd naar de transitiepremie en de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten Welzijn).

Wat betreft de werk-zorgtrajecten wordt in uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten, voorzien in een nieuw afsprakenkader. Deze nieuwe afspraken hebben ook een impact op de besteding van de middelen. In het kader van de activeringstrajecten worden enkel nog de middelen voor de compensatievergoeding voor de casemanager zorg overgezet naar Departement Zorg. De middelen voor de uitvoering van het activeringstraject (aandeel Welzijn) worden rechtstreeks overgezet van de werkhervattingstoelag naar VDAB, zonder nog langs Departement Zorg te transiteren. De middelen voor arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid worden verder volgens het eerder voorziene groeipad overgezet naar Departement Zorg, met uitzondering van de middelen die geïnvesteerd worden in bijkomende plaatsen in arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

Sindsdien is de opstap die in het kader van de werk-zorgtrajecten naar Departement Zorg wordt gecompenseerd, beperkter dan de voorgaande jaren. Dit jaar bedraagt deze compensatie naar Departement Zorg 459 keuro en die naar VDAB 85 keuro. De resterende budgetverlaging van 663 keuro VAK/VEK wordt vanuit de werkhervattingstoelag gecompenseerd naar de transitiepremie.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2QX-IS	-85	-85	Compensatie naar VDAB voor Werk-zorg
Naar GB0-1GCF2EE-WT	-459	-459	Compensatie naar WVG voor Werk-zorg
Naar TB0-1TDE2QJ-WT	-663	-663	Compensatie vrijkomend krediet naar transitiepremie
TOTAAL	-1.207	-1.207	

TBO-1TDE2QF-WT - JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project heeft tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren.

Deze maatregel draagt bij tot operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Bijkomend verwijst de libel  ook naar de startbaanovereenkomsten – Gewest. Er worden voor 2025 geen middelen meer voorzien op dit begrotingsartikel voor de startbaanovereenkomsten. De verwijzing naar de 'globale projecten – startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel, aangezien er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog kunnen indienen.

In het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 en de tabel NBR wordt de mogelijkheid overwogen om vanaf september 2025 dit project niet meer te laten doorgaan. De definitieve beslissing over waar de begrotingsinspanningen -voortvloeiend uit deze rationaliseringsoefening van de arbeidsmarktsubsidies- zullen genomen worden, zal echter volgen na een globale analyse van de impact van deze rationaliseringsoefening. In afwachting wordt op dit begrotingsartikel een bedrag van 680 keuro in mindering gebracht.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	1.500	1.500
<i>Index</i>	16	16
<i>Compensaties</i>	0	0
Andere bijstellingen	-680	-680
BO 2025	836	836

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken' wordt voor 2025 nog 836 keuro voorzien. Dit bedrag bevat de financiering die nog loopt voor de periode januari – augustus 2025 aangezien dit betrekking heeft tot het schooljaar '24-'25.

De bijstelling van -680 keuro die ingeschreven wordt is het resultaat van de mogelijke afschaffing van deze premie vanaf 1 september 2025, in het kader van de rationalisatie van de arbeidsmarktsubsidies zoals opgenomen in het regeerakkoord

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-680	-680	Bijstelling wegens mogelijke afschaffing van deze premie vanaf 1 september 2025. Dit kadert in de rationalisatie van de arbeidsmarktsubsidies zoals opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-680	-680	

TB0-1TDE2QG-WT - SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de middelen voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij. Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sectoren onthaalouders, kunstenaars en dienstbodes bij RSZ en Lokale Besturen.

In het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029, werd beslist om vanaf 2025 de sectorale korting voor de dienstbodes op te heffen. Het effect van deze maatregel kan onvoldoende aangetoond worden. Bovendien is er met de dienstencheques een alternatief om arbeid en gezin beter te combineren. Ook het beperkte aantal VTE's verantwoordt een stopzetting van de maatregel.

De maatregelen onder dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	58.867	58.867
<i>Index</i>	954	954
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-87	-87
BO 2025	59.734	59.734

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Sinds 2024 maakt de uitbreiding van het toepassingsgebied bij de koopvaardij deel uit van de open end regeling die ook op de andere maatregelen op dit begrotingsartikel van toepassing is.

De regelgeving Zeevarenden was normaal gezien afgelopen op 31 december 2022, maar zowel de Vlaamse als de federale overheid hebben beslist om deze te verlengen, gelet op het economische en strategische belang van deze sector. Op 23 december

2022 werd de verlenging van de sectorale korting door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Ten gevolge van de afschaffing van de sectorkorting voor de dienstbodes daalt het krediet dat voorzien was bij BA 2024 van 58.867 keuro VAK/VEK met 87 keuro vanaf 2025 (cfr. Tabel NBR, lijn "Rationalisering arbeidsmarktsubsidies"). Er wordt hiernaast wel een index van 954 keuro toegekend, wat het totale budget op 59.734 keuro VAK/VEK brengt.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-87	-87	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-87	-87	

TBO-1TDE2QH-IS - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel werden de uitgaven van de maatregelen 'GESCO' en 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' aangerekend waarbij de begunstigden deel uitmaakten van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er is geen budget meer beschikbaar op dit begrotingsartikel gezien de laatste gesco bij Kind en Gezin uit dienst ging in 2022 en de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' is stopgezet op 1 oktober 2024.

TBO-1TDE2QH-WT - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregelen 'Derde Arbeidscircuit' (DAC) en 'Gesubsidieerde Contractuelen' (GESCO) bij vzw's. Dit zijn twee tewerkstellingsmaatregelen die gericht waren op directe jobcreatie.

In tegenstelling tot 2024 gebeuren er op dit begrotingsartikel geen uitgaven meer voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'. Deze maatregel is sinds 1 oktober 2023 hervormd tot een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	5.228	5.782
<i>Index</i>	108	108
<i>Compensaties</i>	-1.003	-1.003
<i>Andere bijstellingen</i>	-593	-593
BO 2025	3.740	4.294

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

GESCO's

Het GESCO-stelsel is reeds in afbouw. De meeste projecten werden in het verleden geregulariseerd. Een 50-tal projecten zijn niet geregulariseerd, maar in 2016 uitdovend verklaard. De GESCO-arbeidsplaats vervalt met andere woorden op het ogenblik van de uitdiensttreding. Het benodigd krediet voor deze maatregel neemt hierdoor jaarlijks af. De vrijgekomen middelen, 223 keuro VAK/VEK, door het uitdoven worden gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie (TB0-1TBE2AN-PR). Het beschikbaar krediet bij ongewijzigd beleid, na het in rekening brengen van de uitdoof, bedraagt 823 keuro VAK/VEK.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt onder de noemer 'Rationalisering van het arbeidsmarktsubsidies' de maatregel GESCO stopgezet vanaf 1 juli 2025. Er wordt 400 keuro VAK/VEK bijgesteld naar de algemene middelen.

DAC

Het tewerkstellingsprogramma DAC is in 2012 uitdovend verklaard. Net zoals bij GESCO's vervalt de arbeidsplaats bij de uitdiensttreding. Door deze natuurlijke afvloei, zal het benodigd krediet jaarlijks verder dalen. Het krediet neemt bij BO 2025 af met 728 keuro VAK/VEK. Dit bedrag wordt gecompenseerd naar de competitiviteitsprovisie. Het beschikbaar krediet na uitdoof bedraagt 3.509 keuro VAK/VEK.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt onder de noemer 'Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies' 193 keuro mindere uitgave ingeschreven. Er wordt namelijk verwacht dat bestaande DAC-ers niet meer vervangen worden gezien de maatregel via BVR zal worden stopgezet. Het beschikbaar krediet na gewijzigd beleid bedraagt 3.316 keuro VAK/VEK.

Zoals hierboven aangegeven wordt, waren de maatregelen GESCO en DAC al in uitdoof, maar aangezien de kosten verbonden aan het administratieve beheer en de uitvoering van deze maatregelen steeds minder in verhouding komen te staan met de nog bestaande gesubsidieerde arbeidsplaatsen wordt nu voor stopzetting geopteerd.

AWI

Bij BA 2024 is er nog 53 keuro VAK en 607 keuro VEK beschikbaar voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'.

In eerste instantie neemt het beschikbaar krediet bij BO 2025 toe met 4.000 keuro VAK/VEK aangezien de middelen die in 2023 en 2024 werden aangewend voor de financiering van de jobcoaching bij VDAB (TB0-1TIE2VY-IS) terugkeren naar dit begrotingsartikel. Het eerste deel van de middelen (500 keuro) keerde bij BO 2024 reeds terug.

In 2025 verwachten we geen uitgaven meer voor de maatregel AWI gezien de maatregel op 1 oktober 2023 werd hervormd tot een doelgroepkorting voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. De vrijgekomen middelen worden dan ook geheroriënteerd naar die nieuwe doelgroepkorting. Bij BO 2025 wordt er, rekening houdend met de raming, 4.052 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel van de doelgroepverminderingen (TB0-1TDE2QA-WT).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TIE2VY-IS	4.000	4.000	Terugkeer tweede deel middelen voor Jobcoaching van bij VDAB (eerste deel van 500 keuro bij BO 2024)
Naar TB0-1TBE2AN-PR	-728	-728	Uitdoof DAC
Naar TB0-1TBE2AN-PR	-223	-223	Uitdoof GESCO
Naar TB0-1TDE2QA-WT	-4.052	-4.052	Financiering opstap 2025 nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring
TOTAAL	-1.003	-1.003	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: DAC	-193	-193	De niet-vervanging van DAC-ers resulteert in een verwachte mindere uitgave van 193 keuro. Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: GESCO	-400	-400	De beslissing bij BO 2025 om de maatregel GESCO's stop te zetten vanaf 1 juli 2025 resulteert in een daling van de geraamde uitgaven met 400 keuro in 2025. Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord.
TOTAAL	-593	-593	

TB0-1TDE2QJ-WT - TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 1 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten. De maatregel trad in werking op 15 maart 2018. De transitiepremie is van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, ongeacht de leeftijd, die starten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre-starterstraject.

Het is een premie voor maximaal 24 maanden, startend aan 500 euro/maand en (per kwartaal) dalend tot 150 euro/maand voor het laatste kwartaal. Het maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men gespreid over 24 maanden kan ontvangen, is 7.800 euro.

De transitiepremie werd ook toegankelijk gemaakt voor niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden zonder werk. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

In deze legislatuur zal bekeken worden hoe de financiële incentives die voor starters bestaan -waaronder de transitiepremie, maar ook de begeleiding, coaching en opleiding via trajecten naar ondernemerschap (in nauwe samenwerking met VLAIO) naar de toekomst op de meest coherente en doelmatige wijze kunnen ingezet worden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	8.379	6.914
<i>Index</i>	151	151
<i>Compensaties</i>	-2.544	-1.079
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	5.986	5.986

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BO 2025 wordt een bedrag van 663 keuro VAK/VEK vanuit de werkhervattingstoeslag naar de transitiepremie gecompenseerd, waardoor het beschikbare krediet bij BO 2025 op 9.042 keuro VAK en 7.577 keuro VEK komt. Daar komt nog een bedrag van 151 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 9.193 keuro VAK en 7.728 keuro VEK.

Bij BO 2025 worden de uitgaven voor de transitiepremie, index inbegrepen, geraamd op 5.986 keuro VAK/VEK.

Het vrijkomend krediet van 3.207 keuro VAK en 1.742 keuro VEK wordt gecompenseerd naar de provisie 'Maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid' (begrotingsartikel TB0-1TBE2AL-PR).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2QE-WT	663	663	Vrijkomend krediet uitdoof werkhervattingstoelag
Naar TB0-1TBE2AL-PR	-3.207	-1.742	Vrijkomend krediet transitiepremie
TOTAAL	-2.544	-1.079	

TB0-1TDE2QK-WT - SOCIAAL FONDS VOOR HET SOCIO-CULTUREEL WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel worden aangewend voor Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering. Beide activiteiten zijn belangrijk met het oog op het streefdoel om een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken en kaderen dus binnen de operationele doelstelling 1: 'Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven'.

Op 8 mei 2005 werd het derde Vlaams Intersectoraal akkoord voor Social/Nonprofit-sectoren afgesloten (VIA 3). Dit akkoord bevatte een hoofdstuk 'uitbreidingsbeleid', waarbij extra tewerkstelling werd voorzien in de deelsector beroepsopleiding (Vlaanderen en Brussel) binnen het paritair comité 329.01.

De middelen zullen gaan naar 9 inhoudelijke promotoren (die in het verleden reeds de 'Taalcoaching op de werkvloer en opleidingsvloer' hebben uitgewerkt). Naast de 9 promotoren is er ook een rol weggelegd voor het Sterpunt Inclusief Ondernemen (de werkplekarchitecten), dat zal instaan voor de inhoudelijke en organisatorische coördinatie. Het totale subsidiebedrag zal gekoppeld worden aan een resultaatsfinanciering cfr Artikel 74/2 VCO. Tot slot staat het Sociaal Fonds voor het Socio-cultureel werk (SFSCW) voor PC329.01 in voor de financiële coördinatie. Het fonds zal de vergoeding uitbetalen aan de 9 promotoren en aan Sterpunt Inclusief Ondernemen. Een beperkt deel van het budget blijft bij het SFSCW zelf, als vergoeding voor de financiële coördinatie.

In 2024 werd in het licht van het kerntakendebat bij VDAB beslist om deze subsidiëring en dus ook de bijhorende middelen over te hevelen naar het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	1.320	1.320
<i>Index</i>	23	23
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-836	-836
BO 2025	507	507

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Er was bij BA 2024 een beschikbaar budget van 1.320 keuro VAK en VEK.

Dit bedrag wordt geïndexeerd volgens dezelfde modaliteiten die van toepassing waren bij VDAB. Het budget wordt verhoogd met een index van 23 keuro.

Deze subsidie wordt voorlopig meegenomen in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies, zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 en de NBR.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-836	-836	
TOTAAL	-836	-836	

TB0-1TDE2QL-IS - VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevatte in 2022 en 2023 een facultatieve toelage voor de VRT, naaraanleiding van het project JumpJobs, waarmee jongeren (vanaf 18 jaar) van verschillende opleidingsniveaus de kans geboden krijgen om een betaalde leerervaring (van 4 weken) op te doen bij tal van bedrijven. Zowel jongeren die net afgestudeerd zijn als jongeren die al even op zoek zijn naar werk, kunnen participeren. Extra focus ging hierbij naar jongeren met profielen van de arbeidsmarktfinaliteit en de dubbele finaliteit alsook naar jongeren die al 1 à 2 jaar met wisselend succes aan de slag zijn of helemaal geen werk vinden na het verlaten van school.

In 2024 is VDAB de trekker voor dit project, waardoor de middelen op dit begrotingsartikel teruggeplaatst werden naar Focus op Talent (TB0-1TDE2SC-WT). Bij begrotingsopmaak 2025 zijn er bijgevolg geen middelen voorzien.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	2	2
<i>Compensaties</i>	-2	-2
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aangezien er bij BA 24 al beslist werd om de middelen terug naar FOT te plaatsen, is er ook voor begrotingsopmaak 2025 geen krediet voorzien voor dit project.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2SC-WT	-2	-2	Compensatie overblijvende index naar Focus op Talent
TOTAAL	-2	-2	

TB0-1TDE2QX-IS - VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel vat de kredieten toegewezen aan de VDAB in het kader van het decreet over de werk- en zorgtrajecten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	4.685	4.685
<i>Index</i>	85	85
<i>Compensaties</i>	85	85
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	4.855	4.855

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 4.685 keuro VAK/VEK naar 4.855 keuro VAK/VEK.

Er wordt 85 keuro VAK/VEK recurrent toegekend aan VDAB voor werk-zorgtrajecten vanuit de werkhervattingstoelage. Daarnaast is er een indexaanpassing doorgevoerd van netto 85 keuro VAK/VEK, gebaseerd op een indexatie van de loonkredieten met 79 keuro en niet-loonkredieten met 12 keuro met een besparing van 50% gerealiseerd op niet-loonkredieten, van 6 keuro.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2QE-WT	85	85	Compensatie vanuit de werkhervattingstoelage naar VDAB voor werk-zorg
TOTAAL	85	85	

Zie ook paragraaf 1.3.2 'VDAB' hieronder.

TB0-1TDE2QY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de realisatie van de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques en de kredieten voor de financiering van OCMW's in kader van de begeleiding van leefloners, de wijk-werk cheque, de middelen tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Het omvat ook de middelen voor de lonen en de werking van het agentschap.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	571.786	571.786
<i>Index</i>	8.254	8.254
<i>Compensaties</i>	4.987	4.987
<i>Andere bijstellingen</i>	-30.037	-30.037
BO 2025	554.990	554.990

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 571.786 keuro VAK/VEK naar 554.990 keuro VAK/VEK.

Er wordt een indexering van netto 8.254 keuro toegepast op dit begrotingsartikel, zijnde een indexering van 8.838 keuro met een besparing van 584 keuro omwille de vermindering van de index op niet-loonkredieten met 50%.

Een bedrag van 74 keuro wordt gecompenseerd naar de centrale provisie bij departement F&B, ten gevolge van de afroaming van de energiebudgetten voor de financiering van het Actieplan Energie-efficiëntie.

Vanuit VDAB wordt ook een compensatie van 39 keuro doorgevoerd naar het Facilitair Bedrijf (HFB) (SH0-1SAA2ZZ-WT). Het gaat om het éénmalig gedeelte van het 'rugzakje' (bijdrage werkingskosten en I&T) voor personeel. Deze personeelsoverdracht kadert in de integratie van vastgoed (verhuis van VDAB van Keizerslaan/Gasthuisstraat naar het Consciencegebouw). Daarnaast vindt er, eveneens vanwege deze personeelsoverdracht, een recurrente overdracht van 341 keuro plaats voor het loongedeelte (naar SH0-1SAA2ZZ-LO) en een recurrente overdracht van 35 keuro voor het 'rugzakje' (naar SH0-1SAA2ZZ-WT).

Een terugname van 14 keuro is voorzien vanwege de overdracht van investeringen en personeelsleden van VDAB naar AgO voor de uitbreiding van de HR-dienstverlening (VR 22/12/2023). Het betreft hier ook een terugname van een rugzakje.

Daarnaast wordt een bedrag van 5.599 keuro ontvangen van SG0-1SKC2TG-PR voor de uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022.

Tot slot wordt een bedrag van 137 keuro recurrent overgedragen voor de loonkosten van drie personeelsleden die zijn overgedragen van VDAB naar DOV voor vzw EPOS (besluit VR 3 mei 2024).

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-74	-74	Actieplan Energie-efficiëntie BO 2025
Naar SH0-1SAA2ZZ-WT	-39	-39	Compensatie eenmalig gedeelte rugzakje personeelsoverdracht naar HFB i.k.v. inkanteling vastgoed

Van SG0-1SAC2ZZ-WT	14	14	Terugname rugzakje investeringen - overdracht personeelsleden van VDAB aan AgO i.k.v. de uitbreiding van de gemeenschappelijke HR-dienstverlening (beslissing VR 22/12/2023)
Van SG0-1SKC2TG-PR	5.599	5.599	Uitvoering sectoraal akkoord 2020-2022
Naar FB0-1FAE2ZZ-WT	-137	-137	Overdracht van 3 personeelsleden ingezet voor vzw EPOS van VDAB aan DOV - loonkost
Naar SH0-1SAA2ZZ-LO	-341	-341	Compensatie recurrent gedeelte loon personeelsoverdracht naar HFB i.k.v. inkanteling vastgoed
Naar SH0-1SAA2ZZ-WT	-35	-35	Compensatie recurrent gedeelte rugzakje personeelsoverdracht naar HFB i.k.v. inkanteling vastgoed
TOTAAL	4.987	4.987	

Naast de bovenvermelde compensaties worden op de werkmiddelen van VDAB bij begrotingsopmaak 2025 ook volgende bijstellingen doorgevoerd:

Een bijstelling van 30.000 keuro VAK/VEK betreft een vermindering op de (werkings)toelage TB0-1TDE2QY-IS van VDAB. VDAB zal in 2025 o.a 20.000 keuro besparen op haar werking, met een reeks ingrepen die op kortere termijn voldoende positieve financiële impact kunnen hebben. Zo zullen de lopende werkmiddelen kritisch worden gescreend. Verder zullen de geplande IT projecten worden geherprioritiseerd. Voor de overige 10.000 keuro zal nog gekeken worden waar er kostenefficiëntiewinsten kunnen gerealiseerd worden. (cfr. Afspraak regeerakkoord over de rationalisering van arbeidsmarktsubsidies).

Tot slot laat VDAB 37 keuro terugvloeien naar de algemene middelen, vanwege de inkanteling van vastgoed en de bijbehorende overdracht van personeel naar HFB. Het gaat hier om een bijstelling van de middelen voor de pool der parastatalen.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-10.000	-10.000	Bijstelling volgens regeerakkoord voor rationalisering arbeidsmarktsubsidies
VDAB efficiëntie/kerntaak	-20.000	-20.000	Bijstelling volgens regeerakkoord

Inkanteling vastgoed - overdracht personeel naar HFB - bijstelling pool der parastatalen	-37	-37	
TOTAAL	-30.037	-30.037	

Zie ook paragraaf 1.3.2 'VDAB' hieronder.

TB0-1TDE5QY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de VDAB-toelage voor investeringsuitgaven, zowel vanuit Facility voor het verder realiseren van de VDAB-nabijheidsstrategie, vanuit Arbeidsmarktbeheer voor het realiseren van de competentieversterkende maatregelen als voor ICT-uitgaven (hardware/software).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	24.827	20.134
<i>Index</i>	156	-16
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-10.000	0
BO 2025	14.983	20.118

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 24.827 VAK naar 14.983 VAK en van 20.134 keuro VEK naar 20.118 keuro VEK.

Bij begrotingsopmaak 2025 wordt een besparing van 16 keuro VEK gerealiseerd op begrotingsartikel TB0-1TDE5QY-IS, als gevolg van de besparing van 50% op de niet-loonkredieten. De indexatie van niet-loonkredieten op het vastleggingskrediet (VAK) bedraagt 312 keuro met een besparing (50%) van 156 keuro. Aan VEK-zijde bedraagt de basparing op niet-loonkredieten 16 keuro.

In 2025 worden de in 2024 voorziene éénmalige VAK/VEK-middelen: 10.000 keuro (VAK) en 5000 keuro(VEK) voor de Mastercampus VDAB Roeselare teruggenomen, terwijl. Het VEK-investeringskrediet van 5000 keuro wordt echter opnieuw toegewezen voor 2025. Bijgevolg resulteert dit aan VEK-zijde in een nuloperatie.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Mastercampus VDAB Roeselare	-10.000	-5.000	éénmalige bijstelling die terug gezet wordt
Goed zetten bijkomend investeringskrediet MC Roeselare in 2024	0	5.000	
TOTAAL	-10.000	0	

Zie ook paragraaf 1.3.2 'VDAB' hieronder.

1.3.2 Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Ontvangsten

ESR 16.11: Aan bedrijven en diversen +7.216 keuro

VDAB verwacht dat de inkomsten onder ESR 16.11 zullen stijgen met 7.216 keuro tot 76.905 keuro.

De inkomsten uit RIZIV zullen naar verwachting stijgen met 10.371 keuro, wat het totaal op 59.307 keuro brengt.

Daarentegen zal de bijdrage uit wijk-werken licht afnemen met 1.210 keuro, waardoor deze inkomsten op 7.670 keuro zullen uitkomen.

De overige opbrengsten, waaronder die uit webdiensten en de clusters, zullen naar verwachting eveneens dalen, met een afname van 1.945 keuro.

ESR 39.10: Van E.G.-Instellingen (ESF Regiedossiers)+7.356 keuro

De ontvangsten uit Europese subsidies ESF regiedossiers (activering) stijgen met 7.356 keuro tot 36.647 keuro voor BO 2025. De regiedossiers betreft verschillende tenders (overheidsopdrachten) met partners die mede gefinancierd worden door ESF.

ESR 46.10: Toelagen aan VDAB, -16.626 keuro (BO25 = 559.845 keuro)

- **Indexaties** met een totaal van **+8.339 keuro**
De toelagen van VDAB nemen toe als gevolg van indexeringen op begrotingsartikel TB0-1TDB2QX-IS met **+85 keuro** en TB0-1TDB2QY-IS met **+8.254 keuro**.
- **Compensaties** op TB0-1TDB2QX-IS:
85 keuro compensatie vanuit de werkhervattingstoelage naar VDAB voor werkhervatting.
- **Compensaties** op TB0-1TDB2QY-IS: **+4.987 keuro**

-137 keuro: Overdracht van 3 personeelsleden ingezet voor vzw EPOS van de Vlaamse Dienst voor de Arbeidsbemiddeling aan het departement Onderwijs en Vorming (FB0-1FAD2ZZ-WT). Totaalbedrag 329 Keuro waarvan 7/12 in 2024 en 5/12 in 2025 (besluit VR 3 mei 2024)

14 keuro: Terugname rugzakje investeringen - overdracht van personeelsleden van VDAB aan het Agentschap Overheidspersoneel (SG0-1SAC2ZZ-WT) in het kader van de uitbreiding van de gemeenschappelijke HR-dienstverlening (beslissing VR 22/12/2023)

-415 keuro: overdracht personeelskredieten ten gevolge overdracht personeel n.a.v. inkanteling vastgoed (rugzakje & looncomponent)

-74 keuro: De afroming van de energiebudgetten uit het actieplan Energie-efficiëntie resulteert in een compensatie naar de algemene middelen van 74 keuro.

5.599 keuro uitvoering sectoraal akkoord (gecompenseerd vanuit AgO)

- Andere bijstelling op TB0-1TDB2QY-IS: **-30.037 keuro**

-37 keuro: overdracht middelen bijdrage Pool de Parastalen naar de algemene middelen als gevolg van overdracht personeel naar HFB

-10.000 keuro: De bijstelling van 10.000 keuro betreft kostenefficiëntiewinsten die nog gezocht zullen worden in het kader van de rationalisering op de arbeidsmarktsubsidies (regeerakkoord en NBR).

-20.000 keuro: VDAB bespaart in 2025 20.000 keuro op haar werking, conform het regeerakkoord inzake efficiëntie en kerntaken.

ESR 46.40: Toelage van een VOI (FOI) +200 keuro

Er wordt 200 keuro inkomsten begroot betreffende het fonds voor innoveren en ondernemen (FIO), waarbij voor de begrotingsaanpassing van 2024 nog geen bedrag was opgenomen.

ESR 49.35: van Brussels hoofdstedelijk gewest -188 keuro

De ontvangsten uit het samenwerkingsakkoord met ACTIRIS dalen met 188 keuro tot 2.000 keuro.

ESR 66.11: Investeringsstoelage TB0-1TDE5QY-IS -16 keuro

Er vindt een daling plaats van 16 keuro op de investeringstoelage door een besparing van 50% op de niet-loonkredieten. In 2025 komt het totaal van deze toelage daarmee op een totaal van 20.118 keuro.

ESR 88.17: Terugbetaling van de EU in het kader van de geprefinancierde uitgaven door de entiteit -11.963 keuro

Op ESR 88.17 wordt het bedrag van subsidies van de EU opgenomen dat daadwerkelijk (kasmatig) wordt ontvangen. De opbrengsten EST in 2024 worden geschat op 57K euro. Kasmatig verwachten we deze te ontvangen in 2025.

Uitgaven

ESR 91.31: Aflossingen van de schuld binnen de overheidssector - DAB investeringsprogramma energiebeheer overheidsgebouwen - geen mutatie

De VDAB heeft in 2024 een renteloze financiering van 100 keuro afgesloten via Dienst Afzonderlijk Beheer (DAB) 'Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen'. Over een periode van 5 jaar wordt hier jaarlijks 20 keuro afgelost.

ESR 11: Bezoldigingen +6.664 keuro

De totale loonkost VDAB wordt begroot op 393.001 keuro. De toename van de loonkost is het gevolg van meerdere factoren waaronder:

- een wijziging samenstelling personeel per rang en statuut, waardoor ook een andere verhouding tussen koppen en betaalde VTE;
- toename van de gemiddelde loonkost (indexering) ten gevolge de overschrijding spilindex april 2024 met impact op loonkost 2025;
- toename van bedrag van de voorziening niet opgenomen vakantiedagen, de welke ook budgettair moet worden aangerekend.

ESR 12.11: Algemene werkingskosten -9.357 keuro

De werkingskosten dalen bij begrotingsopmaak 2025 met 28 miljoen euro ten opzichte van BA 2024 als gevolg van het nieuwe regeerakkoord 2025-2029, waar een besparing is opgenomen voor VDAB van 20 miljoen euro voor 2025. De komende maanden wordt het kerntakendebat binnen de VDAB verder uitgewerkt, om samen met efficiëntiewinsten een verdere invulling te geven aan deze besparing.

De samenwerking met partners vertaalt zich via overheidsopdrachten (tendering) met een stijging ten opzichte van BA 2024 met + 18.645 keuro. De voornaamste stijgingen doen zich voor bij tender "vouchers" (+5.120 keuro), de oriënterende tender (+635 keuro), de SIF-tender (Sociaal Interventie Fonds +1.331 keuro), de GLOW (Groeien en Leren Op de Werkvloer +3.968 keuro), GTB-tender (Gespecialiseerd Team Bemiddeling +7.561 keuro) en de Werk-Zorg trajecten (+1.298 keuro). Bij de GLOW, GTB en Werk-Zorg betreft het vooral verschuiving van subsidies naar tenders.

Verder een daling voor de tender job-en taalcoaching (-2.099 keuro). De tender job-en taalcoaching is 4000keuro in BA2024, en 1901 Keuro is 2025 dus een daling met 2.099 keuro.

ESR 12.12: Huurgelden van gebouwen +450 keuro

VDAB is actief op 127 sites waarvan 82 in huur. De langetermijnhuur van gebouwen van VDAB neemt toe als gevolg van indexatie van huurprijzen.

ESR 21.10: Rentes op overheidsschuld in nationale valuta +5 keuro

De financiële kosten nemen toe met 5 keuro.

ESR 31.32: Algemene subsidies -3.783 keuro

De verdere evolutie van financiering van partners via subsidies naar tenders leidt tot een daling van 3.783 keuro tot een totaal van 4.347 keuro. Deze daling van de subsidies heeft louter te maken met een verschuiving van subsidies naar overheidsopdrachten. De belangrijkste subsidies betreffen de gespecialiseerde jobcoaching voor een bedrag van 3.200 keuro en subsidies voor leerjobs (745 keuro).

ESR 32 BTOM arbeidspostaanpassing aan wg: +325 keuro

Toename BTOM (Bijzondere TewerkstellingsOndersteunende Maatregelen) voor reiskosten en arbeidsgereedschap voor een totaal van 1.250 keuro.

ESR 34.31: Financiële tegemoetkomingen -11.519 keuro

De sterke daling van de geldelijke uitkeringen (financiële tegemoetkomingen) tot een totaal van 15.613 keuro is het gevolg van een mogelijke daling van de uitgaven van loopbaancheques tot een totaal van 11.000 keuro. De financiële tegemoetkoming aan wijkwerkers bedraagt 4.613 keuro.

ESR 43: Wijk werken - organisatoren (gemeentebedrijven) -357 keuro

De vergoeding aan de wijkwerk-organisatoren daalt met 357 keuro tot een totaal van 2.261 keuro.

ESR 74: Verwerving van overig materieel -334 keuro

De investeringen in roerende goederen daalt met - 1.217 keuro tot een totaal van 13.211 keuro als gevolg van minder investeringen competentiecentra (verschillen vnl. mbt tot simulatoren Zeebrugge) en een stijging bij investeringen ICT (+883 keuro).

ESR 84.17: Aan EU-instellingen -1.673 keuro

Prefinanciering van Europese subsidies: de inschatting voor deze prefinanciering is gedaald van 57.126 keuro voor 2024 tot 55.453 keuro voor 2025 dit is een verschil van 1.673 keuro.

2. ISE LOOPBANEN

2.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Loopbanen

SD2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

Het geheel van acties onder dit structuurelement kadert binnen **Strategische doelstelling 2: Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé.**

Om mensen langer en met meer werkplezier aan de slag te houden in een snel veranderende arbeidsmarkt is het nodig om de loopbanen van mensen te versterken. We zetten in op **meer actieve, dynamische en duurzame loopbanen met voldoende transitiemogelijkheden** en loopbaanmobiliteit en met een werkbare combinatie werk-privé. Dat is nodig om mensen wendbaar en weerbaar te maken in het licht van de transformatie van onze economie maar ook om hen langer en met meer werkplezier op de arbeidsmarkt te houden en de uitstroom naar bijvoorbeeld ziekte en invaliditeit af te remmen.

Als indicator verbonden aan de **ISE Loopbanen** voegen we hier het **gemiddeld aantal loopbaanjaren** toe, met een waarde van 36,5 jaar in 2023, naast de **deelindicator werk-privébalans** binnen de werkbaarheidsmonitor. In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers een onevenwicht in de werk-privécombinatie en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk-privécombinatie. Voor beide groepen wensen we de prevalentie van dit onevenwicht zo laag mogelijk te houden. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage IX.

2.2. Operationele doelstellingen

OD2: Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé

We maken werk van een loopbaanversterkend beleid voor de arbeidsmarkt. Via een **robuust combinatiemodel** met gezinsvriendelijke regelingen, diensten en voorzieningen (bv. dienstencheques, zorgkrediet, ...) voor de verschillende fases van de loopbaan dragen we bij aan een meer werkbare combinatie van werk en privé voor mensen die aan het werk zijn. De doelstelling is om mensen maximaal inzetbaar te houden voor de arbeidsmarkt, terwijl ze toch hun welzijn en de combinatie arbeid-gezin versterken.

We zetten ook in op een loopbaanversterkend beleid voor werknemers, met bijzondere focus op ouder wordende werknemers en op mensen die met ontslag bedreigd zijn. We stimuleren werkgevers en werknemers om transitietrajecten op te starten. Op deze manier wordt werkloosheid vermeden en kan de werknemer direct overgaan naar een nieuwe job, en zo meer zicht hebben op loopbaanzekerheid. Hiertoe evalueren we de huidige samenwerking tussen Federgon en VDAB.

Een toekomstplan voor de dienstencheques

De dienstencheques blijven een belangrijk instrument om zwartwerk tegen te gaan door reguliere jobs te creëren voor kortgeschoolden en om de combinatie arbeid-privé

haalbaar te maken. We nemen evenwel maatregelen om het systeem naar de toekomst betaalbaar en beheersbaar te houden en om de doelstellingen blijvend te kunnen realiseren:

- We verbeteren de **loon- en arbeidsvoorwaarden** van de huishoudhulpen om hun werk aantrekkelijk en werkbaar te houden. De verhoging van de aankoopprijs met 1 euro moet gaan naar een loonsverhoging voor de huishoudhulpen.
- Daarnaast schrappen we de **fiscale aftrek**.
- In het belang van de transparantie tegenover de consument en de arbeidsomstandigheden van het personeel gaan we in overleg met de sector over de **administratieve kosten**, zonder de **rendabiliteit** uit het oog te verliezen.
- We bereiden tenslotte de transitie in het kader van de **digitalisering van de dienstencheques** voor met bijzondere aandacht voor de minder - en niet digitaal vaardige gebruiker

Aanmoedigingspremies selectiever en doelmatiger inzetten

Betaalde gemotiveerde verlofstelsels laten werknemers toe om **arbeid en zorg/opleiding** op een evenwichtigere manier te combineren, waardoor ze inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt en waardoor het welzijn van de betrokken gezinnen verhoogt. Met het Vlaams zorgkrediet heeft Vlaanderen al een stelsel in handen voor de publieke sector. Daarbovenop zijn er voor de private en social profit-sector bijkomende premies die werknemers onder bepaalde voorwaarden kunnen aanvragen naast de onderbrekingsuitkeringen bij de RVA (zoals tijdskrediet en thematische verloven).

We wensen deze aanmoedigingspremies in de toekomst **selectiever en doelmatiger** in te zetten en ontzien structurele maatregelen met een bewezen impact op o.a. de werkgelegenheid en productiviteit in de mate van het mogelijke. We willen rekening houden met de impact op het arbeidsvolume in een al krappe arbeidsmarkt en met de gevolgen voor de werkbaarheid van collega's van de aanvragers.

Inzetten op loopbaanondersteuning voor werkenden

In een goed functionerende en dynamische arbeidsmarkt is het essentieel dat zowel werknemers als werkgevers actief investeren in duurzame loopbanen. Dit betekent dat werknemers zelf het heft in handen nemen en bewust keuzes maken over hun loopbaan en dat werkgevers proactief mogelijkheden bieden voor talentontwikkeling. Daarnaast willen we vlotte transities faciliteren binnen en tussen sectoren, waar mogelijk zonder periodes van werkloosheid of inactiviteit.

De eerste verantwoordelijkheid op dit vlak ligt bij werknemers en werkgevers zelf.

VDAB focust op de kerntaak van matching. Uitzonderingen hierop vertrekken vanuit kostenefficiëntie. Zo worden digitale tools of online opleidingen die ontwikkeld werden vanuit arbeidsmarktgerichte noden van niet-werkende werkzoekenden opengesteld voor werknemers. Daarnaast stelt VDAB haar dienstverleningsaanbod (o.a. via Sociale Interventieadviseurs en het Sociaal Interventiefonds) open ter ondersteuning van met ontslag bedreigde werknemers die (gedwongen) de organisatie moeten verlaten. Deze werknemers kunnen beschouwd worden als "werkzoekenden".

Het creëren van **duurzame loopbanen** en het vermijden van uitval naar werkloosheid of inactiviteit vereist ook een aanpak die verschillende bevoegdheden en

bestuursniveaus overstijgt. We rekenen dan ook op partners en stakeholders binnen en buiten ons beleidsdomein, op verschillende beleidsniveaus, om deze gedeelde doelstelling samen te realiseren. Zo vormen preventie van zieke werknemers, bijscholing en omscholing, acties gericht op retentie van werknemers, het inzetten op zinvolle werk-naar-werk-transities,... belangrijke hefboomen waar ook anderen in de lead zitten om loopbaanperspectief voor iedere burger en werkgever mogelijk te maken en zo de ambities rond de werkzaamheidsgraad mogelijk te maken.

Loopbaanbegeleiding aangeboden via partners draagt bij aan het bieden van een loopbaanperspectief. Het instrument van de **loopbaancheques** wordt hervormd met het oog op een meer doelgerichte en kostenefficiënte inzet van middelen.

Samen met de andere gewesten en de federale overheid nemen we deel aan de OESO-studie rond mid-career mobility. Hierin evalueren we het huidige loopbaanondersteunend beleid vanuit het perspectief van de **ouder wordende werknemer**. Op basis van deze resultaten zetten we verder in op een gerichte omkadering van werkgevers en werknemers op vlak van werkbaar werk en loopbaanbeleid.

2.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.694.952	9.218	1.704.170	1.694.952	9.218	1.704.170
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	261.607	-216.607	45.000	261.607	-216.607	45.000
Totaal	1.956.559	-207.389	1.749.170	1.956.559	-207.389	1.749.170

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan de uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé).

Onder paragraaf 2.3.1. worden de bijhorende begrotingsartikelen meer in detail besproken.

De middelen op dit ISE dragen bij tot de realisatie van de strategische doelstelling SD2: 'Talent aan het werk houden in dynamische loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het totaal krediet voor dit ISE daalt bij BO 2025 met 207.389 keuro VAK/VEK. Dit is een daling van 10,6% ten opzichte van BA 2024.

Deze daling situeert zich voornamelijk bij het PA-artikel van de dienstencheques waar er vanaf 1 juni 2025 een nieuw model wordt gehanteerd waardoor de facturen van november en december niet meer als voorschot worden beschouwd. Het beschikbaar krediet vermindert op dit begrotingsartikel met 216.607 keuro VAK/VEK.

Daarnaast nemen de middelen voor het Vlaams Zorgkrediet, de aanmoedigingspremies social profit en privé en de landingsbanen af bij BO 2025 met 11.445 keuro. Deze daling is hoofdzakelijk te verklaren door de beslissingen die bij BO 2025 werden genomen in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 onder de noemer 'Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies' (-11.247 keuro) (zie ook tabel NBR).

Samen geeft dit een daling van 228.052 keuro.

De neerwaartse kredietbeweging wordt getemperd door de krediettoename van 20.663 keuro op het begrotingsartikel van de dienstencheques (WT-artikel). Het beschikbaar krediet stijgt ten gevolge van de toekenning van de index.

2.3.1. Departement WEWIS

Ontvangstenartikelen

TB0-9TDEARA-OP - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel komt tegemoet aan de vraag van het Rekenhof tot wijziging van de aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. Met deze gewijzigde aanrekeningsmethodiek (sinds BA 2020), worden de subsidiefacturen voor november en december van het jaar 2024 beschouwd als nog niet verschuldigde subsidies (vooruitbetaling), omdat de subsidiabele prestatie die er tegenover staat nog niet zal plaatsvinden in het jaar 2024. De subsidies werden bijgevolg in 2024 aangerekend op het PA-artikel JB0-1JDE2EA-PA (vanaf 2025 begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-PA).

Bij de oplevering van de prestatie in 2025 wordt de vooruitbetaling conform het ESR afgeboekt als een kredietaflossing en wordt de volledige uitgave aangerekend op de ESR-uitgave. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten voor de overheid. Dit ontvangstenartikel is dus gekoppeld aan de voorschotten op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-PA.

Kredietevolutive:

	AO	TO	LO
BA 2024	263.078	0	0
Bijstellingen BO 2025	6.298	0	0
BO 2025	269.376	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De totaal geraamde ontvangst voor 2025 bedraagt 269.376 keuro. De hoger geraamde ontvangst, 6.298 keuro in totaal, is voornamelijk te verklaren door de index. Bij BA 2024 werd er rekening gehouden met een subsidiewaarde van 17,98 euro. Bij BO 2025 gaat het om 19,07 euro.

TB0-9TDEARA-OW - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de ontvangsten en vorderingen toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en de uitgiftemaatschappij en tot slot de creditnota's vervallen dienstencheques.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	15.231	0	0
Bijstellingen BO 2025	-6.892	0	0
BO 2025	8.339	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst wordt bij BO 2025 met 6.892 keuro naar beneden bijgesteld tot 8.339 keuro. Dit is hoofzakelijk het gevolg van de minderontvangst (-6.737 keuro ten opzichte van BA 2024) van de vervallen dienstencheques door, het in voege treden van het nieuw dienstenchequemodel vanaf 1 juni 2025.

Vanaf dat moment gaat het nieuwe digitale model in werking en worden de subsidies gefactureerd op basis van de prestatiedatum en niet langer op basis van de aankoopdatum.

In het nieuwe dienstenchequemodel wordt de vervaldatum van dienstencheques van het gewone stelsel de facto afgeschaft. Er wordt namelijk een automatische terugbetaling van de aanschafwaarde voorzien aan de gebruiker tenzij een dienstencheque niet meer kan toegewezen worden aan een gebruiker. Aangezien er voor een vervallen dienstencheque geen prestatie geleverd werd, zal er in dit model bijgevolg geen subsidie voor deze dienstencheque uitbetaald zijn en kan er dus ook geen terugbetaling van de subsidiewaarde zijn.

In de begroting 2025 wordt er nog rekening gehouden met de vervallen dienstencheques van de maanden november 2024 tot en mei 2025 of 5 maanden minder dan in het huidige dienstenchequemodel.

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2RA-PA - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

De huidige opdracht inzake de uitgifte van dienstencheques loopt ten einde op 31 december 2024. In het huidige systeem wordt de subsidie door de uitgiftemaatschappij gefactureerd op basis van de aankoopdatum van een dienstencheque en niet op basis van de prestatiedatum. Niettemin wordt er in de begroting wel rekening gehouden met het VABN-advies, dat stelt dat we moeten aanrekenen op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. Aldus worden de subsidies van de uitgegeven dienstencheques waarvoor op het einde van het jaar geen prestatie werd geleverd, beschouwd als nog niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. Meer concreet worden in de begroting de facturen van november en december van jaar x beschouwd als voorschotfacturen en aangerekend op het PA-artikel in het jaar x. De subsidiabele prestatie vindt namelijk pas plaats op een later tijdstip in jaar x+1.

De nieuwe dienstenchequemarkt start vanaf 1 januari 2025, maar de omschakeling naar het nieuwe dienstenchequesysteem zal pas op 1 juni 2025 plaatsvinden. Vanaf 1 juni 2025 worden er enkel nog digitale dienstencheques uitgegeven en wordt er door de uitgiftemaatschappij gefactureerd op basis van de prestatiedatum. De facturen van de maanden november en december 2025 worden niet meer beschouwd als voorschotfacturen, gezien de subsidiabele prestatie al plaatsvond. Deze facturen worden aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-WT. Bijgevolg is er geen PA-artikel meer nodig vanaf BO 2025 voor de correcte aanrekening van facturen.

Bij de omschakeling naar het nieuwe dienstenchequesysteem zal er, conform het bestek, wel een voorschot worden gestort door het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale economie aan de uitgiftemaatschappij. Dit voorschot is noodzakelijk opdat de uitgiftemaatschappij onmiddellijk cheques kan uitbetalen die zijn ingediend door de erkende dienstencheque-ondernemingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	261.607	261.607
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-216.607	-216.607
BO 2025	45.000	45.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het voorschot bedraagt 45.000 keuro VAK/VEK. De kredietafname met 216.607 keuro is te wijten aan de overstap naar een nieuw dienstenchequemodel, waardoor er geen PA-artikel meer nodig is voor de correcte aanrekening van facturen.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Nieuw dienstenchequemodel vanaf 1 juni 2025: aanrekening op prestatiedatum waardoor geen voorschotfacturen voor nog niet verschuldigde subsidies meer geboekt worden	-261.607	-261.607	In het nieuwe dienstenchequemodel worden de facturen van november en december niet meer als voorschotfacturen beschouwd gezien het om reële prestaties gaat.
Voorschot aan de uitgiftemaatschappij bij de start van de nieuwe uitgiftemarkt op 1 januari 2025	45.000	45.000	Er wordt een voorschot van 45.000 keuro uitbetaald aan de uitgiftemaatschappij.
TOTAAL	-216.607	-216.607	

TB0-1TDE2RA-WT - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'. Daarnaast beoogt dit stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp);
- administratiekosten van de uitgiftemaatschappij;
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het opleidingsfonds;
- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel.

Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel TB0-9TDEARA-OW.

In juni 2025 start het nieuwe dienstenchequemodel. De eerste grote wijziging daarbij is dat papieren dienstencheques worden afgeschaft en er overgeschakeld wordt naar elektronische dienstencheques. De tweede grote wijziging die wordt doorgevoerd, heeft betrekking op de financiering van het stelsel. In het huidige dienstenchequesysteem staat de uitgiftedatum centraal, zowel voor de financiering als de facturatie door de uitgiftemaatschappij, als voor de subsidiëring van de dienstencheque-ondernemingen. In de begroting wordt rekening gehouden met het VABN-advies dat stelt dat we moeten aanrekenen op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. In het nieuwe model zal dus de prestatiedatum centraal staan.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	1.593.838	1.593.838
<i>Index</i>	46.115	46.115
<i>Compensaties</i>	1.350	1.350
<i>Andere bijstellingen</i>	-26.802	-26.802
BO 2025	1.614.501	1.614.501

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:*Subsidies dienstencheques*Huidig dienstenchequemodel

De facturering door de uitgiftemaatschappij vindt plaats op het moment van de uitgifte van de dienstencheques, terwijl de effectieve, subsidiabele prestaties op een later tijdstip plaatsvinden. Gemiddeld gezien is er twee maanden tussen het moment van aankoop van een dienstencheque en het moment waarop de prestaties door de poetshulp plaatsvinden. De aanrekening in de begroting gebeurt, volgens afspraak met het Rekenhof, wel op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. De subsidies van de aldus uitgegeven dienstencheques waarvoor er op het einde van het jaar (in de begroting de facturen van de maanden november en december) nog geen prestatie werd geleverd, worden beschouwd als nog niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. Deze worden aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-PA.

In de begroting 2025 gaan we ervan uit dat de facturen van de aankoop van de periode november 2024 tot en met mei 2025 zullen aangerekend worden in 2025. Vanaf 1 juni 2025 stappen we over naar het nieuwe dienstenchequemodel.

Nieuw dienstenchequemodel

Vanaf 1 juni 2025 zullen de dienstencheques aangerekend worden op basis van de prestatiedatum. Dit impliceert dat de facturen van de prestaties van de maanden juni 2025 tot en met december 2025 worden aangerekend op dit begrotingsartikel. De facturen van de maanden november en december 2025 worden niet meer beschouwd als voorschotfacturen gezien het om reële prestaties gaat. Deze facturen worden niet meer aangerekend op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RA-PA. Bij de omschakeling naar het nieuwe financieel systeem zal er wel een voorschot, conform het bestek, worden gestort van 45.000 keuro aan de uitgiftemaatschappij. Dit voorschot is noodzakelijk opdat de uitgiftemaatschappij onmiddellijk cheques kan uitbetalen die zijn ingediend door de erkende dienstencheque-ondernemingen. Aangezien de Vlaamse Overheid deze middelen moet lenen, wordt er een rentekost van 1.350 keuro aangerekend. Deze middelen vloeien via dit begrotingsartikel naar de algemene middelen, maar werden gefinancierd via een compensatie vanuit de competitiviteitsprovisie (TB0-1TBE2AN-PR).

Beleidswijziging

In 2025 wordt de aankoopprijs van een dienstencheque verhoogd met 1 euro. Op die manier wordt getracht de loon-en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulp te versterken. Er wordt verwacht dat er 83.700 keuro naar de sector zal vloeien.

Totale kredietbehoefte dienstencheques (subsidiekost en administratiekost)

Gezien het gemiddelde tijdsinterval van twee maanden tussen aankoop en prestatie, heeft de omschakeling van financieringssysteem geen invloed op de begroting. Dit betekent dat er nog steeds 12 maanden worden aangerekend namelijk de aankoop van november 2024 tot en met oktober 2025 of anders gesteld de prestaties van januari 2025 tot en met december 2025.

Daarnaast start op 1 januari 2025 de nieuwe uitgiftemarkt. De administratiekost werd geraamd op basis van de prognose van het aantal aangekochte dienstencheques in 2025. De eenheidsprijs ging uit van een volledig digitale uitgifte vanaf 1 januari 2025. Gezien er nog papieren dienstencheques kunnen worden aangekocht tot en met mei 2025, wordt er hiervoor apart gefactureerd.

Het beschikbaar krediet inclusief index (46.070 keuro) bedraagt voor de subsidie-en administratiekost 1.610.117 keuro VAK/VEK. De beleidswijziging heeft namelijk finaal geen budgettaire impact (zie infra – tabel bijstellingen).

Opleidingsfonds

Het beschikbaar krediet bedraagt 4.384 keuro VAK/VEK inclusief index (45 keuro). Het totaalbudget wordt verdeeld onder de erkende dienstencheque-ondernemingen.

Totale kredietbehoefte

Het totaal beschikbaar krediet bedraagt 1.614.501 keuro VAK/VEK. Het totale budget neemt met andere toe met 20.663 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2024. Deze krediettoename is te wijten aan de toekenning van de index (46.115 keuro), maar wordt getemperd door een lagere prognose van het aantal dienstencheques (-25.452 keuro).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TBE2AN-PR	1.350	1.350	Compensatie rentekost nieuw contract uitgiftemaatschappij dienstencheques
TOTAAL	1.350	1.350	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Prijsverhoging dienstencheque 1 euro naast fiscale aftrek + kliksysteem per 1 euro GZI	83.700	83.700	De minderuitgave (zie onderstaande lijn) vloeit naar de sector om de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen te verbeteren. De inruilwaarde van een dienstencheque stijgt met andere woorden met 1 euro (cfr tabel NBR).
Prijsverhoging dienstencheque 1 euro naast fiscale aftrek + kliksysteem per 1 euro GZI	-83.700	-83.700	Naast de schrapping van de fiscale aftrek wordt de aankoopprijs van een dienstencheque verhoogd met 1 euro. De inruilwaarde blijft ongewijzigd waardoor het subsidiegedeelte vermindert. Er wordt een minderuitgave genoteerd (cfr tabel NBR).
Wijziging prognoses aangekochte dienstencheques	-25.452	-25.452	De lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques resulteert in een negatieve bijstelling (cfr tabel NBR).
Bijstellen naar de algemene middelen van rentekost nieuw contract uitgiftemaatschappij dienstencheques	-1.350	-1.350	De rentekost voor het lenen van de 45.000 keuro, het voorschot dat wordt uitbetaald aan de uitgiftemaatschappij, vloeit naar de algemene middelen.
TOTAAL	-26.802	-26.802	

TB0-1TDE2RB-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies social profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Wie werkt in de privésector of de social profit sector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, bovenop de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	21.425	21.425
<i>Index</i>	458	458
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-9.740	-9.740
BO 2025	12.143	12.143

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het geraamde benodigde krediet voor dit begrotingsartikel bedroeg bij BA 2024 21.425 keuro VAK/VEK.

Dit budget stijgt met een index ten belope van 458 keuro, die toegekend wordt bij begrotingsopmaak 2025.

In het kader van de afspraken uit het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 om de arbeidsmarktsubsidies te rationaliseren, wordt gekeken hoe de aanmoedigingspremies vanaf 2025 selectiever en doelmatiger ingezet kunnen worden zodoende de efficiëntie van de middelen te maximaliseren. Voor de hervorming die bij deze maatregel overwogen wordt, wordt voorlopig een kredietdaling ten belope van 9.740 keuro op dit begrotingsartikel geraamd (cfr. tabel NBR, lijn "Rationalisering arbeidsmarktsubsidies").

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-9.740	-9.740	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-9.740	-9.740	

TB0-1TDE2RC-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestmaterie).

Het benodigde budget voor het Zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel TB0-1TDE2RD-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RD-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van de loopbaanonderbrekingen in de openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	27.475	27.475
<i>Index</i>	593	593
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.341	-1.341
BO 2025	26.727	26.727

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Loopbaanonderbreking lokale en provinciale besturen

Vlaanderen is ten gevolge de 6de staatshervorming sinds 1 januari 2015 bevoegd voor de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector. Op 28 september 2015 werd beslist om de loopbaanonderbreking en de aanmoedigingspremie in de openbare sector te vervangen door het Vlaams zorgkrediet. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel werd vastgelegd op 2 september 2016.

Er werden een aantal overgangsmaatregelen voorzien, waarbij iedereen die voor 2 september 2016 was ingestapt en van een onderbrekingsuitkering geniet in het stelsel van loopbaanonderbreking, deze loopbaanonderbreking kon verderzetten onder de toegestane voorwaarden.

De loopbaanonderbreking is dus een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder. Voor 2025 raamt de RVA een kredietbehoefte van 6.199 keuro. Bij BA 2024 was dit nog 7.540 keuro. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 1.341 keuro.

Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen

Voor de bepaling van het budget voor de maatregel van het zorgkrediet heeft de administratie gewerkt aan een nieuw en geoptimaliseerd ramingsmodel. De waarde hiervan moet echter eerst nog afgetoetst worden aan de realiteit. Daarom wordt er voor 2025 gekozen voor constant beleid. Bij BA 2025 zal de kwaliteit van het nieuwe ramingsmodel ten opzichte van de realiteit worden nagegaan en zal worden bepaald of het ramingsmodel kan worden geïmplementeerd.

Het budget voor het Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen wordt bij BO 2025 dus constant gehouden ten opzichte van BA 2024 op 19.935 keuro. Daarop wordt er wel een index van 593 keuro toegekend waardoor het budget uitkomt op 20.528 keuro.

Totale kredietbehoefte

Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen samen wordt dus een budget voorzien van 26.727 keuro VAK/VEK (6.199 keuro + 20.528 keuro). Bij BA 2024 was er een budget van 27.475 keuro VAK/VEK beschikbaar op dit begrotingsartikel. Er is dus een overschot van 1.341 keuro dat volledig het gevolg is van de uitdoof van de maatregel loopbaanonderbrekingen. Gegeven het open end karakter van deze maatregel, vloeit dit overschot terug naar de algemene middelen.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Daling loopbaanonderbreking	-1.341	-1.341	
TOTAAL	-1.341	-1.341	

TB0-1TDE2RD-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMSE GEMEENSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsmaterie).

Het benodigde budget voor het Zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel TB0-1TDE2RC-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel TB0-1TDE2RC-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	45.407	45.407
<i>Index</i>	973	973
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.118	-1.118
BO 2025	45.262	45.262

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Loopbaanonderbreking onderwijs en Vlaamse Overheid

Vlaanderen is ten gevolge de 6de staatshervorming sinds 1 januari 2015 bevoegd voor de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector. Op 28 september 2015 werd beslist om de loopbaanonderbreking en de aanmoedigingspremie in de openbare sector te vervangen door het Vlaams zorgkrediet. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel werd vastgelegd op 2 september 2016.

Er werden een aantal overgangsmaatregelen voorzien, waarbij iedereen die voor 2 september 2016 was ingestapt en van een onderbrekingsuitkering geniet in het stelsel van loopbaanonderbreking, deze loopbaanonderbreking kon verderzetten onder de toegestane voorwaarden.

De loopbaanonderbreking is dus een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder. Voor 2025 raamt de RVA een kredietbehoefte van 5.798 keuro. Bij BA 2024 was dit nog 6.916 keuro. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 1.118 keuro.

Vlaamse Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid

Voor de bepaling van het budget voor de maatregel van het zorgkrediet heeft de administratie gewerkt aan een nieuw en geoptimaliseerd ramingsmodel. De waarde hiervan moet echter eerst nog afgetoetst worden aan de realiteit. Daarom wordt er voor 2025 gekozen voor constant beleid. Bij BA 2025 zal de kwaliteit van het nieuwe ramingsmodel ten opzichte van de realiteit worden nagegaan en zal worden bepaald of het ramingsmodel kan worden geïmplementeerd.

Het budget voor het Vlaams Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid wordt bij BO 2025 dus constant gehouden ten opzichte van BA 2024 op 38.491 keuro. Daarop wordt er wel een index van 973 keuro toegekend waardoor het budget uitkomt op 39.464 keuro.

Totale kredietbehoefte

Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid samen wordt dus een budget voorzien van 45.262 keuro VAK/VEK (5.798 keuro + 39.464). Bij BA 2024 was er een budget van 45.407 keuro VAK/VEK beschikbaar op dit begrotingsartikel. Er is dus een overschot van 1.118 keuro dat volledig het gevolg is van de uitdoof van de maatregel loopbaanonderbrekingen. Gegeven het open end karakter van deze maatregel, vloeit dit overschot terug naar de algemene middelen.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Daling loopbaanonderbreking	-1.118	-1.118	
TOTAAL	-1.118	-1.118	

TB0-1TDE2RE-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 2: 'Inzetten op duurzame loopbanen en een werkbare combinatie arbeid-privé'.

De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers bovenop de federale uitkering. Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindeloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald. In 2021 werd in het interprofessioneel akkoord beslist om in sommige gevallen de instapleeftijd te verlagen naar 55 of 57 jaar. Dit heeft de daling die ingezet was, enigszins getemperd.

In het kader van de afspraken uit het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 om de arbeidsmarktsubsidies te rationaliseren, wordt gekeken hoe de aanmoedigingspremies vanaf 2025 selectiever en doelmatiger ingezet kunnen worden zodoende de efficiëntie van de middelen te maximaliseren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	6.807	6.807
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.270	-1.270
BO 2025	5.537	5.537

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Intussentijd schrijven wij op dit begrotingsartikel een begrotingsinspanning in ten belope van 1.507 keuro (cfr. tabel NBR, lijn "Rationalisering arbeidsmarktsubsidies"). Voor de lopende dossiers wordt nog een bijstelling gedaan van 237 keuro wat resulteert in totale bijstelling van 1.270 keuro en een finaal budget van 5.537 keuro VAK/VEK voor 2025.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling o.b.v. hogere raming lopende dossiers	237	237	
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-1.507	-1.507	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-1.270	-1.270	

3. ISE: DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

3.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Duurzame arbeidsmarkt

SD3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren

Het geheel van acties onder dit inhoudelijk structuurelement kadert binnen strategische doelstelling 3: Talent slimmer inzetten op werkbare en inclusieve werkvloeren.

Om meer Vlamingen aan het werk te helpen en te houden, is het van cruciaal belang extra te investeren in werkbaar werk en inclusieve werkvloeren. We zetten daarom versterkt in op **duurzame inzetbaarheid** van werknemers op werkbare en inclusieve werkvloeren.

De werkvloer van de toekomst is een werkomgeving die medewerkers gemotiveerd houdt en een positieve dynamiek creëert op de werkvloer, maar die zich tegelijkertijd weet aan te passen aan voortdurende veranderingen (flexibiliteit, technologie, productiviteit, ...). We maken van **werkbaar werk** dan ook een structurele prioriteit in het werkgelegenheidsbeleid. De werkgever speelt daarbij een cruciale rol, zowel voor de tewerkstelling van kwetsbare werknemers als om werknemers gezond aan de slag te houden en zo de toenemende instroom in langdurige ziekte structureel af te remmen.

De werkvloer van de toekomst is ook een **inclusieve werkvloer** die kansen biedt aan groepen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (bijv. aan personen met een arbeidsbeperking).

Als indicator verbonden aan de ISE "Duurzame arbeidsmarkt" voegen we de **werkbaarheidsgraad** toe, met een waarde van 51,8% voor werknemers in 2023 en een waarde van 52,5% voor zelfstandigen in 2013. Werkbaarheid geeft aan wat het aandeel werknemers/zelfstandigen is dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Ook de indicatoren rond de werkzaamheidsgraden en kloven (20-64 jaar) naar leeftijd, scholingsniveau, nationaliteit en handicap, kunnen als onderliggende indicatoren gemonitord worden.

Meer informatie kan gevonden worden in bijlage IX.

3.2. Operationele doelstellingen

OD3: Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in ondernemingen

We willen sectoren en ondernemingen (en kmo's in het bijzonder) helpen om deze omslag naar werkbaar werk en inclusie te maken. We werken een strategie uit om een doorbraak te realiseren vanuit **doelmatige instrumenten en praktijken**. We kiezen ervoor om deze instrumenten vanuit een integrale aanpak binnen te brengen in zoveel mogelijk sectoren en ondernemingen. Als sluitstuk van deze benadering voeren we de strijd tegen uitbuiting en discriminatie verder op.

Specifiek met betrekking tot de sectorconvenants, heroriënteren we het instrument naar een **meer resultaatgericht model voor partnerschap met de sectoren**, en dit binnen een duidelijker en meer gefocust inhoudelijk kader.

We **verlengen de huidige generatie sectorconvenants** en addenda met een jaar met het oog op het grondig voorbereiden van een nieuwe generatie sectorconvenants.

3.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	10.034	5.891	15.925	24.489	-2.818	21.671
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	10.034	5.891	15.925	24.489	-2.818	21.671

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' bevinden zich twee begrotingsartikelen: Sectorfondsen en Focus op Talent (FOT).

Deze begrotingsartikelen worden meer in detail besproken onder paragraaf 3.3.1.

Het totale vastleggingskrediet stijgt in 2025 met 5.891 keuro (58,7%) ten opzichte van BA 2024.

De positieve kredietbeweging wordt gedreven door de vastlegging van een nieuwe generatie sectorconvenants en addenda die starten in 2025. Dit zorgt voor een toename in het vastleggingskrediet van 11.455 keuro. Het VAK-budget voor de maatregel FOT daalt dan weer met 2.564 keuro door diverse kredietbewegingen in plus en min en met 6.000 keuro in het kader van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies (cfr. Vlaams regeerakkoord 2024-2029 en de NBR). De budgetdaling wordt echter beperkt door nieuw ingeschreven beleid voor de versterking

van de acties rond werkbaarheid ten belope van 3.000 keuro. Dit resulteert in een netto stijging van 5.891 keuro VAK voor dit ISE.

Het totale vereffeningskrediet daalt op zijn beurt met 2.818 keuro (11,5%).

De daling in het vereffeningskrediet bij deze ISE wordt voornamelijk gedreven door de daling van 3.000 keuro VEK bij de maatregel FOT in het kader van het nieuw Vlaams regeerakkoord 2024-2029 en de NBR (cfr. infra).

3.3.1. Departement WEWIS

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2SB-WT - SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de sectorconvenants. Het betreft hier middelen om operationele doelstelling 3 te realiseren: 'Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in Vlaanderen', meer precies de integrale aanpak naar ondernemingen en sectoren.

Een sectorconvenant is een protocol van samenwerking tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering waarin de sectoren zich engageren tot acties rond volgende thema's:

- de afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt;
- instroom, zij-instroom, doorstroom en retentie;
- levenslang leren en competentiebeleid;
- werkbaar werk;
- diversiteit en inclusie.

Sectorconsulenten voeren deze engagementen op het terrein uit en worden door de Vlaamse Regering gesubsidieerd.

De nieuwe generatie sectorconvenants zal lopen van 1 juli 2025 tot en met eind juni 2026. Deze generatie zal een voorzetting zijn van de huidige overeenkomsten, met de uitzondering van een uitbreiding van het aantal VTE voor het sectorconvenant met paritair comité 100. Hierdoor stijgt het totaal aantal consulenten van 148,5 naar 150,5 VTE.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	80	11.492
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	5.588	89
<i>Andere bijstellingen</i>	5.867	0
BO 2025	11.535	11.581

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vastleggingskrediet

Bij BO 2025 is op dit begrotingsartikel een budget voorzien van 11.535 keuro. Dit omvat de middelen voor de verlenging van de huidige generatie sectorconvenants en addenda met 1 jaar. Deze verlenging zal ingaan vanaf juli 2025 en lopen tot en met juni 2026 en bestaan uit:

- 39 sectorconvenants met 150,5 VTE sectorconsulenten;
- 39 addenda 'diversiteit en inclusie';
- 18 addenda 'dual leren';
- 2 addenda 'FOT - investeren in talent'.

Bij BA 2024 stond er een VAK krediet van 80 keuro op dit begrotingsartikel. Er is dus een toename voorzien van 11.455 keuro via verschillende compensaties en een bijstelling.

Voor de financiering van de sectorfondsen voor 1 jaar wordt 5.867 keuro terug opgenomen vanuit de algemene middelen. Bij BO 2024 werden deze middelen tijdelijk afgegeven aan de algemene middelen, want niet nodig in 2024. Aanvullend wordt voor de sectorfondsen een compensatie gedaan van 2.030 keuro van de middelen die op de provisie 'Werk' (TB0-1TBE2AL-PR) geormerkt staan voor de sectorfondsen.

Voor de financiering van de addenda 'dual leren' wordt een bijkomende compensatie van 1.500 keuro voorzien vanuit de geormerkte middelen voor de addenda bij de sectorconvenants op provisie 'Werk' (TB0-1TBE2AL-PR).

De middelen voor de financiering van de addenda 'diversiteit en inclusie' en 'FOT – investeren in talent' worden gecompenseerd vanuit de maatregel Focus Op Talent (TB0-1TDE2SC-WT) voor een totaal van 2.058 keuro.

Vereffeningenkrediet

In 2025 zijn er middelen nodig voor de vereffening van de lopende engagementen en voor de vereffening van de helft van de looptijd van de nieuwe generatie 2025-2026 (begin juli 2025 tot het jaareinde). Hiervoor voorzien we een vereffeningenkrediet van in totaal 11.581 keuro. Het bedrag voorzien bij BA 2024 is 11.492 keuro. De toename van 89 keuro wordt gecompenseerd vanuit het artikel van Focus Op Talent (TB0-1TDE2SC-WT).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2SC-WT	2.058	89	Middelen voor de verlenging van de 39 addenda diversiteit en inclusie en de verlenging van de 2 FOT addenda 'investeren in talent'

Van TB0-1TBE2AL-PR	1.500	0	Verlenging van de Addenda Duaal leren
Van TB0-1TBE2AL-PR	2.030	0	Terugzetten basisbudget voor de sectorfondsen dat bij BO 2024 naar de deze provisie 'Werk' werd gecompenseerd
TOTAAL	5.588	89	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugname basisbudget voor de sectorfondsen dat bij BO 2024 naar de algemene middelen werd bijgesteld - budget voor sectorconvenanten met een periode van 1 jaar	5.867	0	
TOTAAL	5.867	0	

TB0-1TDE2SC-WT - FOCUS OP TALENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 3: 'Werkbaar werk en inclusief ondernemen ingang doen vinden in Vlaanderen'.

Het omvat diverse acties die kaderen rond werkbaarheid binnen het Focus op Talent-beleid.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	9.954	12.997
<i>Index</i>	92	92
<i>Compensaties</i>	-2.656	1
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.000	-3.000
BO 2025	4.390	10.090

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het totaal beschikbaar VAK-budget bij BO 2025 bedraagt 4.390 VAK en 10.090 VEK.

Bij BO 2025 wordt een index toegepast van 92 keuro VAK/VEK op dit begrotingsartikel.

De daling van het beschikbare krediet met 6.000 keuro VAK en VEK t.o.v. BA 2024 vloeit voort uit het feit dat er mogelijks gerationaliseerd zal worden op de beschikbare "Focus op Talent"-middelen. Daarnaast wordt er ook nieuw beleid ingesteld voor de

versterking van de acties rond werkbaarheid ten bedrage van 3.000 keuro VAK en VEK (zie Vlaams regeerakkoord 2024-2029 en de NBR). Dit resulteert in een bijstelling van -3000 keuro VAK/VEK.

Ten slotte daalt het beschikbare krediet met 2.656 keuro VAK en stijgt het met 1 keuro VEK als gevolg van een resem compensaties in plus en in min (zie tabel hieronder).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TAX2ZZ-WT	9	9	Terugzetten compensatie BA 2023 van TB0-1TAB2ZZ-WT - werkingskosten tijdelijke aanwerving personeelslid i.h.k.v. het werkgelegenheidsakkoord
Naar TB0-1TDE2SB-WT	-2.058	-89	Middelen voor de verlenging van de 39 addenda diversiteit en inclusie en de verlenging van de 2 FOT addenda 'investeren in talent'
Van TB0-1TDE2QL-IS	2	2	Compensatie overblijvende index naar Focus op Talent
Van TB0-1TAX2ZZ-LO	26	26	Terugzetten compensatie BO 2024 van TB0-1TAB2ZZ-LO - loonkost tijdelijke aanwerving personeelslid i.h.k.v. het werkgelegenheidsakkoord 4/12 maanden
Naar TB0-1TDE2AD-WT	-688	0	Compensatie naar TB0-1TDB2AD-WT (voor Vlaamse cofinanciering voor de oproep Inclusieve Werkvloeren (ESF))
Van TB0-1TAX2ZZ-LO	53	53	Terugzetten compensatie BA 2023 van TB0-1TAB2ZZ-LO - loonkost tijdelijke aanwerving personeelslid i.h.k.v. het werkgelegenheidsakkoord 8/12 maanden
TOTAAL	-2.656	1	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Nieuw beleid rond Werkbaarheid	3.000	3.000	Deze bijstelling is nieuw beleid en is opgenomen in het regeerakkoord
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-6.000	-6.000	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-3.000	-3.000	

4. ISE: THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

4.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Thema-overschrijdend

De acties onder dit structurelement zijn flankerend/ondersteunend in functie van de elders geformuleerde doelstellingen.

Voor het luik interregionale en internationale mobiliteit en arbeidsmigratie formuleren we als **strategische doelstelling 4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken**.

SD4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Voor sommige tekorten op de arbeidsmarkt kan het antwoord niet langer in Vlaanderen gevonden worden. Vlaanderen rekruteert dan ook steeds vaker talent van buiten de eigen gewest- en landsgrenzen. We willen het potentieel van interregionale en internationale mobiliteit en internationale migratie (hooggeschoolden en middengeschoolde knelpuntberoepen die een meerwaarde betekenen voor onze economie én samenleving) verder aanboren op een gerichte en doordachte manier om de knelpunten op de arbeidsmarkt te helpen oplossen, en dit **als sluitstuk van een totaalbeleid**. We hebben hierbij aandacht voor de maatschappelijke impact en draagkracht.

Als indicator verbonden aan de ISE "Thema-overschrijdend" onderzoeken we een **indicator** die zowel overkoepelend als relevant kan zijn. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage IX.

4.2. Operationele doelstellingen

OD4: Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk

We versterken het zogenaamde '**concentrische model**' van arbeidsbemiddeling. In de eerste plaats ligt daarbij de nadruk op het activeren van de interne arbeidsreserve in Vlaanderen. Vervolgens activeren we werkzoekenden uit de ons omliggende regio's. We verhogen daarvoor de **interregionale mobiliteit tussen de gewesten** door een arbeidsmarktbeleid te voeren op maat van en in samenwerking met de verschillende gewesten. Als sluitstuk zetten we voor hooggeschoolden en middengeschoolde knelpuntberoepen in op het **aantrekken van talent uit andere EU-landen** en van buiten de EU.

Interregionale en internationale mobiliteit binnen de EU

- Via **samenwerkingsakkoorden** en actieplannen tussen VDAB, Actiris en Forem leggen we ambitieuze doelstellingen met scherpe KPI's vast om het talent uit Brussel en Wallonië dat zij in surplus hebben (voornamelijk laaggeschoolde profielen), aan te trekken richting de Vlaamse knelpuntvacatures. Een andere randvoorwaarde voor interregionale mobiliteit betreft het consequent toepassen van het federale kader van de passende dienstbetrekking en de controle- en sanctiebevoegdheden vanuit elke regionale tewerkstellingsdienst.

- Voor het aantrekken van **talent binnen Europa** aligneert VDAB zich op de kanalen en instrumenten die de Europese Arbeidsautoriteit “ELA” en de Europese Commissie in stelling brengen om de interne Europese arbeidsmarkt te stimuleren, zoals het EURES-platform.

Arbeidsmigratie voor hogeschoolen en knelpuntberoepen

Het kanaal van arbeidsmigratie aantrekkelijker maken voor specifieke profielen

Als sluitstuk doen we beroep op arbeidsmigratie van buiten de EU, voor hogeschoolen en voor een **dynamische lijst van middengeshoolde knelpuntberoepen** die regelmatig aangepast wordt aan nieuwe evoluties en knelpunten op onze arbeidsmarkt. We maken dit kanaal van **arbeidsmigratie via een gecombineerde vergunning aantrekkelijker** dan het fraudegevoelige kanaal van detachering via onderaanneming.

In overleg met de federale overheid verkorten we de doorlooptijden bij aanvragen voor een **gecombineerde vergunning (single permit)** door middel van een parallelle behandeling. We maken tegen midden 2026 werk van de verplichte Europese omzetting van de nieuwe richtlijn gecombineerde vergunning. Deze richtlijn bepaalt dat er één enkele aanvraag nodig is om te verblijven en te werken. We stroomlijnen de nieuwe regels voor de aanvraagprocedure en leggen de gemeenschappelijke regels voor werknemers uit derde landen vast. Een nieuwe IT-applicatie met doorgedreven digitalisering moet leiden tot een daling van de doorlooptijden voor de behandeling van aanvragen toelating tot arbeid. We stellen ook een bijsturing van de methodiek voor van de tweejaarlijkse update van de knelpuntberoepenlijst voor middengeshoolde profielen.

We onderzoeken de structurele verankering van een **‘fast lane’ voor erkende en vertrouwde referenten-bedrijven**, zonder dat dit de reguliere procedure mag vertragen. Het onderzoek naar referentschap bevat ook de verplichtingen die dit met zich meebrengt (informatieplicht naar de autoriteiten toe, bewaarplicht...). Het niet-nakomen van deze verplichtingen leidt tot administratieve boete en zelfs tot verlies van erkenning.

Seizoensarbeid voor Unieburgers wordt aantrekkelijker gemaakt. De behandelingstermijn voor **arbeidskaarten B** wordt waar mogelijk nog ingekort, op voorwaarde dat de arbeidsvoorwaarden worden gerespecteerd.

Uitwerken van een kader voor internationaal rekruteren

Bij arbeidsmigratie voor gekwalificeerde knelpuntberoepen kiezen we vanuit Vlaanderen bewust met welke landen we prioritair samenwerken. We verwachten dat die landen actief meewerken aan het terugname- en verwijderingsbeleid en zetten samen met de sectoren maximaal in op het aanleren van de taal en onze waarden en normen vooraleer men naar hier komt. We werken een kader uit voor **samenwerking rond internationaal rekruteren** met de partnerlanden.

Rekening houden met de maatschappelijke impact van arbeidsmigratie

We houden in het beleid gericht op economische migratie rekening met de **maatschappelijke impact en draagkracht**. We versterken vanuit dat oogpunt het overleg met inburgering, binnenlands bestuur, huisvesting en onderwijs. Ook zij moeten klaar kunnen zijn om internationaal talent op te vangen.

- De werkgevers en hun buitenlandse werknemers worden via het **infoloket** correct en volledig geïnformeerd over hun rechten en plichten. Flankerend zetten we Vlaanderen verder op de kaart als een aantrekkelijke werk-woon- en ondernemingsregio, onder andere via de bestaande websites "Your future in Flanders. Let's make it work" en "Work in Flanders", en – bij een positieve evaluatie – onderzoeken we mogelijke verankering van de steun voor de **internationale huizen** die buitenlandse arbeidskrachten en hun families bij hun komst naar Vlaanderen omkaderen met administratieve dienstverlening, onthaal, wegwijs naar kinderopvang, huisvesting, etc.
- Samen met de minister bevoegd voor Inburgering en Integratie maken we ook werk van een **aangepast, verplicht inburgeringstraject voor arbeidsmigranten van buiten de EU**. De inburgeringsplicht geldt niet voor EU-burgers. Samen met gelijkgezinde lidstaten en regio's ijveren we op Europees niveau om de inburgeringsplicht en minstens ook de plicht om Nederlands te leren waar dat vandaag te vrijblijvend is. Tegelijk versterken we de inspanningen om niet-verplichte inburgeraars in Vlaanderen en Brussel te laten deelnemen aan het inburgeringstraject. Daarnaast moedigen we ook anderstalige Belgen die zich in Vlaanderen komen vestigen aan om taalcursussen Nederlands te volgen.
- Samen met **Wonen** monitoren we en anticiperen we op de impact van arbeidsmigratie op huisvesting.

De mazen van het net dichten: fraude en misbruik aanpakken

We dichten de mazen van het net en verscherpen de **controles om fraude en misbruik in arbeidsmigratie** maximaal te bestrijden. De dienst economische migratie screent aanvragen grondig voor een toelating tot arbeid wordt toegekend. Daarbij zetten we in op het sluiten van kanalen van illegale arbeidsmigratie.

Dit voor o.a. buitenlandse bedienaars van erkende erediensten die onder bepaalde voorwaarden in Vlaanderen kunnen komen werken. Voor deze categorie van buitenlandse werknemers wordt de controle verder aangescherpt in de strijd tegen de ongewenste inmenging van buitenlandse overheden in lokale geloofsgemeenschappen. Om die reden wordt er geen toelating tot arbeid verleend aan bedienaars van de eredienst die rechtstreeks of onrechtstreeks worden gefinancierd (o.a. bezoldiging) door het buitenland. Dossiers voor toelatingen tot arbeid van bedienaars van de eredienst van de federaal erkende erediensten kunnen door de Dienst Economische Migratie voor advies voorgelegd worden aan de Informatie- en Screeningsdienst (ISD) lokale geloofsgemeenschappen van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

- Samen met de federale regering geven we uitvoering aan de afspraken in de Interministeriële Conferentie Migratie en Integratie (van juli 2023) inzake **au pairs**. Er komt een specifiek arbeidsrechtelijk statuut voor au pairs (federale bevoegdheid). In Vlaanderen zal de plaatsing van au pairs nadien geregeld

worden via uitzendbureaus met een specifieke erkenning voor het bureau voor plaatsing van au pairs. Het uitzendbureau is werkgever, het gastgezin wordt gebruiker van de uitzendkracht. In die zin werd het decreet bemiddeling al aangepast.

- Werkgevers en werknemers kunnen op een **laagdrempelige wijze** mogelijk misbruik melden via het infoloket.
- We hanteren een nultolerantie in de **aanpak van detacheringsfraude** en evalueren de controle op de ketenaansprakelijkheid. In overleg met de federale regering worden op Europees niveau de nodige initiatieven bepleit om misbruiken bij detachering te voorkomen en aan te pakken.

OD5: Een structurele rol voor de lokale besturen

We gaan de samenwerking met lokale besturen en andere betrokken lokale actoren verder verdiepen met het oog op het zo snel mogelijk bereiken en overschrijden van de werkzaamheidsgraad van 80% en het aantrekken van meer talenten voor de arbeidsmarkt. Moeilijk bemiddelbare werkzoekenden hebben vaak te kampen met verschillende drempels naar werk, zoals de nood aan kinderopvang, mobiliteit, huisvesting en welzijnsproblematieken. Die drempels kunnen het best worden aangepakt op het lokale niveau van de wijk of buurt. We zetten hiervoor verschillende (nieuwe) instrumenten in.

Via lokale partnerschappen integrale dienstverlening naar niet-beroepsactieven en werkzoekenden met multi-problematieken

Sinds begin 2024 bieden we maatwerk en integrale dienstverlening naar niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden met multi-problematieken via het model van de **ESF-ondersteunde lokale partnerschappen**. Via outreachende acties bereiken deze projecten ook personen met potentieel om snel te activeren. Zij worden toegeleid naar de reguliere werking van VDAB.

Het samenwerkingsmodel van de lokale partnerschappen is gericht op sociale inclusie (waaronder werk) in lijn met de vereisten van Europa en zal geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden 3 jaar na de opstart. Het is de ambitie om dit model te **verankeren na een positieve evaluatie**.

Er wordt via een decreet **een juridische basis** voorzien om een samenwerking tussen partners -actief in diverse levensdomeinen- mogelijk te maken in het kader van een duurzaam partnerschap Werk, in functie van het aanbieden van een geïntegreerde dienstverlening naar burgers op beroepsactieve leeftijd toe. Dit decreet vormt ook de juridische basis voor het faciliteren van data-uitwisseling tussen de partners onderling, een essentiële vereiste om de doelstelling van een dergelijk partnerschap te realiseren.

Via proeftuinen als tenderpartner aanklampend bemiddelen van werkzoekenden

OCMW's hebben de activeringsbevoegdheid m.b.t. de **leefloongerechtigden**. Zij kunnen deze taak autonoom uitvoeren maar kunnen ook beroep doen op dienstverlening van VDAB. Via proeftuinen willen we experimenteren met het uitbreiden van de te activeren doelgroep van werkzoekenden door lokale besturen.

Lokale besturen met de nodige bestuurskracht bieden we via een **proeftuin en als tenderpartners** de mogelijkheid en middelen om in samenwerking met verschillende lokale actoren (zoals de OCMW's) VDAB-taken over te nemen om de effectiviteit en kostenefficiëntie ervan te versterken. Binnen het kader en de doelstellingen van de beheersovereenkomst van de VDAB kunnen ze de aanklappende bemiddeling organiseren en de drempels naar werk op lokaal niveau aanpakken.

Wanneer een lokaal bestuur die rol op zich neemt, leidt dat tot een **verschuiving van middelen en personeel**, niet tot bijkomende middelen en personeel. Door middel van samenwerkingsakkoorden met duidelijk omschreven doelstellingen en resultaatsfinanciering worden afspraken gemaakt met lokale besturen over hoe begeleiding in samenwerking met lokale besturen georganiseerd wordt en krijgt elke actor een duidelijk mandaat. We waken erover dat dit niet leidt tot digitale verrommeling en een opbod van systemen.

Ik stem hierover ook af met de minister bevoegd voor binnenlands bestuur met het oog op de realisatie van een ondersteunende en gestroomlijnde Vlaamse overheid en gaan zo de verkokering tegen.

Samenlevingsjobs voor langdurig werklozen

Het stelsel van gemeenschapsdienst voor langdurig werklozen (> 2 jaar) in Vlaanderen wordt stopgezet en samen met Wijk-werken geïntegreerd in een **nieuw systeem van samenlevingsjobs op lokaal niveau**. De samenlevingsjobs zijn een nieuw programma van tijdelijke werkervaring voor werkzoekenden (> 1 jaar) via maatschappelijk zinvolle taken bij lokale besturen, lokale vzw's en scholen, zoals bijvoorbeeld administratief werk, ondersteuning bij evenementen, groendienst, personenvervoer of toezicht. Door het verwerven van de nodige competenties en arbeidsritme vormt dit gemeenschapswerk een opstap naar een passende job op de reguliere arbeidsmarkt.

Wie na twee jaar werkloosheid een passend aanbod van een samenlevingsjob weigert, zal **gesanctioneerd** worden door de VDAB. De langdurig werkzoekenden behouden tijdens de samenlevingsjob hun werkloosheidsuitkering, aangevuld met een vergoeding van 4,5 euro per uur (t.o.v. 1,3 euro per uur bij gemeenschapsdienst). Deze **tijdelijke werkervaring** wordt aangeboden na 1 jaar werkloosheid en is bedoeld als opstap naar een reguliere job. Voor wie dit niet lukt en het einde van de vergoedingsperiode (van maximum 2 jaar) nadert, wordt bijvoorbeeld begeleid naar de sociale economie en desgevallend zo snel mogelijk geïndiceerd.

Meer leefloongerechtigden en niet-beroepsactieven activeren via nieuwe samenwerkingsovereenkomsten tussen VDAB en lokale besturen

Op dit moment heeft ongeveer 9 op 10 Vlaamse steden en gemeenten een **samenwerkingsovereenkomst met VDAB**, die loopt tot eind 2025. De activering van leefloongerechtigden vormt een belangrijke doelstelling in deze overeenkomsten. De inschrijving van leefloongerechtigden bij VDAB en de resultaten betreffende hun activering worden via een dashboard teruggekoppeld zodat gerichte acties uitgewerkt kunnen worden.

Via een **nieuw werkingskader 2025-2030** gaat VDAB in 2025 gesprekken opstarten met nieuwe gemeentebesturen met het oog op vernieuwing en uitbreiding van deze overeenkomsten en opmaak van concrete (boven) lokale actieplannen. Het versterken van de Vlaamse werkzaamheidsgraad en resultaatgericht samenwerken zal hierbij de centrale ambitie vormen.

Versterking activering leefloongerechtigden via een Vlaams-federaal samenwerkingsakkoord

In 2024 gaf het Vlaams parlement haar goedkeuring aan een decreet over de **activering van leefloongerechtigden** via de verplichte inschrijving bij VDAB. De inwerkingtreding van diverse artikelen uit dit decreet vereist echter een samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de federale overheid. Een politiek akkoord is nodig met de nieuwe federale regering om hiervan samen werk te maken. De volgende thema's willen we vanuit Vlaanderen ter bespreking voorleggen:

- de gegevensuitwisseling tussen de verschillende betrokken instanties
- de opmaak van een toetsingskader inzake vrijstellingsregels omwille van billijkheids- en gezondheidsredenen
- opvolging van de inschrijfverplichting
- consequente opvolging, controle en sanctionering door OCMW's

OD6: Een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt

Er is ook nood aan federale arbeidsmarkthervormingen om de welvaart in Vlaanderen te versterken. We vragen aan de federale overheid om maatregelen te nemen richting een maximale activering en om werken meer lonend te maken waar nodig via asymmetrisch arbeidsmarktbeleid. Daarnaast wensen we in te zetten op een versterkte vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de EU.

Een arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt

Het federale niveau kan niet altijd de gepaste antwoorden geven op de verschillende vragen vanuit de verschillende deelstaten en lokale besturen. We dringen dan ook aan op een **arbeidsmarktbeleid op maat van de Vlaamse arbeidsmarkt**, waar nodig asymmetrisch. We vragen aan de federale regering o.a.:

- een **werkloosheidsreglementering** die kan worden aangepast aan de Vlaamse arbeidsmarkt, zoals de criteria voor een passende dienstbetrekking (bijvoorbeeld een maximale pendelafstand en -tijd), de beschikbaarheid en vrijstelling van werkzoekenden (voor bijvoorbeeld opleiding of vrijwilligerswerk) , het mogelijk maken dat de procedures voor controle en sanctionering van werkzoekenden worden ingekort en de doorlooptijd ervan wordt versneld en het toepassingsgebied van de transitietrajecten uit te breiden.
- een **eengemaakte vorm van beschikbaarheid** voor alle werklozen (integratie van de actieve, passieve en aangepaste beschikbaarheid), die daarna op maat van elke individuele werkloze kan worden toegepast en opgevolgd vanuit VDAB.
- **efficiënte instrumenten om tekorten in arbeidsintensieve sectoren op te vangen** en om anomalieën in het systeem van flexi-jobs weg te werken, zoals bijvoorbeeld in horeca en onderwijs.

- maatregelen om **eventuele drempels in de stelsels van vervangingsinkomen en tegemoetkomingen weg te werken** zodat de inspanningen die personen doen om stappen naar werk te zetten geen financiële val kunnen zijn.
- een uitbreiding van de mogelijkheid om deeltijds of progressief aan het werk te gaan met behoud van een deel van de uitkering of tegemoetkoming zodat voor personen voor wie de **opstap** naar een voltijdse tewerkstelling (nog) niet mogelijk is, de financiële val naar betaalde tewerkstelling wordt weggewerkt.
- **samenwerkingsakkoorden** over de nodige **data-uitwisseling** tussen VDAB, de lokale besturen en de betrokken federale instellingen (bv KSZ, RIZIV, POD MI en DG HAN) in het kader van de dienstverlening en in het kader van een meer evidence informed beleid.
- schrapping van de '**Federal Learning Account**'-tool.
- het wegwerken van de drempels voor duaal leren in de federale regelgeving, bijvoorbeeld inzake de arbeidsongevallenverzekering.
- het afschaffen van de startbaanverplichting.

Bijdragen aan een Europese sociale agenda, met respect voor het subsidiariteitsbeginsel

De sociale dimensie krijgt steeds meer gewicht op Europees niveau. We onderschrijven de Europese Pijler voor Sociale Rechten en de 2030 Porto-doelstellingen, en dragen actief bij aan het nieuwe actieplan voor de uitvoering van de Pijler dat in 2025 verschijnt. We monitoren nauwgezet welke Europese regelgeving directe of indirecte gevolgen heeft voor het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid. We streven naar een **ambitieuze Europese sociale agenda, met respect voor het subsidiariteitsbeginsel**. Tijdens de komende EU-legislatuur zal er veel aandacht zijn voor het versterken van onze concurrentiekracht. Een doordacht industriebeleid moet echter ook oog hebben voor het menselijk kapitaal. Daarom volgen we de EU-initiatieven rond vaardigheden, zoals een Union of Skills, nauwgezet op.

Onze ambitie is om in een zo vroeg mogelijk stadium van het Europese regelgevingsproces de belangrijkste Vlaamse belangen te identificeren en waar nodig tijdig aan te kaarten op ambtelijk, diplomatiek en politiek niveau. In foro interno, in foro externo: met respect voor dat principe werken we actief mee aan de **herziening van het samenwerkingsakkoord** voor de vertegenwoordiging van ministers in de Raad van de Europese Unie met de andere deelstaten en de federale staat. We gaan ook in dialoog met het federale niveau over een herziening van de vertegenwoordiging in het ambtelijk adviescomité Employment Committee (EMCO) voor België, zodat ook de gewesten roterend aan tafel zitten om het Europese arbeidsmarktbeleid vorm te geven, multilaterale beoordelingen uit te voeren in het kader van het Europees Semester en goede praktijken uit te wisselen met Europese lidstaten.

We dragen tenslotte ook bij aan (de Vlaamse rapporteringen in het kader van) het Europees Semester en de Nieuwe Economische Governance van de EU. Via het Europees Semester formuleert de Europese Commissie jaarlijks **landenspecifieke aanbevelingen**, ook op het vlak van werk en vaardigheden. In 2024 gaf de Europese Commissie bijvoorbeeld aan dat België verder moest inzetten op het aanpakken van arbeidsmarkttekorten en vaardigheden die niet afgestemd zijn op de actuele arbeidsmarktbehoeften, onder meer voor de groene transitie, en ook op het versterken van het activeringsbeleid om kwetsbare groepen verder te integreren in de arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering vraagt dat de EU de landenspecifieke

aanbevelingen in het kader van het Europese Semester maximaal uitsplitst op deelstaatsniveau, temeer omdat Europa verwacht dat deze aanbevelingen ook rechtstreeks door het ESF-programma ter harte genomen worden.

OD7: Een efficiënte en slagkrachtige overheid

Een performant werkgelegenheidsbeleid staat of valt met een **sterk ordeningskader** dat de organisatie en het beheer van de beleidsvelden versterkt om de doelstelling – zoals een hogere werkzaamheidsgraad – te realiseren. Een slagkrachtige overheid die keuzes maakt en focust op het kwalitatief en kosten-efficiënt uitvoeren van haar kerntaken, kan immers meer resultaat boeken dan een overheid die te uitgebreide opdrachten opneemt.

Hervorming van VDAB

Beheersovereenkomst VDAB

In lijn met het Regeerakkoord 2024-2029 willen we de strategische doelstellingen voor VDAB voor deze legislatuur verankeren in een **beheersovereenkomst** tussen VDAB en de Vlaamse Regering. De beheersovereenkomst moet duidelijkheid bieden over de strategische richting met concrete mijlpalen (i.e. KPI's) over een tijdige, intensieve en aanklappende activering van werkzoekenden, met een digitaal-eerst maar fysiek waar nodig principe, en met meetbare doelstellingen over het resultaat, de kwaliteit en de kostenefficiëntie van de trajecten gericht op een duurzame uitstroom naar werk. Daarbij is ook het versterken van het aandeel bemiddelaars in het personeelsbestand een aandachtspunt.

Ze is ook een ankerpunt waarop de Vlaamse Regering en VDAB kunnen steunen en terugvallen indien aanpassingen nodig zijn en er keuzes moeten worden gemaakt met impact op de middelen, capaciteit of te behalen doelstellingen.

Focus op kerntaken en efficiënter bemiddelen

De opgelegde besparingen vereisen eveneens een permanente focus om de operationele capaciteit maximaal in te zetten op de kerntaken van bemiddeling, matching, databeheer, activeringsregie en controle en sanctionering van werkzoekenden. Voor het aanbieden van beroepsopleidingen en loopbaanbegeleiding gaan we kostenefficiënt te werk, met als gevolg dat deze grotendeels verschuiven naar privé- en publieke partners. Vanuit de overheid blijven we waken over de kwaliteit van die opleidingen. De VDAB behoudt de regie over die trajecten. Enkel waar er geen privé of semipubliek opleidingsaanbod is, kan de VDAB dat zelf voorzien. Ook de VDAB-mastercampussen worden verder ondersteund vanuit die filosofie.

Daarnaast zal VDAB ook gericht moeten gaan werken en de prioriteit leggen op burgers met een arbeidswens en/of arbeidspotentieel. Vanuit het streven naar efficiëntie en effectiviteit vraagt VDAB dan ook dat elke partner die toeleidt naar VDAB al een eerste screening doorvoert waardoor enkel burgers met een arbeidspotentieel zich inschrijven. Op die manier kunnen bemiddelaars en partners van VDAB hun inspanningen in het kader van activering naar werk maximaal omzetten in resultaten. Om dit te realiseren zal ten laatste 1 januari 2025 intern bij VDAB **een**

veranderingsmanagementteam worden samengesteld om de hervorming te begeleiden en te ondersteunen.

Verder ondersteunen we via bijkomende tools en opleidingen de VDAB-bemiddelaars in het gericht opnemen van kerntaken en **versterken het aandeel bemiddelaars in het personeelsbestand**. VDAB profileert zich hierbij als een aantrekkelijke werkgever en het hoge ziekteverzuim wordt teruggedrongen.

Een consequente toepassing van de sourcingstrategie

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Rekenhof heeft VDAB al werk gemaakt van een helder uitbestedingsbeleid, met principes voor de afbakening van de taken die de dienst zelf uitvoert en die waarvoor een beroep op partners wordt gedaan. Voor de uitvoering van (nieuwe) dienstverlening maakt VDAB aan de hand van vastgelegde criteria weloverwogen (sourcing)keuzes over welke taken men zelf uitvoert ("maak"), welke aan partners worden uitbesteed ("koop"), of waar geopteerd wordt om met partners in andere samenwerkingsverbanden te werken ("verbind"). In de komende jaren zet VDAB in op het transparant maken van dit sourcingkader en het consequent toepassen ervan.

Focus op een kwaliteitsvolle werking

VDAB wil de vinger aan de pols houden, ook wat de eigen werking betreft. Om een kwaliteitsvolle en werkbare dienstverlening te garanderen heeft VDAB een **kwaliteitsmanagementsysteem** opgezet. Het kwaliteitsmanagementsysteem van VDAB is van toepassing op de gehele werking van VDAB als organisatie, op de volledige operationele dienstverlening die VDAB regisseert (ook bij partners) en in alle lagen van de contactstrategie van VDAB.

Op die manier wordt de werking en dienstverlening van VDAB opgevolgd, vernieuwd en waar nodig bijgestuurd om tot betere resultaten te komen.

Hervorming van de structuren en raad van bestuur VDAB

VDAB zal zich in de komende jaren optimaal organiseren om de door het regeerakkoord opgelegde verwachtingen zo goed mogelijk in te lossen. Een afslanking van de tussen- en managementstructuren maakt daar onderdeel van uit. We zetten in op een doordachte bestuursstructuur die sterk een daadkrachtig is en toegevoegde waarde creëert in samenwerking met de Vlaamse regering. Daarnaast wordt ook de raad van **bestuur van VDAB afgeslankt en hervormd**. De Vlaamse Regering is van mening dat gelet op de ingrijpende besparingen op de VDAB het billijk is dat ook de raad van bestuur een voorbeeldfunctie vervult op vlak van besparingen en zich kan toespitsen op de kerntaken: strategische aansturing en besluitvorming. Verder wordt voorzien in vertegenwoordiging van onafhankelijke bestuurders. De intrede van deze onafhankelijke bestuurders dient bij te dragen aan het kritisch begeleiden en ondersteunen van de hervormingen die in het regeerakkoord werden afgesproken.

Samen drempels wegwerken

Om een optimale werking van de Vlaamse arbeidsmarkt te garanderen, geeft het Vlaams Regeerakkoord ook de opdracht aan andere beleidsdomeinen om drempels naar werk (bv. mobiliteit, betaalbare kinderopvang, welzijns- of armoedeproblemen) in kaart te brengen en weg te werken. Als ook binnen die andere beleidsdomeinen de neuzen richting werk staan, dan kunnen we samen een wezenlijk verschil maken en meer (niet-beroepsactieve) mensen naar jobs begeleiden.

Data-uitwisseling als hefboom

Daarnaast vormt het kunnen uitwisselen van relevante data met andere instanties en ecosystemen een essentiële voorwaarde om de opdrachten van VDAB te vervullen. Data-uitwisseling zorgt voor **een effectievere dienstverlening** door beter zicht op alle noden van klanten en faciliteert de samenwerking tussen verschillende betrokken partners. Daarnaast kan data-uitwisseling ook ingezet worden in functie van **een betere klantbeleving** (bv zodat de klant niet telkens hetzelfde verhaal moet vertellen aan verschillende instanties). Data laten bovendien toe om de dienstverlening te evalueren, en van hieruit bij te sturen.

Er is nood aan een beleidskader en een regelgeving die deze data-uitwisseling garandeert. De door de raad van bestuur van VDAB goedgekeurde datastrategie met de bijhorende Dataspace voor werk in Vlaanderen behoeft verdere juridische onderbouw. Zo willen we werk maken van **samenwerkingsakkoorden** over de nodige data-uitwisseling tussen VDAB, de lokale besturen en de betrokken federale en Vlaamse instellingen (bv de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, POD Maatschappelijke Integratie en de Directie-Generaal voor Personen met een handicap). Daarnaast zullen we onderzoeken of een erkenning van VDAB als dienstenintegrator deze data-uitwisseling kan vereenvoudigen.

Besparingen

Het meerjarig financieel kader afgesproken bij het regeerakkoord voorziet een cumulatieve vermindering van de VDAB dotatie, beginnend met 20 miljoen euro in 2025 en oplopend tot 80 miljoen euro in 2028. Dit is een zware ingreep en zal een grote impact hebben op de werking van VDAB. Het besparingspad vereist een grondige hervorming van de werking en het dienstverleningsaanbod van VDAB, alsook een afweging van wat VDAB nog voor welke klanten kan betekenen en tegen welke voorwaarden.

Effecten van deze hervorming zullen pas in de loop van 2026 hun financiële vertaling beginnen leveren. Het eigen dienstverleningsaanbod en dat van partners worden onderzocht en afgewogen ten opzichte van de in het regeerakkoord vermelde kerntaken. Hierbij zal steeds worden afgetoetst of iets behoort tot de kerntaken van VDAB, hoe er kan geprioriteerd worden binnen de beschikbare middelen, hoe er maximaal kan worden vereenvoudigd, en hoe de vertrouwde hefbomen als partnerwerking en digitalisering slim en kostenbesparend kunnen worden ingezet. De besparing voor 2025 zal worden ingevuld met een reeks ingrepen die op kortere termijn voldoende positieve financiële impact kunnen hebben. Zo zullen de lopende werkingskosten kritisch worden gescreend en zullen de geplande IT-projecten worden geherprioritiseerd.

Fusie van de departementen WSE en EWI

Op 1 januari 2025 zullen het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) geïntegreerd zijn tot het nieuwe Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale economie (WEWIS). Op die manier komen de **belangrijke sociaal-economische hefboomen** samen in één nieuw slagkrachtig departement. Dit kan ook bijdragen tot meer synergie en complementariteit in de verschillende beleidsinstrumenten. Het nieuwe departement zal ook verdere stappen zetten om zijn operationele werking/dienstverlening te verbeteren en te digitaliseren. We vertrekken hierbij van de individuele klantenervaring en sturen waar nodig bij.

Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid

Een nieuwe kennisagenda voor Werk en Sociale Economie

Om de impact, de effectiviteit, de efficiëntie en de relevantie van ons beleid te verhogen zetten we binnen het domein **sterker in op onderzoek, evaluatie en kennisopbouw** en op een betere vertaling van de opgebouwde kennis naar het beleid. We evalueren de diverse arbeidsmarktmaatregelen en structuren permanent en houden daarbij rekening met de noden van de arbeidsmarkt. Waar nodig worden ze hervormd of stopgezet, zoals een aantal projectsubsidies en premies.

In de loop van 2025 lanceert het departement WEWIS, rekening houdend met de lopende evaluaties van de huidige kennisagenda en het huidige steunpunt Werk, een **meerjarige kennisagenda** waarin volgende aspecten aan bod komen:

- een verankering van de werkzaamheden van het **steunpunt Werk** dat relevante indicatoren en projecties ontwikkelt en ontsluit voor de Vlaamse arbeidsmarkt;
- een meerjarige strategie voor de ontsluiting van cruciale **arbeidsmarktdata**;
- een **meerjarig evaluatieprogramma**, rekening houdend met de vijfjaarlijkse evaluatieverplichting in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO);
- een meerjarige **programmering van strategisch beleidsonderzoek**
- een **aanpak voor de doorvertaling** en benutting van beleidsgericht onderzoek;
- **thema's voor uitgaventoetsingen** en brede heroverwegingen.

Complementair aan deze kennisagenda zal ook VDAB in 2025 zijn **onderzoeks- en evaluatieplanning** voor de komende jaren opstellen afgestemd op de beleidsprioriteiten en rekening houdend met de vereiste evaluaties in het kader van ESF en VCO.

Inzetten op een datagedreven werkgelegenheidsbeleid

Gezien de gedeelde doelstelling van alle overheden om te komen tot doortastende en sluitende activering op weg naar een hogere werkzaamheidsgraad, wordt er een structureel overleg opgezet met alle relevante instanties over databeleid, datastromen en datakoppelingen. Meten is immers weten en zonder data is er geen beleidsimpact. Daarom is het belangrijk om naast afspraken over individuele datakoppeling (zie hoger) ook **snellere** en voldoende gedetailleerde **data beschikbaar te maken voor beleidsmakers en onderzoekers** in het kader van een meer evidence-informed beleid. Het doel is te komen tot een effectiever en beter onderbouwd activeringsbeleid dat bijdraagt aan een hogere werkzaamheidsgraad. We sluiten ook hierover een

samenwerkingsakkoord waarbij instanties zoals FOD Werkgelegenheid, arbeid en Sociaal Overleg, POD Maatschappelijke Integratie, RIZIV, RVA, RSZ en KSZ betrokken worden.

Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen

We staan blijvend in voor de uitvoering en het beheer van de programma's van het **Europees Sociaal Fonds (ESF+) in Vlaanderen**. De afdeling Europa WSE binnen het departement Werk en Sociale Economie beheert daarnaast als intermediaire instantie ook nog het Vlaamse luik van het federale Europees Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF). Hierbij staat de afdeling Europa WSE, in samenwerking met de minister bevoegd voor Inburgering en Integratie, in voor oproepen in het kader van het luik 'Integratie' uit het AMIF-fonds.

Om het rendement voor de Vlaamse arbeidsmarkt en het beleid te maximaliseren, zetten we deze middelen complementair en **versterkend in ten aanzien van het Vlaamse beleid**.

Een performante bestrijding van fraude en misbruik

We voeren de strijd tegen sociale fraude verder op met als doel eerlijke concurrentie na te streven, bescherming van de werknemers na te streven en (subsidie)misbruiken tegen te gaan. **We bestrijden misbruik, wanpraktijken en uitbuiting**. Bijvoorbeeld schimmige constructies via detachering, onderaanneming en sociale dumping zijn de Vlaamse arbeidsmarkt van de 21ste eeuw onwaardig. Een veroordeling kan leiden tot een uitsluiting en terugvordering van bepaalde subsidies.

Een performante bestrijding van misbruik en fraude beperkt zich niet tot inspecties alleen. Belangrijk zijn evenzeer ex ante controles bij de behandeling van dossiers, alsook de afhandeling van inbreukdossiers via terugvorderingen en boetes naar aanleiding van inbreuken vastgesteld tijdens inspecties. M.a.w. bestrijding van fraude behelst een **hele keten van handelingen** binnen verschillende diensten van het departement WEWIS. We zorgen voor een **structurele versterking met 30 VTE** van de betrokken diensten (de Vlaamse Sociale Inspectie voor de vaststellingen op het terrein, de Controlekamer van de Dienst Economische Migratie voor de ex-ante en ex-post controles, de Dienst Dienstencheques voor de terugvorderingen naar aanleiding van de vaststellingen en de Cel Administratieve Geldboeten voor het opleggen van administratieve geldboeten naar aanleiding van de vaststellingen).

Betrokkenheid van sociale partners

Ook sociaal overleg blijft een belangrijke pijler in ons arbeidsmarktbeleid. We betrekken de sociale partners via de SERV en het VESOC-overleg bij de voorbereiding en uitvoering van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. De inkanteling van de VLOR in de SERV zal zorgen voor een betere afstemming tussen onderwijsactoren en andere socio-economische spelers.

4.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	36.338	-2.670	33.668	34.453	-9.335	25.118
Toelagen (interne stromen (IS))	261	0	261	261	0	261
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	36.599	-2.670	33.929	34.714	-9.335	25.379

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Thema-overschrijdend' bevinden zich langs uitgavenzijde zeven begrotingsartikelen, waarvan twee betrekking hebben op de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier voornamelijk onderzoeksactiviteiten. Een van deze begrotingsartikelen betreft een interne stroom naar de SERV.

Van de overige vijf begrotingsartikelen onder deze ISE hebben er drie betrekking op de budgetten van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en twee op die van het Asiel-, Migratie en Integratiefonds (AMIF).

Van deze drie begrotingsartikelen met betrekking tot ESF heeft er één betrekking op uitgaven op het begrotingsfonds van ESF en één begrotingsartikel dient om subsidies uit te betalen aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring (interne stromen). Ook voor AMIF heeft één begrotingsartikel betrekking op subsidies te betalen aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring.

Het totale VAK-krediet voor deze ISE daalt bij BO 2025 met 2.670 keuro of 7,3% ten opzichte van BA 2024. Deze daling is vooral toe te schrijven aan het feit dat er in 2025 minder VAK-krediet moet opgenomen worden uit het ESF-begrotingsfonds (-3.374 keuro). Dit bedrag stijgt lichtjes terug door de compensatie voor de cofinanciering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen' (+ 688 keuro) die toekomt op het ESF-begrotingsartikel en de toepassing van een nieuwe index voor het Steunpunt Werk (+16 keuro).

Het totale VEK-krediet daalt bij BO 2025 met 9.335 keuro of 26,9% ten opzichte van BA 2024. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de lagere VEK-behoefte op het ESF-begrotingsfonds (-9.351 keuro) en in mindere mate de toepassing van een nieuwe index voor het Steunpunt Werk (+16 keuro).

4.3.1. Departement WEWIS

Ontvangstenartikelen

TB0-9TDEAAE-OW - ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden ontvangsten voorzien die voortvloeien uit de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet- administratieve geldboeten op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Kredietevolucie:

	AO	TO	LO
BA 2024	692	0	0
Bijstellingen BO 2025	4.672	0	0
BO 2025	5.364	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De geraamde ontvangst voor 2025, stijgt met 172 keuro ten opzichte van BA 2024. De stijging is te wijten aan de aanwerving van extra inspecteurs en ook het nieuwe sanctiebeleid waardoor het boetebedrag verhoogd wordt.

In uitvoering van het regeerakkoord wordt de sociale inspectie versterkt met 30 inspecteurs. Door meer controles van de sociale inspectie wordt er ook jaarlijks een grotere ontvangst van 4.500 keuro geraamd op het ontvangstenartikel (zie ook tabel NBR).

Hierdoor wordt het krediet van TB0-9TDEAAE-OW cumulatief verhoogd met 4.672 keuro en is er een totale geraamde ontvangst van 5.364 voor BO 2025.

TB0-9TDEAAF-OW - ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van zijn beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteenlopen. De rode draad is echter dat

begunstigden onterecht een subsidie of premie ontvangen hebben, of niet het juiste bedrag.

De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies;
- het Vlaams zorgkrediet;
- Vlaamse ondersteuningspremie;
- Vlaams opleidingsverlof;
- DAC en GESCO's.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	663	0	0
Bijstellingen BO 2025	-54	0	0
BO 2025	609	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit vorderingen in het kader van bovenvermelde maatregelen daalt voor 2025 met 54 keuro ten opzichte van BA 2024, namelijk tot 609 keuro.

TBO-9TDEAAI-OW - ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder operationele doelstelling 4: 'Interregionale mobiliteit en arbeidsmigratie als sluitstuk'. Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	190	0	0
Bijstellingen BO 2025	15	0	0
BO 2025	205	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Vanwege het stopzetten van de overgangsmaatregel voor de aflevering van beroepskaarten door de ondernemingsloketten in 2025 en het lichtjes hoger geraamde aantal aanvragen dan vorig jaar, wordt een hoger bedrag aan ontvangsten verwacht. Daarom wordt voor dit begrotingsartikel 15 keuro meer geraamd.

TB0-9TDEAAJ-OW - RRF**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat alle terugvorderingen die gebeuren in het kader van de projecten gefinancierd met RRF-middelen.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Dit begrotingsartikel is nieuw aangemaakt in 2024 om de ontvangsten van de RRF-projecten op een afzonderlijk algemeen ontvangstenartikel te kunnen boeken.

Op dit moment worden in 2025 geen terugvorderingen verwacht.

TB0-9TDEAD-OI - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten die voortvloeien uit de vorderingen die het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie oplegt aan het ESF-agentschap vzw. Dit begrotingsartikel spijs aan uitgavenzijde begrotingsartikel TB0-1TDE4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Op dit moment worden voor 2025 geen terugvorderingen verwacht ten aanzien van het ESF-Agentschap vzw.

TB0-9TDEAD-OW - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma. Dit begrotingsartikel spijst aan uitgavenzijde begrotingsartikel TB0-1TDE4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	500	0
Bijstellingen BO 2025	0	-500	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij de tussentijdse- of eindafrekening van projecten in het kader van het ESF-programma, worden bij BO 2025 500 keuro lager ingeschat dan bij BA 2024.

Deze bijstelling is toe te schrijven aan het feit dat de realisatie al een aantal jaar (aanzienlijk) lager ligt dan de ontvangst geraamd bij begrotingsronde.

Daarnaast wordt voor de ESF-projecten met veel tussentijdse rapporteringen gewerkt. Als er te veel voorschot werd uitbetaald, wordt het tegoed doorgeschoven naar de volgende rapportperiode (en wordt daarvoor vervolgens minder voorschot toegekend). Aangezien we ons nog aan het begin van het nieuwe OP ESF+ 2021-2027 bevinden -de eerste projecten op dit OP werden pas vastgelegd in 2023- verwachten we in 2025 nog niet meteen terugvorderingen.

Uitgavenartikelen

TB0-1TDE2AA-WT - ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan operationele doelstelling 7: 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', meer precies aan de actie 'Inzetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid' omvat de kredieten voor:

- het uitvoeren van studies en onderzoeken waaronder het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma en de Vlaamse deelname aan de onderzoeksopdracht van PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competences);

- de financiering van het Steunpunt Werk en het bijhorende addendum voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau;
- de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	1.545	1.898
<i>Index</i>	16	16
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	1.561	1.914

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet bij BA 2024 bedroeg 1.545 keuro VAK en 1.898 keuro VEK. Het krediet neemt toe bij BO 2025 door een indexatie van 16 keuro VAK/VEK en bedraagt als dusdanig 1.561 keuro VAK en 1.914 keuro VEK.

TBO-1TDE2AD-IS - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid meer precies het speerpunt 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf kennis te hebben van welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2024.

Er wordt bij begrotingsronde dan ook (nog) geen VAK- of VEK-budget op dit begrotingsartikel voorzien. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig buiten begrotingsronde tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit TB0-1TDE2AD-WT.

TB0-1TDE2AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', leer precies het speerpunt 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

In 2025 bevat dit begrotingsartikel de middelen waarmee uitvoering zal gegeven worden aan het ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Dit OP focust zich op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt;
- levenslang leren;
- actieve inclusie;
- werkbare jobs;
- inclusief ondernemen en sociale innovatie.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	24.712	18.894
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	688	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	25.400	18.894

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het VAK-budget neemt toe met 688 keuro VAK t.o.v. BA 2024 tot een beschikbaar krediet van 25.400 VAK en 18.894 VEK bij BO 2025.

Deze toename is het gevolg van een compensatie vanuit de middelen Focus op Talent (TB0-1TDE2SC-WT) voor de uitvoering van de oproep 'Inclusieve Ondernemingen'.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2SC-WT	688	0	Compensatie voor de Vlaamse cofinanciering voor de oproep Inclusieve Ondernemingen (ESF)
TOTAAL	688	0	

TB0-1TDE4AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', meer precies het Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen.

Het betreft hier het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gevoed wordt vanuit de ontvangstenartikelen TB0-9TDEAD-OW en TB0-9TDEAD-OI.

Op het ontvangstenartikel TB0-9TDEAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027.

Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstartikel TB0-9TDEAD-OI, waarop de middelen landen die door het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-agentschap vzw. Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma ESF+ 2021-2027.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	10.081	13.661
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.374	-9.351
BO 2025	6.707	4.310

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De afschaffing van de VAK-ruiter op het gesplitst krediet van ESF (TB0-1TDE2AD-WT) in 2022, ging gepaard met de afspraak dat de behoefte aan middelen voor de Vlaamse cofinanciering, diende opgevangen te worden met de middelen die beschikbaar zijn op het begrotingsfonds.

De behoefte aan Vlaamse cofinanciering voor het ESF+ programma 2021-2027 bedraagt in 2025 32.107 keuro VAK. Aan die kredietbehoefte wordt tegemoetgekomen door inzet van 25.400 keuro vanuit het begrotingsartikel TB0-1TDE2AD-WT.

De overige 6.707 keuro VAK zal – conform de afspraak – opgenomen worden uit dit begrotingsfonds. Er wordt bijgevolg 3.374 keuro VAK bijgesteld naar de algemene middelen.

Tegenover deze VAK-behoefte, staat een VEK-behoefte van 4.310 keuro. Dit resulteert in een bijstelling van -9.351 keuro.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Minder benodigd VAK en VEK krediet 2025	-3.374	-9.351	Het VAK-budget dat in 2025 opgenomen zal worden op het begrotingsfonds, namelijk 6.707 keuro, ligt 3.374 keuro lager dan het bedrag van 10.081 keuro waarvan bij BA 2024 werd aangegeven dat dit in 2024 zou opgenomen worden uit het begrotingsfonds. Analooog ligt de 4.310 keuro VEK, waarvan we voorzien dat die in 2025 zal opgenomen worden uit het begrotingsfonds, 9.351 keuro lager dan de 13.661 keuro VEK waarvan verwacht wordt dat deze opgenomen wordt uit het begrotingsfonds in 2024.
TOTAAL	-3.374	-9.351	

TB0-1TDE2AH-IS - AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', 'Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen'.

Dit begrotingsartikel herbergt de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering voor AMIF-projecten, waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten ingeschreven worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf kennis te hebben van de begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, die een aanvraag zullen indienen voor

AMIF-oproepen. We voorzien bij begrotingsronde dan ook (nog) geen VAK- en VEK-budget op dit artikel. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig buiten begrotingsronde tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit TB0-1TDE2AH-WT.

TB0-1TDE2AH-WT - AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid', Complementair inzetten van Vlaamse en Europese fondsen.

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor projecten van het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) onder het OP 2021-2027.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt noch VAK noch VEK voorzien op dit artikel bij BO 2025. De concrete kredietbehoefte zal pas voldoende duidelijk worden in de loop van 2025 buiten begrotingsronde. OP dat moment zal zowel het nodige VAK- als VEK-krediet vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (SJ0-1SFC2DA-WT).

TB0-1TDE2AY-IS - SERV

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 7: 'Een efficiënte en slagkrachtige overheid'. Het gaat hier om een toelage die uitbetaald wordt aan de SERV voor de loon- en werkingskosten van drie intersectorale adviseurs binnen de studiedienst van de SERV.

De 3 intersectorale adviseurs worden elk gelast om netwerken op te zetten rond intersectorale thema's, om lerende, leerrijke praktijken te verzamelen en te verspreiden, en om intersectorale projecten te faciliteren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	261	261
<i>Index</i>	0	0

<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	261	261

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor begrotingsopmaak 2025 wijzigt er niets aan het krediet en blijft het beschikbaar VAK en VEK 261 keuro.

V. BELEIDSVELD II: COMPETENTIES

1. ISE COMPETENTIES

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van ISE Competenties

SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan

Het geheel van acties onder dit structuurelement kadert binnen **strategische doelstelling 5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan**.

Eén van de belangrijkste hefboomen om de loopbanen van Vlamingen te dynamiseren, is **opleiding, omscholing en bijscholing doorheen de loopbaan**. We maken de omslag naar een lerende samenleving waarin iedereen zonder onderscheid leert en waarin competenties beter benut worden en naar waarde geschat worden. Zo zorgen we ervoor dat burgers en ondernemingen sterker staan, over de juiste vaardigheden beschikken en klaar zijn voor een snel veranderende economie en samenleving. We dragen er op die manier ook toe bij dat talrijke knelpuntvacatures als gevolg van de mismatch tussen de gevraagde en beschikbare kwalificaties weggewerkt worden.

Als indicator verbonden aan de **ISE Competenties** voegen we de **opleidingsdeelname** toe van de bevolking tussen 25 en 64 jaar. Deze heeft een waarde van 26,0% voor de 12-maanden indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2023, en 45,1% voor de 12-maanden indicator formele, non-formele en informele opleidingsdeelname in 2022. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage IX.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 8: Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt

Kennis is onze enige economische grondstof. Voortrazende technologische ontwikkelingen vragen voortdurend nieuwe vaardigheden van de Vlaming. Daarom stimuleren we levenslang leren. Om de talrijke knelpuntvacatures als gevolg van de mismatch tussen de gevraagde en beschikbare kwalificaties weg te werken en de loopbanen te versterken, zetten we via een opleidingsoffensief in op beroepsopleiding en levenslang leren voor werknemers en werkzoekenden.

Een kwalitatief opleidingsaanbod gebaseerd op competentienoden

We versterken de leercultuur in Vlaanderen door het levenslang leren te stimuleren via een **kwalitatief opleidingsaanbod dat is gebaseerd op competentieprognoses**. Zo versterken we de loopbanen en verhogen we de productiviteit en innovatiekracht van onze ondernemingen. We zien competentieontwikkeling als een gedeelde verantwoordelijkheid van opleidingsverstrekkers, werknemers en werkgevers.

We bouwen de **competentieprognoses** verder uit als hoeksteen van het opleidings- en omscholingsbeleid, en dit zowel op macro-, meso- en microniveau. De bedoeling is om de huidige en toekomstige competentienoden voor de arbeidsmarkt beter in kaart

te brengen en actoren in de wereld van onderwijs te stimuleren om hiermee verder aan de slag te gaan.

- Op **macroniveau** continueren we het model van competentieprognoses onder leiding van Steunpunt Werk die informatie ontsluit over de huidige en toekomstige competentienoden. We vertalen de macroprognoses naar het brede werkveld met als doelstelling om de samenwerking tussen onderwijs- en werkveld te faciliteren om de competentienoden aan te pakken en het opleidingsaanbod beter op de prognoses af te stemmen. Het Partnerschap Levenslang Leren wordt daarom omgevormd naar een expertengroep bestaande uit sectorale experts van grote innovatieve bedrijven en instituties, arbeidsmarktexperten, onderwijs- en levenslang leren specialisten, en sociale partners om die opdracht op te nemen. Deze expertengroep krijgt als opdracht de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid en visie rond levenslang leren dat vertrekt vanuit een loopbaanbenadering.
- Op **meso (sectoren) - en microniveau (ondernemingen)** creëren we ruimte voor competentieversterkende acties via het ESF-programma intersectorale samenwerking.

Zo evolueren we vanuit data en wetenschappelijke inzichten naar een meer **kwalitatief opleidingsaanbod** dat beter aansluit bij wat de arbeidsmarkt vandaag en in de toekomst nodig heeft.

We leggen in het opleidingsoffensief de **link naar de beschikbare ondersteuning in het ESF-programma** zoals "leergoesting" en de "intersectorale samenwerking" met het oog op competentieversterking.

Arbeidsmarktgericht opleiden voor werkzoekenden

Een steeds groter aandeel van de werkzoekenden die VDAB vandaag begeleidt, ervaart een competentiekloof met de vacatures. Dat komt doordat ze een tijdje niet actief zijn geweest, doordat ze niet de juiste competenties in huis hebben, of door de veranderende vraag op de arbeidsmarkt. Die kloof kunnen we enkel dichten met competentieversterking, het gaat hier zowel over vaktechnische competenties als ook over algemene competenties, zoals geletterdheid en taal. Opleiding maakt dan ook integraal deel uit van de oriëntering (bijvoorbeeld via mobiele opleidingen) en bemiddeling naar een job. Vacaturegerichte opleiding is net als het verwerven van arbeidsattitude nodig om vacatures in te vullen en een succesvolle match tot stand te brengen.

In lijn met het regeerakkoord behoudt VDAB de regie over die opleidingstrajecten en blijft daarbij ook waken over de kwaliteit ervan. We zetten ook hierbij in op het meest succesvolle, het kortste traject naar duurzaam werk.

Om deze trajecten met competentieversterking mogelijk te maken zal VDAB nog sterker samenwerken met (semi)-publieke en private partners. Ook hier werkt VDAB via de sourcingstrategie met de opties "verbind", "koop" of "maak".

Naast kostenefficiëntie houden we bij de sourcingbeslissingen ook rekening met kwaliteit, flexibiliteit (bv. opstartmomenten, intensiteit, modulaire opleidingen,...), arbeidsmarktgerichte inhoud en flankerend werken rond drempels (bv taal, geletterdheid) omwille van de noden van werkzoekenden. VDAB in eigen beheer zal nog meer focussen op competentieversterking waarvoor er geen of onvoldoende privaat of semi-publiek opleidingsaanbod is. Daarnaast gaan we in gesprek met onze

partners om te zien of deze meer kunnen inzetten op aanbod dat tegemoetkomt aan de noden van werkzoekenden, zoals een korter, meer modulair, flankerend en vacaturegericht aanbod. Dit vereist mogelijk ook een aangepast financieringssysteem voor publieke opleidingsverstrekkers. Via een uitgaventoetsing zou deze mogelijkheid verder verkend kunnen worden.

De VDAB-mastercampussen worden verder uitgebouwd vanuit de filosofie van samenwerking, waarbij er door partners en VDAB wordt geïnvesteerd. Deze mastercampussen bieden opleidingskansen aan zowel werkzoekenden als werknemers, leerlingen en studenten, leerkrachten, bedrijven, sectoren en kennisinstellingen, naast bemiddelingsactiviteiten. De opleidingen vinden plaats binnen een moderne en didactisch uitgeruste infrastructuur, voorzien door VDAB en diverse partners (Syntra, scholen, centra voor volwassenenonderwijs, sectorfondsen,...). Het maken van een keuze voor opleidingsinfrastructuur vraagt om een doorgedreven analyse van de leernoden, de noden op de Vlaamse arbeidsmarkt (bv. vanuit de strategische maakindustrie) en de daaraan gekoppelde leerinfrastructuur binnen de regio van een campus, waarvoor ook andere belanghebbenden en het beleidsdomein onderwijs zal worden aangesproken.

Beroepskwalificerende trajecten en EVC mogelijk maken

Beroepskwalificaties vormen de hoeksteen van opleidingen duaal leren en beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten. We volgen van nabij de **evaluatie van de curriculumdossiers en de beroepskwalificaties** op die het 'beleidsdomein Onderwijs/de minister van Onderwijs' aanvat i.s.m. de SERV.

We zien erop toe dat de beoogde vereenvoudiging zich vertaalt in **werkbare (deel)kwalificaties en afgeleide producten** (curriculumdossiers, beroepskwalificerende trajecten, EVC-standaarden, ...) waarmee sectoren, publieke en private aanbieders de competenties van burgers kunnen versterken, bijvoorbeeld via het instrument van de Leerjobs.

Inzetten op doelmatige opleidingsincentives

We doen een aantal **bijsturingen in de Vlaamse opleidingsincentives** zodat ze doelmatig ingezet kunnen worden om de inzetbaarheid van werknemers op de arbeidsmarkt te versterken.

- We verankeren het recht op opleiding voor werknemers via **zowel het individueel als het gemeenschappelijk initiatiefrecht bij het Vlaams opleidingsverlof (VOV)**. We hervormen het VOV met nadruk op **knelpuntberoepen**. We waken erover dat het VOV gericht wordt op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit en bijgevolg niet meer gericht is op bedrijfsinterne opleidingen in de huidige job.
- We onderzoeken de mogelijkheden om de **opleidingscheques** doelmatiger in te zetten.
- We evalueren de doelmatigheid van het **Vlaams opleidingskrediet**. Het opleidingskrediet is een bijkomende premie die een werknemer onder bepaalde voorwaarden kan aanvragen bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA bij opname van een tijdskrediet met motief opleiding. De doelstelling is om werknemers te ondersteunen bij het volgen van langdurige, arbeidsmarktgerichte opleidingen. Gezien zijn beperkt bereik en geringe bekendheid wensen we deze maatregel onder de loep te nemen.

- In het licht van de fusie van de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie maken we ook werk van de **afstemming en stroomlijning van de instrumenten** en initiatieven voor opleiding, levenslang leren en competentieontwikkeling voor werknemers en ondernemers. Dit ook met het oog op een impactvol opleidingsoffensief voor meer productiviteitsgroei en meer werkbaar werk.

We bundelen alle rechten van de werknemer in één persoonlijke en overzichtelijke digitale portefeuille (het **opleidingstegoed**). We breiden dit bestaande opleidingstegoed in samenwerking met partners verder uit met andere opleidingsrechten (o.a. onderwijsincentives zoals verlaagde inschrijvingsgelden en sectorale incentives) en moedigen het gebruik ervan door werknemers verder aan via gerichte communicatie-acties en campagnes.

Om burgers maximaal gebruik te laten maken van hun opleidingsrechten, voorzien we tevens een **gebruiksvriendelijk platform** met een overzicht van alle mogelijke opleidingen en zoeken daarvoor afstemming en synergiën over de beleidsdomeinen heen.

Vorming en opleiding is een exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen. We vragen aan de federale regering om de '**Federal Learning Account**'-tool te schrappen. Deze is administratief belastend voor ondernemingen en ligt niet in lijn met het regionale beleid, in het bijzonder de werking van het Vlaams Opleidingsverlof.

Leercultuur in Vlaanderen versterken

De inspanningen op vlak van opleiding en omscholing moeten gekaderd worden binnen een breed strategisch programma gericht op de versterking van het levenslang leren in Vlaanderen. Om de vele ambities in het opleidingsoffensief te realiseren, is het nodig om de versnippering van bevoegdheden, instrumenten, domeinen en partners te overstijgen.

Het **Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen** wordt daarom verder uitgebreid tot een vraaggestuurd expertisecentrum op het snijvlak van onderzoek, beleid en werkveld dat expertise opbouwt en deze op een laagdrempelige manier ter beschikking stelt van het werkveld. Binnen haar opdracht zal het expertisecentrum onder meer inzetten op het informeren, sensibiliseren en professionaliseren van brugfiguren, op het optimaliseren van de impact van leren (impactvolle leerwegen) en op het verder uitbouwen van data, monitoring en onderzoek rond levenslang leren in Vlaanderen.

Ook met de **ESF-oproepen Leerecosystemen** maken we werk van een leercultuur in Vlaanderen en maken we de omslag naar een lerende samenleving die mensen en lokale gemeenschappen veerkrachtiger maakt. Leerecosystemen zijn hiervoor een hefboom, door jong en oud levensechte contexten te bieden waarbinnen zij al doende hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Van hieruit worden ze op weg gezet om een persoonlijk leerpad vorm te geven dat verschillende contexten om te leren combineert.

De werking van het **Partnerschap Levenslang Leren** wordt geheroriënteerd naar een jaarlijks expertenforum dat zich buigt over huidige en toekomstige competentienoden (zie eerder).

Optimaliseren en uitbreiden van duaal leren

We optimaliseren en breiden het duaal leren uit in het **secundair onderwijs**, zowel in **arbeidsmarktgerichte richtingen als in richtingen met dubbele finaliteit**.

- Om duaal leren in het technisch onderwijs (dubbele finaliteit) te faciliteren, flexibiliseren we de voorwaarden.
- We hanteren bij de optimalisering van duaal leren een maatgerichte aanpak op basis van een lokale analyse van vraag en aanbod door het departement WSE.
- We versterken het imago van duaal leren als een volwaardige leerweg die ook voor sterke leerlingen veel mogelijkheden biedt. We bestendigen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen in hun decretale opdrachten voor duaal leren.
- We ondersteunen ondernemingen in alternerende en duale opleidingen. We vragen aan de federale regering om de drempels voor duaal leren in de federale regelgeving weg te werken, bijvoorbeeld inzake de arbeidsongevallenverzekering en weekend- en vakantiewerk. We vragen ook aan de federale regering om de startbaanverplichting af te schaffen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

COMPETENTIES, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	79.487	-9.074	70.413	79.487	-9.074	70.413
Toelagen (interne stromen (IS))	188.076	-555	187.521	188.076	-555	187.521
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	267.563	-9.629	257.934	267.563	-9.629	257.934

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het ISE 'Competenties' is het enige ISE onder het beleidsveld 'Competenties'. Onder dit ISE bevinden zich zes uitgavenartikelen: voor het Vlaams Opleidingsverlof en de Opleidingscheques, voor het Expertisecentrum Levenslang Leren, voor de Mentorkortingen, voor Kwalificerend Werkplekleren, en ten slotte voor Opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO. Daarnaast bevat dit ISE ook één toelage-artikel voor VDAB.

In paragraaf 1.3.1 worden alle bovenvermelde begrotingsartikels meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE daalt bij BO 2025 met 9.629 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2024. Twee belangrijke bewegingen liggen aan de grondslag van deze daling. Het krediet neemt af met 9.050 keuro bij de ESR-uitgaven, ten gevolge van de rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies. Daarnaast is er ook een daling bij de toelagen met 555 keuro omwille van een compensatie van VDAB naar AWI.

1.3.1. Departement WEWIS

Uitgavenartikelen

TBO-1TIE2VB-WT - BETAALD EDUCATIEF VERLOF + START-EN STAGEBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de realisatie van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt' - luik 'Inzetten op doelmatige opleidingsincentives'.

Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Vlaams Opleidingsverlof

Het Vlaams Opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers uit de privésector mogen op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een erkende opleiding te volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag (21,30 euro per goedgekeurd opleidingsuur) terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, werd het gemeenschappelijk initiatiefrecht (een relancemaatregel in het schooljaar 2021-2022), waarbij ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams Opleidingsverlof, de voorbije jaren doorgetrokken naar de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025.

We verankeren het recht op opleiding voor werknemers via zowel het individueel als het gemeenschappelijk initiatiefrecht bij het Vlaams opleidingsverlof (VOV). We hervormen het VOV met nadruk op knelpuntberoepen. We waken erover dat het VOV gericht wordt op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit en bijgevolg niet meer gericht is op bedrijfsinterne opleidingen in de huidige job. Ook misbruiken zoals brokerconstructies sluiten we uit.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. Deze maatregel werd hervormd en afgestemd met de andere Vlaamse opleidingsincentives conform het VESOC-akkoord opleiding. De maatregel werd vanaf 1 september 2019 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

De opleidingscheque kan door kort- en middengespoolden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uitmaakt van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	66.797	66.797
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	-5.900	-5.900
BO 2025	60.897	60.897

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In uitvoering van het Vlaams regeerakkoord 2024-2029 komen bedrijfsinterne opleidingen binnen de huidige job vanaf schooljaar 2025-2026 niet langer in aanmerking voor een tussenkomst in het kader van het Vlaams opleidingsverlof. Als gevolg daarvan verwachten we bij BO 2025 een minderuitgave van 5.000 keuro (cfr. Tabel NBR, lijn 'Rationalisering arbeidsmarktsubsidies') ten opzichte van BA 2024 voor deze maatregel. De geraamde kredietbehoefte voor het Vlaams opleidingsverlof voor 2025 komt dan op 59.824 keuro VAK/VEK.

Daarnaast voorzien we voorlopig voor 2025 een bijkomende minderuitgave van 900 keuro ten opzichte van BA 2024 op dit begrotingsartikel als gevolg van de rationalisering op arbeidsmarktsubsidies. (cfr. Tabel NBR, lijn 'Rationalisering arbeidsmarktsubsidies').

Dat geeft een geraamde kredietbehoefte van 1.073 keuro VAK/VEK bij BO 2025.

Voor de beide maatregelen samen komen de geraamde uitgaven daarmee op 60.897 keuro VAK/VEK bij BO 2025, een daling met 5.900 keuro VAK/VEK in vergelijking met BA 2024.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: Vlaams Opleidingsverlof	-5.000	-5.000	De beslissing bij BO 2025 om de bedrijfsinterne opleidingen uit te sluiten in het Vlaams Opleidingsverlof, opgenomen in het regeerakkoord, resulteert in een daling van de geraamde uitgaven met 5.000 keuro in 2025.
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies: opleidingscheques	-900	-900	De uitvoering van de rationalisering dient nog uitgewerkt te worden.
TOTAAL	-5.900	-5.900	

TBO-1TIE2VC-WT - EXPERTISECENTRUM INNOVATIEVE LEERWEGEN -
LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten van het Partnerschap Levenslang Leren en de middelen voor de uitvoering van het actieplan levenslang leren 'Koers naar een Lerend Vlaanderen', zoals bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 17 december 2021. Met andere woorden zijn dit de middelen die dienen om de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt' te realiseren.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap bouwt ook bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

Het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen bij het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie staat in samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	714	714
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	714	714

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Jaarlijks wordt een totaalbudget van 714 keuro VAK/VEK op dit begrotingsartikel voorzien.

Het budget is als volgt opgebouwd:

- Structurele werkingskosten (50 keuro);
- Vlaggenschip 1: naar een onderzoeksagenda Levenslang Leren (425 keuro);
- Vlaggenschip 2: naar een gesegmenteerde mobiliseringsstrategie (170 keuro);
- Beleidsmiddelen Levenslang Leren (69 keuro).

Bij BO 2025 wijzigt het budget niet ten opzichte van BA 2024.

TB0-1TIE2VD-WT - MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Werkgevers konden de doelgroepkorting voor mentors krijgen als ze jongeren lieten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldeden. De mentorkortingen werden geïntegreerd in de maatregel "Kwalificerend werkplekleren" (begrotingsartikel TB0-1TIE2VE-WT) die inging op 1 september 2023. Als gevolg daarvan werd de huidige maatregel mentorkortingen stopgezet op 1 juli 2023.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	42	42
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-42	-42
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Werkgevers kunnen nog tot 3 jaar na datum mentorkortingen aanvragen, maar de achterstallentpercentages bleken de afgelopen jaren negatief. Daarom voorzien we in 2025 geen budget meer op dit begrotingsartikel en stellen we het volledige bedrag van 42 keuro bij naar de algemene middelen.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Geen budget meer vereist door afschaffing maatregel	-42	-42	
TOTAAL	-42	-42	

TBO-1TIE2VE-WT - KWALIFICEREND WERKPLEKLAREN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Met de middelen op dit begrotingsartikel wordt uitvoering gegeven aan de maatregel kwalificerend werkpleklaren, die is ingegaan op 1 september 2023. Deze maatregel brengt 4 reeds bestaande maatregelen samen:

- De start- en stagebonus;
- De doelgroepvermindering voor de mentor;
- De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding;
- De doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit de arbeidsmarktfinaliteit van het secundair onderwijs.

De bestaande premies en kortingen werden geïntegreerd tot een eenvormige premie voor ondernemingen. Deze ondernemingen faciliteren op hun werkvloer het intensief werkpleklaren in het kader van kwalificerende opleidingen en stellen daarvoor een opgeleide mentor aan.

Daarnaast wordt een premie voorzien voor leerlingen in alternerende opleidingen binnen het secundair onderwijs.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	9.734	9.734
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.150	-3.150
BO 2025	6.584	6.584

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aangezien 2024 het eerste jaar is waarin de maatregel een volledig jaar zal gelopen hebben en de tool voor de uitbetalingen pas sinds het najaar 2024 actief is, wordt voor BO 2025 hetzelfde krediet aangehouden als bij BA 2024. We beschikken op dit moment immers over (te) weinig data op basis waarvan we de raming kunnen bijstellen.

Naar aanleiding van de rationalisering op de arbeidsmarktsubsidies, die afgesproken werd in het Regeerakkoord, zal ook de maatregel kwalificerend werkplekleren onderzocht worden naar functionaliteit. Zo krijgen we signalen vanuit de ondernemingen dat de maatregel zich moeilijk laat inpassen.

Het totale beschikbare budget bij BO 2025 komt zo neer op 6.584 keuro VAK/VEK.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rationalisering van de arbeidsmarktsubsidies	-3.150	-3.150	Bijstellingen naar aanleiding van onderzoek functionaliteit van de maatregel.
TOTAAL	-3.150	-3.150	

TBO-1TIE2VF-WT - OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA - VIVO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Inzetten op een opleidingsoffensief voor de arbeidsmarkt'.

Het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 bepaalden dat het opleidingsbeleid in de social profitsector versterkt dient te worden via sectorinstellingen, waarbij VIVO met de sectorale coördinatie wordt belast. Als gevolg hiervan omvat dit begrotingsartikel de kredieten die VIVO in deze coördinerende functie ondersteunen. In het licht van het kerntakendebat bij de VDAB werd deze maatregel in 2023 overgeheveld van VDAB naar Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	2.200	2.200
<i>Index</i>	18	18
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	2.218	2.218

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor BO 2025 wordt hetzelfde krediet aangehouden als bij BA 2024, namelijk 2.200 keuro VAK/VEK. Dit krediet wordt wel verhoogd met een index van 18 keuro. Het totale beschikbare krediet komt zo neer op 2.218 keuro VAK/VEK.

TBO-1TIE2VY-IS - VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De middelen op dit begrotingsartikel maken het VDAB mogelijk haar kernopdracht betreffende competentieversterking uit te voeren. VDAB voorziet op dit begrotingsartikel, naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen, ook de middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, de financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	188.076	188.076
<i>Index</i>	3.404	3.404
<i>Compensaties</i>	-3.959	-3.959
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	187.521	187.521

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 188.076 keuro VAK/VEK naar 187.521 keuro VAK/VEK bij begrotingsopmaak 2025, als gevolg van onderstaande bewegingen:

Op dit begrotingsartikel vindt een indexatie plaats van in totaal 3.404 keuro, onderverdeeld in twee componenten: 3.619 keuro index met een correctie van -215 keuro, ten gevolge de besparing van 50% op de index toegekend op niet-loonkredieten.

Ten aanzien van VLAIO (TC0-1TAB2ZZ-LO) wordt een terugname van 41 keuro geboekt, voor de tijdelijke financiering van een coördinator binnen het project transitiepunten.

Daarnaast wordt er 4.000 keuro overgedragen naar het begrotingsartikel dat de middelen voor de aanwervingsincentives bevat (TB0-1TDB2QH-WT). Het gaat hier om het tweede deel van de middelen voor jobcoaching bij VDAB die terugkeren naar de AWI-middelen bij BO 2025. Het eerste deel van 500 keuro keerde al bij BO 2024 terug.

De totale bijstelling bedraagt -daardoor 3.959 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TC0-1TAA2ZZ-LO	41	41	Terugname tijdelijke financiering van een coördinator binnen het project transitiepunten
Naar TB0-1TDE2QH-WT	-4.000	-4.000	Terugkeer tweede deel middelen voor jobcoaching naar AWI (eerste deel van 500 keuro bij BO 2024)
TOTAAL	-3.959	-3.959	

1.3.2. Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Ontvangsten

ESR 16.11: Aan bedrijven en diversen -503 keuro

De inschatting van de inkomsten uit de individuele beroepsopleidingen (IBO) blijven stabiel op 21.775 keuro met een inschatting van 7.441 trajecten.

De inkomsten uit opleidingen voor werknemers op verzoek van de werkgever, dalen met 503 keuro naar 1.000 keuro. Dit brengt het nieuwe totaal voor 2025 op 22.775 keuro.

ESR 39.10: Van e.g.-instellingen (esf regiedossiers) -9.028 keuro

De ontvangsten uit Europese subsidies ESF actordossiers (opleidingen, IBO) dalen met 9.028 keuro tot 18.806 keuro.

ESR 46.10: Toelagen -555 keuro (BO25 = 187.521 keuro TB0-1TIB2VY-IS)

Indexering: **+3.404 keuro**

Compensatie: **-3.959 keuro:**

Bij BA 2023 werd er 4.500 keuro gecompenseerd vanuit de aanwervingsincentives (JB0-1JDB2CH-WT) naar VDAB voor jobcoaching bij VDAB i.k.v. het werkgelegenheidsakkoord. In de nota Vlaamse Regering (VR 2022 2312 DOC.1529) wordt hiervoor 4.500 keuro voorzien in 2023 en 4.000 keuro in 2024. Bijgevolg vloeiده er, conform die beslissing van de Vlaamse Regering, 500 keuro terug naar de aanwervingsincentives bij BO 2024. De resterende **4.000 keuro** wordt bij BO 2025 terug gecompenseerd van de toelage van VDAB naar de aanwervingsincentives. Deze middelen worden in 2025 toegevoegd aan de middelen voor de nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

Daarnaast wordt er **+41 keuro** gecompenseerd van VLAIO naar VDAB. Het gaat om de terugname van de tijdelijke financiering van een coördinator binnen het project transitiepunten

ESR 76.32: Verkoop van bestaande gebouwen +7.905 keuro

Voor de begroting van 2025 wordt de geschatte verkoop van bestaande gebouwen geraamd op in totaal 22.860 keuro. Dit is een stijging van 7.905 keuro ten opzichte van vorig jaar.

Uitgaven

ESR 12.11: Algemene werkingskosten +3.412 keuro

De toename van de werkingskosten tot een totaal van 40.946 Keuro betreft een toename van de werkingskosten van de sectorale opleidingen, vnl. in uitbesteding (+ 3.286 keuro), zowel centraal als provinciaal

ESR 31.32: Algemene subsidies - 1.274 keuro

De exploitatiesubsidies aan niet-overheidsbedrijven dalen tot een totaal van 7.625 keuro. De daling is het gevolg van minder subsidies voor opleidingen Gezinszorg

(Social Profit - 568 keuro), de stopzetting subsidie VIVO (naar dept WSE -495 keuro) en een daling van de provinciale subsidies

ESR 34.31: Financiële tegemoetkomingen +425 keuro

De verschillende tegemoetkomingen aan cursisten (premies, reiskosten en kinderopvang) stijgen beperkt tot een totaal van 16.625 keuro

ESR 44.30: Bijdragen voor overige werkingskosten van het onderwijs (leertijd) -750 keuro

Daling van de kosten van de leertijd door een dalend aantal leercontracten in dit systeem.

ESR 72: Investerings uitgevoerd door andere sectoren dan de overheid +4.510 keuro

De investeringen in onze competentiecentra stijgen tot een totaal van 25.750 keuro, zijnde toename uitgaven Mastercampus Roeselare (+ 8.800 keuro) en een daling van de overige investeringen in gebouwen (-4.290 keuro)

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

	AO	TO	LO	(duizend euro)	
				VAK	VEK
BA 2024	2.382	369	0	70.256	67.511
Bijstelling BO 2025	-97	-66	0	3.900	3.900
BO 2025	2.285	303	0	74.156	71.411

Ontvangstenartikelen

TB0-9TAEAZZ-OP - ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit OP-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden omdat het mogelijks nog nodig is in de toekomst voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF.

Deze boekhoudkundige kwestie wordt binnen het Departement Financiën en Begroting nog verder uitgeklaard, waarna duidelijk zal zijn of dit begrotingsartikel al dan niet kan worden geschrapt.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

TB0-9TAXAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat het principiële recht aan jaarontvangst Europese middelen technische bijstand voor de Europese programma's, met als grootste programma het ESF-programma, zijnde ESF+ 2021-2027 en AMIF 2021-2027.

Daarnaast worden op dit begrotingsartikel sinds de fusie ook ontvangsten geboekt voor Europese programma's die lopen binnen het domein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	2.382	0	0
Bijstellingen BO 2025	-97	0	0
BO 2025	2.285	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Technische bijstand ESF+ 2021-2027

Het ESF+ programma is opgestart in 2021 en loopt tot 2027. Het totale goedgekeurde budget voor de technische bijstand bedraagt 13.005 keuro en zal gespreid ingezet worden over 7 jaren (van 2023 tot en met 2029). Dit brengt het jaarlijks budget op 1.858 keuro. Dit budget werd in 2024 ook reeds voorzien, waardoor en in 2025 geen wijziging (delta) moet voorzien worden.

Technische bijstand AMIF programma 2021-2027

Het AMIF programma 2021-2027 is opgestart in 2021 en loopt tot 2027. Het totale goedgekeurde budget voor de technische bijstand bedraagt 1.708 keuro en zal gespreid ingezet worden over 7 jaren (van 2023 tot en met 2029). Voor 2024 werd een bedrag van 244 keuro aan technische bijstand voorzien. Hetzelfde bedrag (nl. 1/7e) wordt opnieuw in 2025 voorzien. Bij BO 2025 dient voor dit programma dan ook geen bijpassing of vermindering te gebeuren.

Voor het vroegere departement Economie, Wetenschap en Innovatie worden op dit artikel algemene ontvangsten geboekt in het kader van specifieke Europese projecten waaronder TRAMI, BE READY, EP PERMED en ERA TALENT. Hiervoor wordt een daling van 97 keuro ingeschreven voor lager verwachte subsidies voor Be Ready, Trami en Era.

Het totaal te ontvangen budget voor de Europese programma's bij BO 2025 bedraagt daardoor 2.285 keuro.

TBO-9TAXTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel landen de terugvorderingen van lonen van personeelsleden met verlof voor opdrachten en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	369	0
Bijstellingen BO 2025	0	-66	0
BO 2025	0	303	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op dit ontvangstenartikel komen de volgende componenten toe die zijn geraamd op basis van de ontvangsten in 2023:

1. Het loon van één gedetacheerd personeelslid, tewerkgesteld bij de vzw Epos. Het loon van deze persoon wordt betaald door Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie, maar teruggevorderd voor 75%;
2. De ontvangsten die voortvloeien uit de facturatie DAC. Het departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie voert de loon-en sociale administratie uit voor de DAC-werkgevers. Werkgevers betalen op kwartaalbasis voor deze prestaties. Er wordt voorlopig een uitdoofscenario van 7% per jaar voorzien;
3. Andere mogelijke ontvangsten (bv: rechtsplegingsvergoeding en diversen).

Er wordt bij BO 2025 een ontvangst van 303 keuro geraamd op dit begrotingsartikel:

Ontvangsten	BO 2025
andere	51
DAC	160
EPOS	70
RPV	22
Totaal	303

Uitgavenartikelen

TB0-1TAE2ZZ-PA - PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit PA-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden aangezien het mogelijk in de toekomst nog nodig is voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF.

Deze boekhoudkundige kwestie wordt binnen het Departement Financiën en Begroting nog verder uitgeklaard, waarna duidelijk zal zijn of dit begrotingsartikel al dan niet kan worden geschrapt.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

TB0-1TAE4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsfonds werd opgericht via een bepaling in het decreet tot begeleiding van de aanpassing van de Begroting 2012 (hoofdstuk3).

Het begrotingsartikel (TB0-1TAE4ZZ-WT) laat toe de extern teruggevorderde werkingsuitgaven (ontvangstenzijde TB0-9TAXTZZ-OW) vanuit het begrotingsfonds opnieuw in te zetten voor werkingsuitgaven.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	21	21
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	21	21

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De aan dit artikel toegewezen ontvangsten worden bij BA 2024 geraamd op 244 keuro. Het betreft inkomsten voor DAC, rechtplegingsvergoedingen en andere.

De uitgaven bij BO 2024 werden geraamd op 21 keuro. Deze raming blijft behouden bij BA 2024.

De voor dit artikel toegewezen ontvangsten worden bij BO 2025 geraamd op 233 keuro.

De uitgaven bij BO 2025 worden constant gehouden op 21 keuro, gezien het uitgaveritme in 2023. Het saldo neemt hierdoor toe tot 1.881 keuro

TBO-1TAE4ZZ-WT	(VR) VAK	(VR) VEK
<i>Saldo 31/12/2022</i>	1.239	1.239
Ontvangsten BU 2023	226	226
Uitgaven BU 2023	19	19
<i>Saldo 31/12/2023</i>	1.446	1.446
Ontvangsten BA 2024	244	244
Uitgaven BA 2024	21	21
<i>Saldo 31/12/2024</i>	1.669	1.669
Ontvangsten BO 2025	233	233
Uitgaven BO 2025	21	21
<i>Saldo 31/12/2025</i>	1.881	1.881

TB0-1TAX2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	39.047	39.047
<i>Index</i>	779	779
<i>Compensaties</i>	913	913
<i>Andere bijstellingen</i>	2.366	2.366
BO 2025	43.105	43.105

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet op dit begrotingsartikel neemt toe met 4.058 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2024.

Door de indexatie van de loonkredieten naar aanleiding van een spilindexoverschrijding stijgt het totale loonkrediet ten opzichte van BA 2024 met 779 keuro.

In uitvoering van het sectoraal akkoord 2020-2022 wordt 541 keuro aan de loonkredieten toegevoegd.

Er wordt voorzien in de recurrente financiering van de aanwervingen die door de Vlaamse Regering werden beslist. Daartoe worden bij BO 2025 volgende kredieten gecompenseerd vanuit de werkingsmiddelen van het departement: 109 keuro voor de uitbreiding van de personeelscapaciteit bij het ESF, 142 keuro voor aanwervingen in het kader van het beheer van de jobbonus en de jobbonusPLUS, en 200 keuro voor aanwervingen voor het beheer van de maatregel Individueel Maatwerk.

79 keuro, waarmee de aanwerving van een tijdelijk personeelslid in het kader van het werkgelegenheidsakkoord werd gefinancierd, wordt teruggezet naar Focus op Talent (begrotingsartikel TB0-1TDE2SC-WT).

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 voorziet in de versterking van de Vlaamse Sociale Inspectie met 30 inspecteurs voor de bestrijding van discriminatie en uitbuiting op de arbeidsmarkt. Hiervoor wordt 2.600 keuro vrijgemaakt (cfr. Tabel NBR, lijn 'Hervormen sociale economie en versterken sociale inspectie'), waarvan 2.338 keuro loonkredieten op dit begrotingsartikel ingeschreven worden en 262 keuro werkingsmiddelen op begrotingsartikel TB0-1TAX2ZZ-WT.

In het kader van de verhoogde inspanning op het vlak van innovatie en onderzoek wordt 117 keuro uitgetrokken voor de aanwerving van een bijkomend personeelslid (cfr. Tabel NBR, lijn 'Innovatie en ontwikkeling' onder de rubriek 'Welvarend Vlaanderen').

De geraamde loonuitgaven voor de Europese projecten TRAMI (-43 keuro), ERA Talent (-24 keuro) en BE READY (-22 keuro) dalen met in totaal 89 keuro.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2SC-WT	-79	-79	Terugzetting loonkost tijdelijk personeelslid
Van TB0-1TAX2ZZ-WT	142	142	Financiering structurele personeelsuitbreiding Jobbonus(PLUS)
Van SG0-1SKC2TG-PR	541	541	Uitvoering sectoraal akkoord 2020-2022 (
Van TB0-1TAX2ZZ-WT	109	109	Financiering structurele personeelsuitbreiding ESF
Van TB0-1TAX2ZZ-WT	200	200	Financiering aanwervingen in het kader van Individueel Maatwerk.
TOTAAL	913	913	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
30 VTE extra sociale inspectie dienstencheques en economische migratie	2.338	2.338	Bijkomende loonkredieten voor de versterking van de sociale inspectie. Deze bijstelling is opgenomen in het Regeerakkoord.
Innovatie	117	117	Budget voor de aanwerving in het kader van verhoogde investeringen in innovatie en ontwikkeling. Deze bijstelling is opgenomen in het Regeerakkoord.
Project BE READY	-22	-22	De geraamde loonuitgaven voor deze Europese projecten dalen met 89 keuro
Project TRAMI	-43	-43	
Project ERA Talent	-24	-24	
TOTAAL	2.366	2.366	

TB0-1TAX4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel TB0-9TAXTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de uitbetaling van wedden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	734	734
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-611	-611
BO 2025	123	123

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2025 worden er loonuitgaven voorzien ten belope van 123 keuro VAK/VEK op dit fonds. Dit is 611 keuro minder dan bij BA 2024. Het gaat enerzijds om de loonuitgaven van enkele maanden van een aantal personeelsleden die werkzaamheden verrichten in het kader van de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, het administratief beheer en de controle van ESF-materies, en anderzijds om de loonkost van vervangers van personeelsleden met verlof voor opdracht en/of waarvan het salaris ten laste wordt genomen door andere overheden of vakorganisaties.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Loonuitgave BO 2025	-611	-611	
TOTAAL	-611	-611	

TBO-1TAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen. De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	30.454	27.709
<i>Index</i>	284	284
<i>Compensaties</i>	-94	-94
<i>Andere bijstellingen</i>	263	263
BO 2025	30.907	28.162

Bij BO 2025 wordt opnieuw een index toegekend voor het begrotingsartikel van de werkingskredieten. In totaal gaat het om 284 keuro in VAK en VEK.

Er worden daarnaast compensaties doorgevoerd ten belope van 94 keuro. Zie detail in onderstaande tabel.

Tot slot worden de werkingskredieten via bijstelling aangevuld

- met middelen voor de rugzakjes voor de aanwerving van 30 extra Sociale Inspecteurs, zoals voorzien in het nieuwe regeerakkoord 2024-2029.
- met middelen om de positie van Vlaanderen als innovatieleider te versterken
- Tot slot werd de subsidie van Be Ready aangepast.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar TB0-1TDE2SC-WT	-9	-9	Terugzetten compensatie BA 2023 naar TB0-1TDB2SC-WT - werkingskosten tijdelijke aanwerving personeelslid i.k.v. het werkgelegenheidsakkoord
Naar TB0-1TAX2ZZ-LO	-109	-109	Compensatie voor financiering jaarkost extra personeel ESF
Naar TB0-1TAX2ZZ-LO	-142	-142	Compensatie naar de loonmiddelen voor de financiering van de structurele personeelsuitbreiding jobbonus(PLUS) met 3 VTE
Van TB0-1TBE2AN-PR	450	450	Compensatie van competitiviteitsprovisie voor kost samenwerking Digitaal Vlaanderen
Naar TB0-1TBE2AL-PR	-77	-77	Terugzetten gecompenseerde middelen BO 2024 voor eenmalige kost rugzakjes bij aanwerving personeelsleden economische migratie/Borealis-dossier
Naar TB0-1THC2TA-WT	-7	-7	Terugzetten gecompenseerde middelen BO 2024 voor eenmalige kost rugzakjes bij aanwerving personeelsleden voor ondersteuning lokaal activeringspact
Naar TB0-1TAX2ZZ-LO	-200	-200	Compensatie naar de loonkredieten voor financiering aanwervingen i.h.k.v. Individueel Maatwerk
TOTAAL	-94	-94	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
30 VTE extra sociale inspectie dienstencheques en economische migratie	262	262	Opgenomen in het Regeerakkoord
Innovatie	9	9	Werkingskredieten in het kader van het versterken van de positie van Vlaanderen als innovatieleider
BE READY - Bijstelling van 9 keuro naar 1 keuro	-8	-8	Aanpassing subsidie EWI –BE-READY
TOTAAL	263	263	

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

TB0-1TB2AL-PR – PROVISIE MAATREGELEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten ter ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2024	7.685	7.796
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-246	1.819
<i>Andere bijstellingen</i>	-6.300	-7.490
BO 2025	1.139	2.125

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

In 2025 gaat een nieuwe generatie sectorconvenanten en addenda van start. Voor de vastlegging hiervan wordt vanuit deze provisie een compensatie doorgevoerd van 3.530 keuro VAK naar het begrotingsartikel van de sectorfondsen (TB0-1TDE2SB-WT). 2.030 keuro hiervan is voorzien voor de financiering van de sectorconvenanten en 1.500 keuro voor de addenda 'duaal leren'.

Er vinden bij BO 2025 echter ook compensaties plaats naar deze provisie. Zo vindt er een compensatie plaats ten belope van 3.207 keuro VAK en 1.742 keuro VEK. Het betreft hier het vrijgekomen krediet van de transitiepremie.

Daarnaast wordt er 77 keuro gecompenseerd vanuit het artikel van de lonen naar deze provisie. Het betreft hier de terugkeer van middelen die in 2024 naar het begrotingsartikel dat werkingsmiddelen bevat, zijn gecompenseerd voor de eenmalige financiering van de 'rugzakjes' bij de aanwerving van extra personeelsleden bij de

afdeling economische migratie voor een versterking van de aanpak van sociale fraude in het licht van het Borealis-dossier.

Ten slotte is er een bijstelling van 6.300 keuro VAK en 7.490 keuro VEK naar de algemene middelen. Deze bijstelling werd afgesproken in het kader van de opmaak van het regeerakkoord en het bijhorende budgettaire kader. Het gaat hier om een technische correctie op de onderbenutting op de provisie. Deze inspanning gebeurt in het licht van de rationalisering van de middelen van de eigen overheid zoals voorzien in het Centenboekje dat als bijlage dient bij het Vlaams regeerakkoord 2024-2029.

Cumulatief daalt het budget op de provisie 'Werk' dus met 6.546 keuro VAK en 5.671 keuro VEK. Dit brengt het totale budget van 7.685 keuro VAK en 7.769 keuro VEK bij BA 2024 naar 1.139 keuro VAK en 2.125 keuro VEK bij BO 2025.

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2QJ-WT	3.207	1.742	Compensatie van het vrijkomend krediet bij de transitiepremie naar de Werkprovisie
Naar TB0-1TDE2SB-WT	-2.030	0	Terugzetten basisbudget voor de sectorfondsen dat bij BO 2024 naar deze provisie 'Werk' werd gecompenseerd
Van TB0-1TAX2ZZ-WT	77	77	Terugzetten gecompenseerde middelen BO 2024 voor eenmalige kost rugzakjes bij aanwerving personeelsleden economische migratie/Borealis-dossier
Naar TB0-1TDE2SB-WT	-1.500	0	Verlenging van de Addenda Duaal leren
TOTAAL	-246	1.819	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Technische correctie - onderbenutting werkgelegenheidsprovisie	-6.300	-7.490	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
TOTAAL	-6.300	-7.490	

TB0-1TBE2AN-PR – COMPETITIVITEITSPROVISIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze provisie werd in het leven geroepen naar aanleiding van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid'.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	5.341	4.059
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	13.751	13.751
<i>Andere bijstellingen</i>	-19.000	-17.810
BO 2025	92	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanuit de competitiviteitsprovisie wordt een compensatie gedaan naar de werkmiddelen van het departement, meer precies de IT-middelen, van 450 keuro VAK/VEK voor de financiering van de samenwerking van Digitaal Vlaanderen in het kader van het nieuwe dienstenchequesysteem.

Daarnaast wordt er 1.350 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het artikel van de dienstencheques ter compensatie van de rentekost die daar aangerekend wordt op het voorschot dat door het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie wordt betaald aan de uitgiftemaatschappij.

Aan de andere kant zorgt de uitdoof van de maatregel van de GESCO's en de DAC voor twee inkomende compensaties (van 223 keuro VAK/VEK en 728 keuro VAK/VEK respectievelijk).

Er is ook een inkomende compensatie van 14.600 keuro ten gevolge van de opheffing van de buffer, die bij BA 2019 voorzien was voor een eventuele meerkost voor de doelgroepvermindering jongeren op het artikel van de doelgroepverminderingen sociale zekerheid. Dit geld vertrekt via een bijstelling echter opnieuw naar de algemene middelen als compensatie voor de meerkost die het nieuwe model van de dienstencheques met zich meebrengt. Dit heeft netto dus geen impact op het budget van de competitiviteitsprovisie.

Ten slotte is er nog een bijstelling van 4.400 keuro VAK en 3.210 keuro VEK naar de algemene middelen. Deze bijstelling werd afgesproken in het regeerakkoord en de bijhorende budgettaire tabel. Het gaat om een technische correctie, waarbij de onderbenutting op de competitiviteitsprovisie wordt weggewerkt. Deze inspanning gebeurt in het licht van de rationalisering van de middelen van de eigen overheid zoals voorzien in het Centenboekje dat als bijlage dient bij het Vlaams regeerakkoord 2024-2029.

Finaal daalt het krediet dus van 5.341 keuro VAK en 4.059 keuro VEK bij BA 2024 naar 92 keuro VAK en 0 keuro VEK bij BO 2025.

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van TB0-1TDE2QA-WT	14.600	14.600	Compensatie buffer jongeren voor opvangen meerkost nieuw systeem dienstencheques
Naar TB0-1TAX2ZZ-WT	-450	-450	Compensatie naar dienstencheques voor kost samenwerking Digitaal Vlaanderen

Naar TB0-1TDE2RA-WT	-1.350	-1.350	Compensatie rentekost nieuw contract uitgiftmaatschappij dienstencheques
Van TB0-1TDE2QH-WT	223	223	Vrijkomend krediet door uitdoof GESCO
Van TB0-1TDE2QH-WT	728	728	Vrijkomend krediet door uitdoof DAC
TOTAAL	13.751	13.751	

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Technische correctie - onderbenutting competitiviteitsprovisie	-4.400	-3.210	Deze bijstelling is opgenomen in het regeerakkoord
Buffer doelgroepvermindering jongeren wordt ingezet voor meerkost dienstencheques	-14.600	-14.600	
TOTAAL	-19.000	-17.810	

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
AO	Algemene Ontvangsten
DAC	Derde Arbeidscircuit
GESCO	Gesubsidieerde contractuelen
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LEED	Local Employment and Economic Development
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
NBR	Netto Beleids Ruimte
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PIAAC	Programme for the International Assessment of Adult Competences
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RRF	Recovery and Resilience Facility
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwork Arbeidsmarktrapportering
WT	Werkings en Toelagen (ESR-aggregaat)
VABN	Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Departement Werk en Sociale Economie

Nr.	NAAM INITIATIEF	AARD	INHOUD	PLANNING/ STAND ZAKEN	VAN	DATUM INWERKING TREDING
	Jobbonus					
1.	Opheffing jobbonus	decreet	Opheffing van de jobbonus in functie van federale belastinghervorming	On hold		
	Economische migratie					
2.	Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende de creatie van een elektronisch platform inzake de gecombineerde verblijfsaanvraagprocedure met het oog op de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, de aanvraagprocedure voor buitenlandse werknemers en zelfstandigen en in het kader van de coördinatie van het beleid inzake de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse werknemers en zelfstandigen	Instemmings-decreet	Uitbreiding samenwerkingsakkoord (fase 3) opdat ook de arbeidskaarten en de beroepskaarten via het uniek loket kunnen worden aangevraagd	RVS 10/07/2024 advies verwerkt. Wachten op agendering def. goedkeuring	-	Te bepalen

3.	Samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap over de coördinatie van het beleid voor de toekenning van arbeidsvergunningen en voor de toekenning van de verblijfsvergunning, alsook de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse werknemers	Instemmingsdecreet	Omzetting 2024/1233	richtlijn	single	permit	Nog op te starten
4.	Besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers	Wijzigingsbesluit	Punctuele aanpassingen, omzetting permit richtlijn 2024/1233, (invoering erkend referentensysteem?)		single		Nog op te starten
5.	Ministerieel Besluit van 1 september 2023 houdende vaststelling van de lijst van middengeschoolde functies waarvoor een structureel tekort aan arbeidskrachten bestaat	MB	Actualisering dynamische migratielijst middengeschoolden op basis van de behoeften arbeidsmarkt				Nog op te starten (uiterlijk sept 2025)
	Ketenaansprakelijkheid						
6.	BVR uitvoering ketenaansprakelijkheid	Besluit	Opvragen documenten ketenaansprakelijkheid		voor	controle	on hold

7.	Decreet ketenaansprakelijkheid	wijzigingsdecreet wet 30/04/1999	Verstrenging ketenaansprakelijkheid illegale tewerkstelling	on hold	01/01/2025
8.	BVR Au Pairs	Besluit	Uitwerking erkenningsregeling au pair-bureaus	Nog op te starten (in afwachting van uitwerking federaal statuut)	
Dienstencheques					
9.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de aanschafprijs	Wijzigingsbesluit	Verhoging en indexering aanschafprijs DC	Nog op te starten	1/1/2025
10.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de afschaffing fiscaal voordeel	Wijzigingsbesluit	Aanpassing DC-regelgeving aan afschaffing fiscaal voordeel in WIB, o.a. afschaffen fiscale attesten in loop 2026	Nog op te starten, einde 2025	
Thematische verloven					
11.	BVR tot wijziging van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 juli 2016 tot toekenning van onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet	Wijzigingsbesluit	Toevoeging van het VRMI aan het toepassingsgebied van Vlaams zorgkrediet	VR 1 goedgekeurd	Te bepalen

12.	Besluit Vlaamse Regering Opheffing aanmoedigingspremie ikv landingsbanen social profit	Wijzigingsbesluit	Selectiever en doelmatiger inzetten	1 maart 2025
13.	BVR tot wijziging van Besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2002 houdende hervorming van het stelsel van de aanmoedigingspremies in de privé-sector	Wijzigingsbesluit	Selectiever en doelmatiger inzetten	1 maart 2025
14.	BVR tot wijziging van Besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2002 tot instelling van de aanmoedigingspremies in Vlaamse private sociale profitsector	Wijzigingsbesluit	Selectiever en doelmatiger inzetten	1 maart 2025
Reorganisatie				
15.	BVR tot overdracht van personeel van Dept WSE naar Dept EWI (dat nieuwe naam WEWIS heeft vanaf 1/1/2025)		Dossier ligt bij SG EWI voor adviesvraag IF	1 januari 2025
16.	Decreet tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement	Aanpassing sectorale nieuwe naam dept.	regelgeving aan Ontwerp klaar voor adviesvraag IF (na aanpassing door DEWI): dossier wordt samengenomen voor adviesvraag IF met het BVR	1 januari 2025 (retroactief)

17.	BVR tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement		Aanpassing sectorale regelgeving aan nieuwe naam dept.	Ontwerp klaar in oktober 2024 voor adviesvraag IF	1 januari 2025 (retroactief)
Opleidingsincentives					
18.	Decreet tot wijziging van de herstellwet van 22 januari 1985	wijzigingsdecreet	Optimalisatie van het operationeel proces (cfr. nauwgezetheid en sanctie werknemer, ...)	Wordt opgestart	1 september 2025
19.	Besluit Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018	Wijzigingsbesluit	Optimalisatie van het operationeel proces en uitvoering geven aan het Regeerakkoord	Wordt opgestart	1 september 2025
20.	Ministerieel Besluit administratieve verplichtingen		Optimalisatie van het operationeel proces en uitvoering geven aan het Regeerakkoord		
21.	Ministerieel Besluit – beoordelingssysteem		Optimalisatie van het operationeel proces en uitvoering geven aan het Regeerakkoord		

22.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, wat betreft de optimalisatie van het operationele proces	Wijzigingsbesluit	Technische aanpassingen aan procedure in BVR van 21/12/2018	VOV	aangepast n.a.v. SERV, na goedkeuring kabinet tweede principiële goedkeuring VR	1 januari 2025
23.	Besluit Vlaamse Regering Opleidingscheques	Wijzigingsbesluit	Doelmatiger inzetten van opleidingscheques			1 september 2025
24.	Besluit Vlaams Opleidingsverlof	wijzigingsbesluit	Knelpuntgerichte opleidingen			Te bepalen
Beroepskwalificerende trajecten						
25.	Decreet tot wijziging van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitsstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een	wijzigingsdecreet	Decretale rechtsgrond voor de verwerkingen van persoonsgegevens en registratie in de LED	IF		Te bepalen

	gemeenschappelijk kwaliteitskader				
	Programmadecreet				
26.	Programmadecreet bij de decreet begroting		- Diverse besparingsmaatregelen 1) Gesco en DAC 2) Sectorale korting dienstboden 3) Gewone doelgroepvermindering zittende ouderen 4) Vlaams opleidingsverlof	Najaar 2024 In voorbereiding	01/01/2026
	Derde Arbeidscircuit				
27.	Opheffingsbesluit	BVR	- beëindigingsregeling DAC	Najaar 2024	te bepalen

2. VDAB

Nr.	NAAM INITIATIEF	AARD	INHOUD	PLANNING/ STAND ZAKEN	VAN	DATUM INWERKIN GTREDING
	Wijziging samenstelling Raad van bestuur					
1.	Wijziging BVR van 31 maart 2006 houdende vaststelling van het ledenaantal en de samenstelling van de raad van bestuur van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	BVR	Vermindering aantal leden aanleiding van regeerakkoord	RvB naar In voorbereiding		Te bepalen

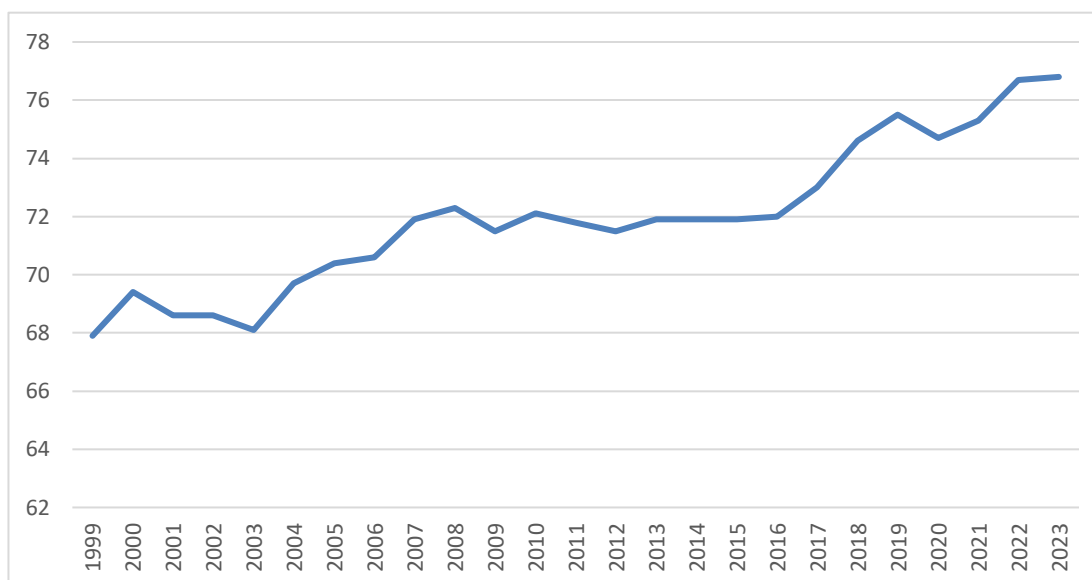
	samenwerkingsakkoord Vlaanderen/Wallonië				
2.	Ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden	decreet	Samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië ifv het bevorderen van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden kracht van wet geven via een instemmingsdecreet	In voorbereiding	Te bepalen
	Samenwerkingsakkoord decreet activering leefloongerechtigde via verplichte inschrijving bij VDAB				
3.	Decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	decreet	Deels afgerond, Opstellen van een samenwerkingsakkoord met het werkingskader.	In voorbereiding	Te bepalen
	Decreet samenwerking partnerschappen				
4.	Decreet duurzaam partnerschap Werk/ lokaal samenwerkingsmodel	decreet	Juridische basis voor data-uitwisseling tussen partners onderling.	In voorbereiding	te bepalen
	Decreet dataregie				
5.	Wijziging VDAB-decreet wat betreft de rol van dataregisseur	decreet	Concretisering en verankering dataregisseur in het VDAB-decreet	rol In voorbereiding	te bepalen

IX.BIJLAGE 'ISE INDICATOREN'

1. ISE Activering binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: werkzaamheidsgraad algemene bevolking van 76,8% in 2023

De werkzaamheidsgraad is een algemeen geldende indicator die gebruikt wordt om activering in kaart te brengen. Ze wordt sinds jaren internationaal gemeten en gemonitord op een identieke manier. Binnen het beleidsdomein geniet deze indicator een centrale plaats als prestatie-informatie van het gevoerde beleid, zij het op een hoog niveau en mogelijk met een effect dat pas na enkele jaren zichtbaar wordt, en ook beïnvloed kan worden door andere actoren en factoren.

Noot: * In 2017 en 2021 werd de EAK grondig hervormd, wat zorgt voor een breuk in de resultaten. De evolutie moet bijgevolg met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Bron: DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

Benaming	De werkzaamheidsgraad van de algemene bevolking (20-64 jaar)
Definitie	De werkzaamheidsgraad of werkgelegenheidsgraad meet het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). Deze kritische prestatie-informatie-indicator wordt al jaren gemonitord door het beleidsdomein en beantwoordt aan een duidelijke beleidsdoelstelling, zoals onder meer ook opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029. De indicator heeft een directe link met de strategische doelstelling om talent aan het werk te krijgen op een inclusieve arbeidsmarkt. Hoewel externe factoren zoals mondiale crises of beleid op andere niveaus deze indicator kunnen beïnvloeden, kunnen we aannemen

	dat het Vlaamse beleid een belangrijke stuwende kracht heeft en is het de voornaamste indicator om het beleid te monitoren.
Laatste gekende waarde	In 2023 bedroeg de werkzaamheidsgraad van 20-64-jarigen 76,8% . De EAK-survey werd afgenomen doorheen het jaar 2023 (4 kwartalen) en het gaat hier over een jaarresultaat.
Streefwaarde	Deze legislatuur streven we naar een werkzaamheidsgraad van 80% of hoger .
Beleidsmatige relevantie	De werkzaamheidsgraad is een <i>effectindicator</i> , die voor het afgelopen jaar een algemeen beeld geeft van de mate waarin het beleid de activering van de bevolking tussen 20 en 64 jaar ondersteunt, zonder dat de resultaten één-op-één de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen binnen de ISE weerspiegelen. Outputindicatoren per maatregel of doelgroep worden zo consistent mogelijk ontwikkeld, maar kunnen een eigen finaliteit hebben. Als overkoepelende indicator is de effectindicator 'werkzaamheidsgraad' dus gepaster dan alternatieve outputindicatoren.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de werkzaamheidsgraad als effectindicator de volledige ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Activering. Directe outputindicatoren op niveau van de ISE nemen we hier niet op, maar worden in andere documenten gemonitord. Zo werd een dashboard opgesteld via het open dataportaal: https://opendata.wse.vlaanderen.be/pages/werkzaamheidsmonit-or3/</i>
Berekeningswijze	De indicator wordt stabiel gemeten over de tijd heen en wordt jaarlijks geüpdatet. Kwartaalcijfers zijn ook voorhanden, maar we kiezen hier voor het jaargemiddelde. Men berekent de totale werkzaamheidsgraad als het aandeel van de werkende mensen (voltijds of deeltijds) binnen het totaal van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar (de arbeidspopulatie). Meer info over de berekeningswijze: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad/metadata-werkzaamheidsgraad
Bron	DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK De EAK-survey wordt uitgevoerd door Statbel en de data wordt aangeleverd aan DWSE/Steunpunt Werk. De indicatoren worden verder gedeeld met Statistiek Vlaanderen voor onder andere de lijst met Vlaamse Openbare Statistieken. Meer info: https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak

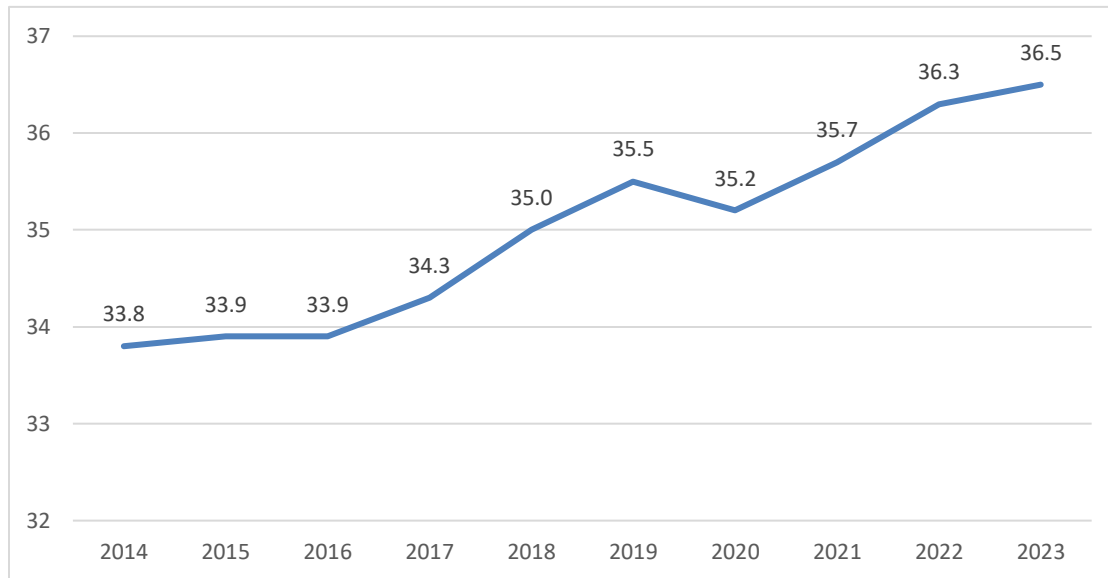
Meetfrequentie	De EAK-survey wordt jaarlijks uitgevoerd en geanalyseerd. De data van het voorgaande jaar zijn voor DWSE beschikbaar in het tweede kwartaal van het huidige jaar.
Kwaliteits-beoordeling	De werkzaamheidsgraad wordt opgenomen als een openbare statistiek: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkzaamheidsgraad. De data wordt aangeleverd via het Steunpunt Werk, zoals ook in de bronvermelding en metadata wordt beschreven. Ook op de website van het Steunpunt Werk wordt de werkzaamheidsgraad gerapporteerd: https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/trendindicatoren-vlaamse-arbeidsmarkt-werkzaam-werkloos. Ook het internationaal perspectief wordt weergegeven: https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/vlaanderen-binnen-europa-werkzaamheid De data wordt ook door Eurostat verspreid: https://ec.europa.eu/eurostat. Ook federaal wordt er over deze data gerapporteerd: https://www.indicators.be/nl/t/G08/Waardig_werk_en_economische_groei
Reeds gebruikt in andere documenten	De indicator wordt jaarlijks gemonitord via de EAK-survey (enquête naar de arbeidskrachten) en is gelinkt met de doelstelling om zoveel mogelijk mensen op beroepsactieve leeftijd te laten participeren aan de arbeidsmarkt. Jaarlijks publiceert DWSE in samenwerking met het Steunpunt Werk een Trendrapport rond kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, waar de werkzaamheidsgraad van de algemene bevolking steevast als referentiepunt wordt opgenomen. Een korte samenvatting, alsook het rapport kan men hier terugvinden: https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie/bijdragen-van-het-kennisplatform/trendrapport-2023-kwetsbare-groepen-op-de-vlaamse-arbeidsmarkt. De werkzaamheidsgraad wordt – als uitgangspunt van onderzoek – vaak aangehaald in documenten en presentaties binnen het beleidsdomein: https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie

2. ISE Loopbanen binnen het beleidsdomein Werk

Indicatoren:

- De gemiddelde loopbaanlengte lag in 2023 op 36,5 jaar.
- Over de werkbaarheid rapporteren we met een focus op de combinatie arbeid-privé. In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk-privécombinatie.

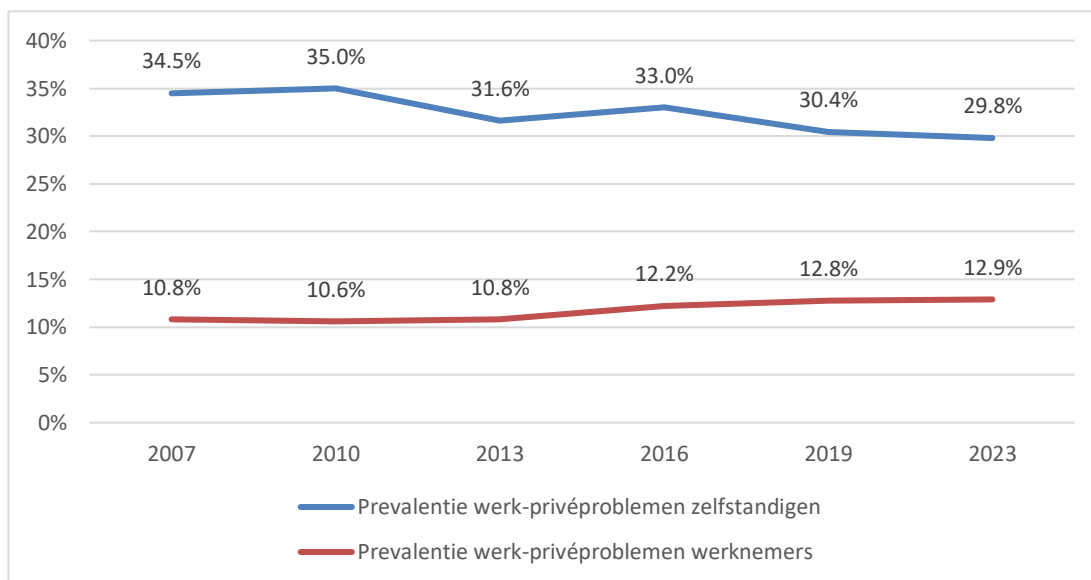
Gemiddelde loopbaanlengte

Noot: * In 2017 en 2021 werd de EAK grondig hervormd, wat zorgt voor een breuk in de resultaten. De evolutie moet bijgevolg met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Bron: DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

Prevalentie werk- privéproblemen

Om de ISE op een samenhangende manier te benaderen, streven we naar een indicator die nauw aansluit bij het aan het werk houden van mensen in dynamische loopbanen, met een sterke focus op de balans tussen werk en privé. De gemiddelde lengte van een loopbaan is een eerste proxy, maar in de komende periode worden inspanningen geleverd om aanvullende indicatoren te vinden of om eventueel de indicator via een andere methodologie te operationaliseren.

Ook het aspect privé-werk-balans staat centraal in deze ISE. Om die reden voegen we daarover nog een indicator toe die zeer kwalitatief is en recent werd geüpdatet via de werkbaarheidsmonitor. We onderzoeken in welke mate de indicator werkstress hieraan kan bijdragen.

Benaming	Gemiddelde loopbaanlengte
Definitie	Gemiddelde lengte van een loopbaan in jaren weergegeven.
Laatste gekende waarde	In 2023 bedroeg de gemiddelde loopbaan in Vlaanderen 36,5 jaar . De EAK-survey werd afgenomen doorheen het jaar 2023 (4 kwartalen) en het betreft een jaarresultaat.
Streefwaarde	Voor deze indicator streven we naar een zo hoog mogelijke waarde , maar om een haalbare streefwaarde vast te stellen, zijn bijkomende analyses nodig. Aangezien de indicator ook personen die nooit werkten opneemt, kan het gemiddelde niet gerelateerd worden aan een streefwaarde die spreekt over een volledige loopbaan van 45 jaar. We engageren ons dat we een streefwaarde zullen bepalen tegen BO 2026.
Beleidsmatige relevantie	De gemiddelde loopbaanlengte is een <i>effectindicator</i> , die een indicatie geeft van het loopbaanbeleid: hoe langer de loopbaan, hoe sterker de loopbaan is geweest. Deze effectindicator weerspiegelt niet één-op-één de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen binnen de ISE. Outputindicatoren per maatregel of doelgroep worden zo consistent mogelijk ontwikkeld, maar kunnen een eigen finaliteit hebben. Als overkoepelende indicator is de effectindicator 'gemiddelde loopbaanlengte' dus gepaster dan alternatieve outputindicatoren.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de gemiddelde loopbaanlengte als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Loopbanen. Directe outputindicatoren op niveau van de ISE nemen we hier niet op, maar worden verder onderzocht.</i>

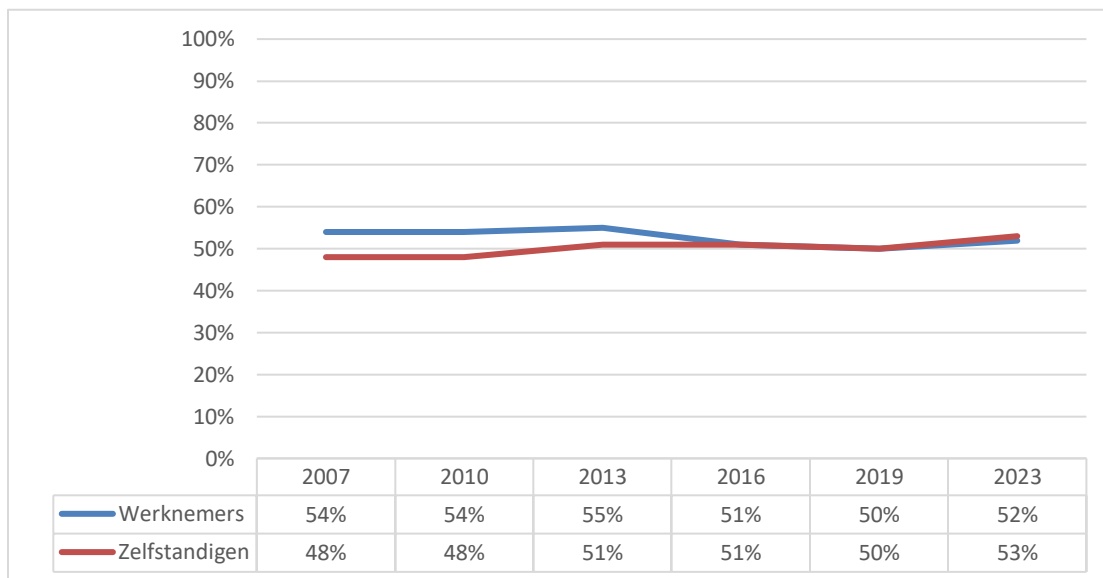
	<i>Ook andere operationaliseringen worden bestudeerd, zoals het Federaal Planbureau i.s.m. CeSO, KULeuven Rapport loopbaansamenstelling en FOD WASO https://werk.belgie.be/nl/statistieken --> structurele indicatoren werkgelegenheid en arbeidsmarkt – jaarbasis.</i>
Berekeningswijze	De berekening door Eurostat wordt overgenomen (zie bijvoorbeeld HYTTI.PMD en https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Duration_of_working_life_-_statistics) Deze houdt rekening met drie basisvariabelen: levensverwachting per leeftijd, overlevingskans per leeftijd, en participatiegraad per leeftijd. Het is dus de verwachte actieve loopbaan, gemeten op basis van de EAK-surveydata.
Bron	DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK De EAK-survey wordt uitgevoerd door Statbel en de data wordt aangeleverd aan DWSE/Steunpunt Werk. De indicator wordt momenteel niet opgenomen in de lijst met Vlaamse Openbare Statistieken, maar de opmaak van de nieuwe lijst voor de periode 2025-2029 is nog lopende.
Meetfrequentie	De EAK-survey wordt jaarlijks uitgevoerd en geanalyseerd. De data van het voorgaande jaar zijn voor DWSE beschikbaar in het tweede kwartaal van het huidige jaar.
Kwaliteitsbeoordeling	Eurostat en FOD Economie publiceren deze data via hun websites, met een duidelijke link naar een metafige: https://werk.belgie.be/nl/statistieken https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Duration_of_working_life_-_statistics
Reeds gebruikt in andere documenten	Loopbanen is een onderwerp dat in verschillende studies wordt belicht, maar de indicator op zich wordt (nog) niet gevisualiseerd door het Steunpunt Werk. https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie

Benaming	Onevenwicht werk-privécombinatie
Definitie	Parameter die het onevenwicht tussen werk en privé meet bij enerzijds werknemers en anderzijds zelfstandigen .
Laatste gekende waarde	In 2023 rapporteerden 12,9% van de werknemers en 29,8% van de zelfstandigen een onevenwicht in de werk-privécombinatie. Data zijn afkomstig van de werkbaarheidsmonitor van de SERV die aanvankelijk om de drie jaar en momenteel om de vier jaar wordt opgemaakt.
Streefwaarde	We streven naar een zo laag mogelijke waarde voor deze indicator. Het is belangrijk om de prevalentie van het onevenwicht werk-privé via beleid te verkleinen. We engageren ons dat we een streefwaarde zullen bepalen tegen BO 2026.
Beleidsmatige relevantie	Het is een <i>effectindicator</i> , die bijgevolg de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen niet één-op-één weerspiegelt. Outputindicatoren per maatregel of doelgroep worden zo consistent mogelijk ontwikkeld, maar kunnen een eigen finaliteit hebben. Als overkoepelende indicator is deze effectindicator dus gepaster dan alternatieve outputindicatoren.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'onevenwicht werk-privécombinatie' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Loopbanen.</i>
Berekeningswijze	De indicator wordt gemeten via de SERV (Stichting Innovatie & Arbeid) werkbaarheidsmonitor. De laatste editie dateert van 2023. De werkbaarheid is een compositie van 4 werkbaarheidsindicatoren, waarbij we ons binnen deze ISE focussen op de indicator werk-privé-balans. Deze staan beschreven in de methodologische rapportering: https://www.werkbaarwerk.be/sites/default/files/documenten/StI_A_20191130_WerkbaarheidsmonitorWerknemers2019_RAP.pdf Inzake methodologie geeft de methodologische nota meer informatie: https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/32283 over de steekproeftrekking en bepaling. De onderzoekspopulatie bestaat uit werknemers: loontrekkenden, exclusief (werk)studenten, met woonplaats in het Vlaamse Gewest, die in de vier weken voorafgaand aan de bevraging effectief arbeidsprestaties hebben geleverd. Ook de metadata van de openbare statistieken op de website van Statistiek Vlaanderen kan hiervoor geraadpleegd worden: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk/metadata-werkbaar-werk
Bron	DWSE op basis van SERV (Stichting Innovatie & Arbeid)-werkbaarheidsmonitor.

	De indicatoren worden ook gedeeld met Statistiek Vlaanderen voor onder andere de lijst met Vlaamse Openbare Statistieken: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk
Meetfrequentie	De meting wordt om de drie of vier jaar uitgevoerd. De cijfers zijn meestal het jaar erna beschikbaar. De eerste meting werd uitgevoerd in 2004. De recentste meting van 2023 is inmiddels de zevende editie van deze bevraging.
Kwaliteitsbeoordeling	Ook op de website van Statistiek Vlaanderen wordt de indicator gerapporteerd: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk .
Reeds gebruikt in andere documenten	De indicator wordt gemonitord via de SERV (Stichting Innovatie & Arbeid) en is gelinkt met de doelstelling om talent aan boord te houden. Er is zelfs een eigen website en dashboard die deze kwalitatieve meting visualiseert en bespreekt: https://www.werkbaarwerk.be/werkbaarwerk

3. ISE Duurzame arbeidsmarkt binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: de algemene werkbaarheid bedroeg in **2023 51,8% voor de werknemers** en **52,2% voor de zelfstandigen**.

Bron: DWSE op basis van SERV (StIA) – werkbaarheidsmonitor werknemers en werkbaarheidsmonitor zelfstandigen

'Werkbaarheid' geeft het aandeel werknemers/zelfstandigen aan dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. De indicator is verbonden met werkbaar werk, met werkplezier, maar ook met langer blijven werken, lager ziekteverzuim, gemotiveerde werkrachten die efficiënter en productiever werken, ... Hierdoor draagt werkbaarheid bij aan een duurzame arbeidsmarkt, en sluit de indicator sterk aan bij zowel de strategische doelstelling en als de onderliggende doelstellingen.

De indicator 'werkbaarheid' kan gemonitord worden, waarbij het de doelstelling is om deze via ondersteunend beleid te verhogen. Het is een effectindicator die niet aanzien kan worden als een outputindicator van een bepaalde maatregel of van bepaalde maatregelen. Er zijn ook andere omgevingseffecten die een invloed hebben op deze indicator.

Benaming	Werkbaarheidsgraad
Definitie	'Werkbaarheid' geeft het aandeel werknemers/zelfstandigen met een kwaliteitsvolle job weer, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans.
Laatste gekende waarde	In 2023 was de algemene werkbaarheidsgraad 51,8% voor de werknemers en 52,2% voor de zelfstandigen . Deze data kwam uit de zevende editie van de werkbaarheidsmonitor, uitgevoerd door de SERV (StIA)
Streefwaarde	Voor deze indicator streven we naar een zo hoog mogelijke waarde . Met een hoge werkbaarheid zorgen we voor een duurzame arbeidsmarkt. We engageren ons dat we een streefwaarde zullen bepalen tegen BO 2026.
Beleidsmatige relevantie	Het is een <i>effectindicator</i> , die bijgevolg de directe output van de verschillende, specifieke maatregelen niet één-op-één weerspiegelt. Outputindicatoren per maatregel of doelgroep worden zo consistent mogelijk ontwikkeld, maar kunnen een eigen finaliteit hebben. Als overkoepelende indicator is deze effectindicator dus gepaster dan alternatieve outputindicatoren.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'werkbaarheidsgraad' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Loopbanen.</i>
Berekeningswijze	De indicator wordt gemeten via de SERV (Stichting Innovatie & Arbeid) werkbaarheidsmonitor. De laatste editie dateert van 2023. De werkbaarheid is een compositie van 4 werkbaarheidsindicatoren. Deze staan beschreven in de methodologische rapportering: https://www.werkbaarwerk.be/sites/default/files/documenten/StIA_20191130_WerkbaarheidsmonitorWerknemers2019_RAP.pdf

	Inzake methodologie, geeft de methodologische nota meer informatie: https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/32283 over de steekproeftrekking en bepaling. De onderzoekspopulatie bestaat uit werknemers: loontrekkenden, exclusief (werk)studenten, met woonplaats in het Vlaamse gewest, die in de vier weken voorafgaand aan de bevraging effectief arbeidsprestaties hebben geleverd. Ook de metadata van de openbare statistieken op de website van Statistiek Vlaanderen kan hiervoor geraadpleegd worden: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk/metadata-werkbaar-werk
Bron	DWSE op basis van SERV (Stichting Innovatie & Arbeid)-werkbaarheidsmonitor De indicatoren worden ook gedeeld met Statistiek Vlaanderen voor onder andere de lijst met Vlaamse Openbare Statistieken: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk
Meetfrequentie	De meting wordt om de drie of vier jaar uitgevoerd. De cijfers zijn meestal het jaar erna beschikbaar. De eerste meting werd uitgevoerd in 2004. De recentste meting van 2023 is inmiddels de zevende editie van deze bevraging.
Kwaliteitsbeoordeling	Ook op de website van Statistiek Vlaanderen wordt de indicator gerapporteerd: https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/werkbaar-werk
Reeds gebruikt in andere documenten	De indicator wordt gemonitord via de SERV (Stichting Innovatie & Arbeid) en is gelinkt met de doelstelling om talent aan boord te houden. Er is zelfs een eigen website en dashboard die deze kwalitatieve meting visualiseert en bespreekt: https://www.werkbaarwerk.be/werkbaarwerk

4. ISE Thema-overschrijdend binnen het beleidsdomein Werk

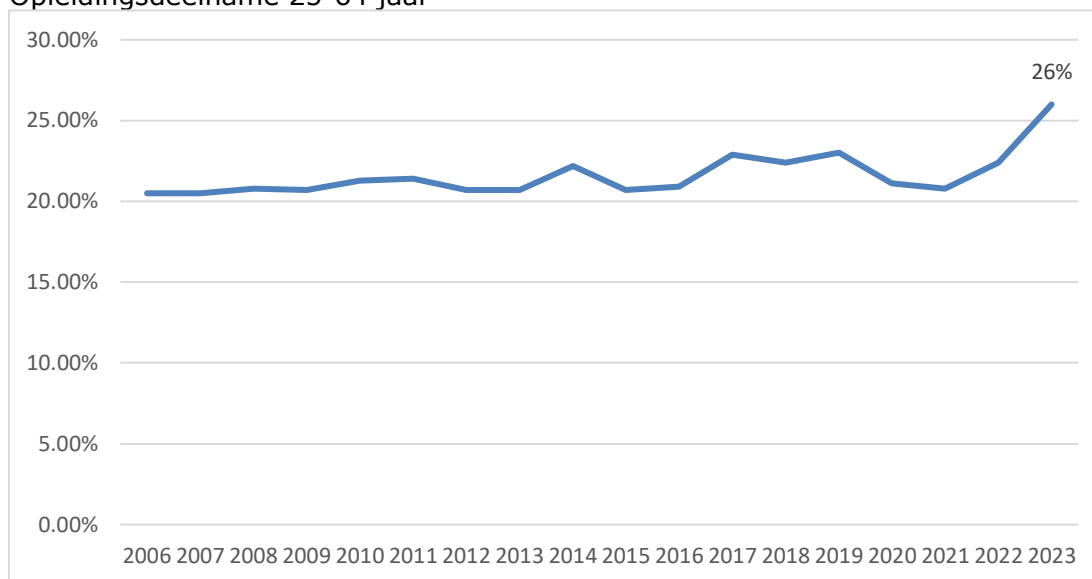
Een overkoepelende prestatie-informatie-indicator die deze ISE beschrijft, wordt onderzocht. Op dit moment bestaat er geen valabel alternatief of proxy die zowel budgettair - als beleidsrelevant is om deze ISE te meten.

5. ISE Competenties binnen het beleidsdomein Werk

Indicator: de opleidingsdeelname van de bevolking tussen 25 en 64 jaar

- In 2023 nam – volgens de EAK-bevraging – 26,0% van deze populatie in de afgelopen referentieperiode van 12 maanden deel aan een formele of non-formele opleiding.
- In 2022 nam – volgens de AES-bevraging – 45,1% van deze populatie in de afgelopen referentieperiode van 12 maanden deel aan een formele, non-formele of informele opleiding.

Opleidingsdeelname 25-64 jaar

Bron: DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

Levenslang leren staat centraal in de ISE rond competenties met als strategische doelstelling om talent op te leiden, om te scholen en bij te scholen doorheen de loopbaan. Levenslang leren wordt in internationaal perspectief uitgedrukt als het percentage binnen de beroepsbevolking tussen 25-64 jaar die leren gedurende een referentieperiode. Er zijn momenteel verschillende indicatoren beschikbaar, die elk hun waarde hebben. We schuiven er twee centrale naar voren die formeel leren, niet-formeel leren en informeel leren beschouwen tijdens een referentieperiode van de afgelopen 12 maanden.

Benaming	Opleidingsdeelname
Definitie	EAK: De opleidingsdeelname bij 25-64-jarigen, waarbij zowel een opleiding in het reguliere alsook het niet-reguliere circuit wordt bevraagd binnen een referentieperiode van 12 maanden. (i.e. formeel en non-formeel leren). AES: De opleidingsdeelname bij 25-64-jarigen, waarbij zowel formeel, informeel als non-formeel leren wordt bevraagd.
Laatste gekende waarde	EAK: 26,0% opleidingsdeelname 25-64 jarigen in 2023 AES: 45,1% opleidingsdeelname 25-64 jarigen in 2022
Streefwaarde	Voor deze indicator streven we de komende jaren naar een stijgende evolutie . Conform de "Portodoelstellingen" streven we

	naar een jaarlijkse opleidingsdeelname van 60% voor volwassenen tegen 2030.
Beleidsmatige relevantie	De opleidingsdeelname is een effectindicator, en is dus niet één-op-één te linken aan de output van het gevoerde beleid. Voor deze beleidsindicator geldt als doel een duurzame en toekomstbestendige arbeidsmarkt, zoals beschreven in onder andere het actieplan Levenslang Leren van het partnerschap Levenslang Leren, maar ook in verschillende beleidsdocumenten. Ook hier geldt de opmerking dat het geen outputindicator is van één of meerdere maatregelen. Ook omgevingsfactoren beïnvloeden deze indicator. Daarenboven gaat het om een gedeelde bevoegdheid, gelet op de initiatieven op andere niveaus en op de samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming.
Budgettaire relevantie	Zoals hierboven aangehaald, dekt de indicator 'opleidingsdeelname' als effectindicator de ISE en is deze dus ook budgettair relevant.
Soort indicator	Effectindicator <i>Met deze beleidsindicator overkoepelen we de ISE Loopbanen.</i>
Berekeningswijze	Het aandeel van de bevolking tussen 25 en 64 jaar dat deelnam aan vorming of opleiding (gedurende de referentieperiode van 12 maanden vooraf aan de enquête). Bij de EAK-survey betreft het zowel deelname aan reguliere (formele) opleiding als deelname aan andere non-formele leeractiviteiten. Bij de AES-survey betreft het zowel formele, non-formele als informele leeractiviteiten.
Bron	DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK De EAK-survey wordt uitgevoerd door Statbel en de data wordt aangeleverd aan DWSE/Steunpunt Werk. De indicator wordt opgenomen in de lijst met Vlaamse Openbare Statistieken, maar de discussie met Statistiek Vlaanderen over deze lijst is nog lopende (om te kijken of ook AES data dient toegevoegd te worden of als er verder studiewerk nodig is). https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/levenslang-leren-opleidingsdeelname Zie ook het dashboard levenslang leren: https://opendata.wse.vlaanderen.be/pages/III-dashboard/
Meetfrequentie	EAK wordt jaarlijks uitgevoerd door Statbel. AES wordt om de 5-6 jaar uitgevoerd door Statbel.
Kwaliteitsbeoordeling	Naargelang de bron is de proportie levenslang leren verschillend, vooral omdat er vaak maar enkele vormen van leren worden bevraagd. Meer info over de vormen formeel leren, informeel leren, non-formeel leren kan o.a. gevonden worden in https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/50681 . Daarom wordt gekozen voor verschillende bronnen en berekeningsmethodieken. Dit alles wordt o.a. voorgesteld in het actieplan: https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/50681 De onderzoekspopulatie beslaat de 25-64-jarige beroepsbevolking.

	EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey, uitgevoerd door Statbel (Eurostat) informatie: https://statbel.fgov.be/nl/enquete/enquete-naar-de-arbeidskrachten-eak AES (Adult Education Survey) survey informatie: https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-education-survey of https://statbel.fgov.be/nl/aes-faq Ook op de website van indicators.be wordt de EAK-indicator gerapporteerd: https://www.indicators.be/nl/i/G04_LLL/Levenslang_leren_%28i23%29
Reeds gebruikt in andere documenten	De indicatoren worden beide gemonitord via onder andere het dashboard levenslang leren: https://opendata.wse.vlaanderen.be/pages/III-dashboard/